

Jenni Isokangas

TILINPÄÄTÖSANALYYSI: CASE FINN-POWER OY

Opinnäytetyö
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
Liiketalouden koulutusohjelma
Kevät 2014

Koulutusala Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma
Tekijä(t) Jenni Isokangas	
Työn nimi Tilinpäätösanalyysi: Case Finn-Power Oy	
Vaihtoehtoiset ammattiopinnot Taloushallinto ja juridiikka	Ohjaaja(t) Raija Jormakka Toimeksiantaja Finn-Power Oy
Aika Kevät 2014	Sivumäärä ja liitteet 90 + 2
Opinnäytetyön toimeksiantajana on Finn-Power Oy, joka on Italialaisen Prima Industrie konsernin omistuksessa 100 %:sti. Finn-Power Oy:n toimialana on levytyötekniikka ja asiakkaina ovat korkean teknologian yritykset. Opinnäytetyön tavoitteena ja tarkoituksena on antaa tietoa Finn-Power Oy:lle sen taloudellisesta asemasta ja kehityksestä Prima Industrie konsernissa vuosina 2010–2012. Tämä saadaan selville vertaamalla Finn-Power Oy:tä laskettujen tunnuslukujen avulla konsernin emoyhtiö Prima Industrien sekä Finn-Power Oy:n omaan tytäryhtiöön Finn-Power Italia Srl:ään. Alun teoriatausta rakentuu IFRS-tilinpäätöskäytännöistä painottuen IFRS:n näkymiseen Finn-Power Oy:llä. Tästä syystä huomio on kiinnitetty erityisesti valuuttakursseihin sekä liikearvoon, joissa IFRS:n käytännöt tulevat korostuen esille yrityksen arjessa. Tätä seuraa tutkimusosio, joka yhdistyy tunnuslukujen teoriaosioon. Tämän seurauksena opinnäytetyössä ei ole selvää erottelua teoria- ja tutkimusosion välillä. Tunnusluvut ovat valikoituneet talousjohtaja Kalle Kujanpään haastattelujen perusteella, ja lopputuloksena tunnuslukuja analysoidaan monipuolisesti maksuvalmiuden, kannattavuuden, tehokkuuden, tuottavuuden sekä vakavaraisuuden näkökulmista. Laskettujen tunnuslukujen perusteella saavutettiin sekä luotettava että kattava kuva yrityksestä ja sen taloudellisesta asemasta konsernin sisällä. Kaikkien kolmen yrityksen tunnuslukujen perusteella syntyi vuodet 2010–2012 ovat olleet haasteellisia kyseisellä metalliteollisuuden toimialalla. Tätä puoltavat myös Finn-Power Oy:n kohdalla laskentapäällikkö Susanna Kamppilan haastattelut. Yleisesti Finn-Power Oy:n asemaa voidaan pitää saatujen tulosten perusteella Prima Industrie konsernissa vakaana ja kannattavana. Finn-Power Oy:n tytäryhtiö Finn-Power Italia Srl on täysin kilpailukykyinen tehdas isompien Finn-Power Oy:n sekä Prima Industrien rinnalla, eikä sen toimintaa ole suuntaa antavien tunnuslukujen näkökulmasta kannattavaa lopettaa tai pienentää.	
Kieli	Suomi
Asiasanat	Finn-Power Oy, IFRS, tilinpäätösanalyysi, tunnusluvut
Säilytyspaikka	☒ Verkkokirjasto Theseus ☐ Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjasto

School Business	Degree Programme Business Administration
Author(s) Jenni Isokangas	
Title Financial Statement Analysis: Case Finn-Power Oy	
Optional Professional Studies Business Administration and Law	Instructor(s) Raija Jormakka
	Commissioned by Finn-Power Oy
Date Spring 2014	Total Number of Pages and Appendices 90 + 2
The thesis was commissioned by Finn-Power Oy, which is the Machinery Division of the Prima Industrie Group. Finn-Power Oy is located in Finland and Prima Industrie is located in Italy and it is listed on the Milan Stock Exchange. Finn-Power Oy's line of business is metal industry and products are laser and sheet metal fabrication machinery. The purpose of the thesis was to give information to Finn-Power Oy on their financial situation and development in Prima Industrie group between years 2010-2012. This was conducted by comparing the key figures of Finn-Power Oy with Prima Industrie and Finn-Power Oy's own subsidiary Finn-Power Italy Srl. The theoretical part covers IFRS accounting practices, with a focus on how IFRS appear in Finn-Power Oy. After the theoretical part, there is the research part which is a mixture of theory and research. Because theory and research are connected to each other, the thesis does not have a clear division between these two parts. The key figures have been selected in meetings with Kalle Kujanpää, who is the chief financial officer at the company. As a result of the discussions, the key figures, liquidity, profitability, efficiency, productivity and solvency, were analyzed diversely. The end result formed a reliable and extensive picture of the company and its financial situation in the group. The thesis showed that years 2010-2012 were challenging in the metal industry. Generally the position of Finn-Power Oy is lucrative in Prima Industrie group; this can be seen clearly from the key figures. Finn-Power Italy Srl is a fully competitive factory in terms of the key figures compared to Finn-Power Oy and Prima Industrie.	
Language of Thesis	Finnish
Keywords	Finn-Power, IFRS, financial statement analysis, key figures
Deposited at	☒ Electronic library Theseus ☐ Library of Kajaani University of Applied Sciences

ALKUSANAT

Opinnäytetyöni työni koostui musiikin kuuntelusta, hyvästä ruuasta, liikunnasta, pitkistä junamatkoista sekä monista yhteenlasketuista minuuteista puhelimessa tukiverkostoni kanssa. Valmistumiseni tapahtui noin puoli vuotta etuajassa ja tämän teki mahdolliseksi ohjaajani sekä opettajatutorini Raija Jormakka. Hän neuvoi minua kurssien valinnassa ja ohjeisti opinnäytetyötäni tapaamisissa, jotka tapahtuivat välissä hieman liiankin lyhyellä varoitusaajalla.

Suuri kiitos kuuluu myös Finn-Power Oy:n laskentapäällikkö Susanna Kamppilalle, joka ohjasi minua jo aikaisemmassa projektissani yritykselle sekä toimi harjoitteluni ja opinnäytetyöni ohjaajana toimeksiantajan puolelta. Kiitän myös ostojohtaja Tero-Jussi Teppoa, joka mahdollisti ensimmäisen yhteistyöprojektini Finn-Power Oy:n kanssa, talousjohtaja Kalle Kujanpäättä, pääkirjanpitäjä Sinikka Ylilammia sekä kaikkia heitä, jotka ovat minua työssäni yrityksen puolelta kannustaneet.

Edellä mainittujen lisäksi kiitos kuuluu myös vanhemmilleni, jotka ovat tukeneet sekä kannustaneet minua päätöksissäni kuluneiden opiskeluvuosien aikana, joihin on sisältynyt niin iloa kuin murhettakin. Ilman heidän tukeaan moni ylämäki olisi tuntunut voittamattomalta. Myös ystävät niin lähellä kuin kaukaakin ovat tehneet oman osuutensa kannustamisessa, olen siitä heille kiitollinen.

Kiitos kuuluu kaikille heille, jotka tuntevat piston itsessään ja tietävät sen ansaitsevansa!

Voit unelmoida, luoda, suunnitella ja rakentaa maailman hienoimmat paikat, mutta tarvitset ihmisiä unelmiesi toteuttamiseen. - Walt Disney

Jenni

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 YRITYKSEN ESITTELY	3
3 IFRS-TILINPÄÄTÖKSEN EROT SUOMALaiseEN TILINPÄÄTÖSKÄYTÄNTÖÖN	4
3.1 IFRS:n näkyminen Finn-Power Oy:llä	5
3.1.1 Valuuttakurssit	5
3.1.2 Goodwill eli liikearvo	6
3.2 FAS:n sekä IFRS:n tilinpäätösten eroavaisuudet	7
4 TILINPÄÄTÖSANALYYSI	12
4.1 Maksuvalmius	13
4.2 Kannattavuus	22
4.3 Tehokkuus	45
4.4 Tuottavuus	55
4.5 Vakavaraisuus	64
5 YHTEENVETO	74
6 POHDINTA	85
LÄHTEET	88
LIITTEET	

SYMBOLILUETTELO

IFRS = International Financial Reporting Standards,
Kansainväliset tilinpäätösstandardit (IAS:n seuraaja¹)

IAS = International Accounting Standards,
Kansainväliset laskentasäännöt

IASB = International Accounting Standards Board, Kansainvälinen tilinpäätösstandardilautakunta (viitekehys, joka sisältää IFRS-tilinpäätöksen esittämistä sekä laatimista koskevat yleiset periaatteet²)

FAS = Finnish Accounting Standards,
Suomalaiset tilinpäätösstandardit

IFRIC = International Financial Reporting Interpretation Committee,
Kansainvälisen tilinpäätöskysymysten tulkintakomitea (aiempi nimitys SIC)

SIC = Standing Interpretations Committee,
tulkintakomitea

---

¹ Kallunki, Lantto & Sahlström 2008, 15.

² Kallunki, Lantto & Sahlström 2008, 19.

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia Finn-Power Oy:n, Prima Industrien sekä Finn-Power Italian taloudellista tilannetta kolmelta kuluneelta vuodelta IFRS-tilinpäätöksistä laskettujen tunnuslukujen avulla. Tunnuslukujen avulla tullaan vertailemaan myös edellä mainittuja yrityksiä keskenään. Lisäksi tavoitteena on tuottaa tietoa Finn-Power Oy:lle sen asemasta Prima Industrien tytäryhtiönä sekä saada luotua mahdollisimman monipuolinen ja laaja-alainen työ. Näin jokaiseen edellä mainittuun yritykseen saatu näkökulma olisi tietoa antava, mutta kokonaisuus olisi siltä eheä ja tiivis tietopaketti.

Työ rakentuu siten, että ensiksi esittelen lyhyesti Finn-Power Oy:n. Teoriaosassa luodaan katsaus IFRS-tilinpäätöksen eroihin verrattuna suomalaiseen tilinpäätöskäytäntöön, painotuen valuuttakursseihin ja liikearvoon. Teoriaosa jatkuu selvityksellä siitä, mitä tilinpäätösanalyysi on ja minkälaisia tietoja analyysin avulla yrityksestä saadaan selville. Tämän jälkeen teoriaosaan liittyy tutkimusosio. Tutkimusosiossa käsitellään maksuvalmiutta, kannattavuutta, tehokkuutta, tuottavuutta ja vakavaraisuutta. Lisäksi tarkastellaan ja vertaillaan näissä kategorioissa yrityksistä saatuja tunnuslukuja. Lopulta tehdään yhteenveto saaduista tiedoista ja pohdinta työn onnistumisesta sekä itse opinnäytetyöprosessista.

Opinnäytetyö on seurausta Finn-Power Oy:lle tehdystä tilinpäätösanalyysi-projektista. Projektissa tarkasteltiin vain Finn-Power Oy:n taloudellista tilannetta vuosilta 2011–2012 FAS:n mukaisista tilinpäätöstiedoista. Idea projektiin syntyi yrityksen ostajohtajan kanssa käydyistä keskusteluista, joissa kävimme lävitse ammatillista osaamistani ja minkälaisesta projektityöstä yritys hyötyisi. Projektin valmistuttua minulle tarjoutui mahdollisuus suorittaa harjoittelujaksoni sekä opinnäytetyöni Finn-Power Oy:lle.

Opinnäytetyön aihe valikoitui tapaamisessa talousjohtajan kanssa, jossa mietimme miten aiemmin tehtyä projektia voisi kehittää siten, että yritys saisi siitä enemmän hyötyä irti. Aiheen varmistuttua sain tarvittavat tilinpäätöstiedot, jonka jälkeen vuorossa oli tunnuslukujen ja laskukaavojen valinta. Kaavojen valinnan jälkeen alkoi tilinpäätöksiin ja IFRS:ään tutustumi-

nen, josta työ jatkui tunnuslukujen laskemisella ja analysoimisella sekä teoriaosuuden kirjoittamisella.

Henkilökohtaisina tavoitteina opinnäytetyölle oli asiantuntijuuden lisääntymisen tunnuslukujen analysoimisessa. Tietenkin myös varmuuden saaminen tunnuslukujen laskemiseen ja tilinpäätösten oikaisemiseen olivat itselleni tärkeässä roolissa. Erityisen haasteelliseksi koin IFRS:n mukaan tulemisen ja sen esiin tuomisen teoriaosassa. Toisaalta tilinpäätösten ollessa IFRS-standardien mukaisesti tehtyjä, sain mahdollisuuden tutustua IFRS:ään vielä opiskelujeni aikana opinnäytetyöni ansiosta. Tämän seurauksena IFRS ei tunnu enää niin vieraalta termiltä kuin ennen opinnäytetyötä, ja uskonkin hyötyväni tästä vielä tulevassa työelämässäni.

Työtä oli mielenkiintoista tehdä, koska sain suorittaa harjoittelujaksoni yrityksen taloushallinnon osajien kanssa. Harjoittelun aikana pääsin näkemään yrityksen toimintaa lähemmin, ja sain konkreettisen näkökulman yrityksen arjesta. Kiinnostusta lisäsi myös se, että Suomessa ei toimi toista yhtä suurta kansainvälistä yritystä, jonka toimialana olisi metalliteollisuus. Tämä on myös syynä siihen, ettei työssä tulla esimerkiksi vertailemaan Finn-Power Oy:tä muihin Suomessa toimiviin saman alan osajiin. Vertailuja ei voitaisi pitää luetettavina, koska vastaavanlaiset Suomessa toimivat yritykset ovat toiminnaltaan huomattavasti pienempiä. Lisäksi vertailu saman konsernin sisällä toimivien yritysten kesken antaa Finn-Power Oy:lle tietoa sen taloudellisesta asemasta ja menestymisestä konsernin sisällä. Tämän seurauksena yritys hyötyy mahdollisimman monipuolisesti opinnäytetyöstäni, koska se saa näkökulman toimintaansa niin itsenäisenä yrityksenä kuin myös osana Prima Industrie -konsernia.

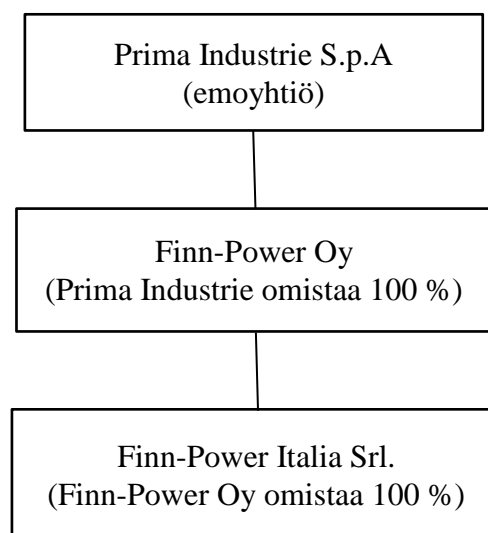

2 YRITYKSEN ESITTELY

Yritys perustettiin 1963, jolloin toiminimenä oli Lillbacka ja tuotteina olivat ainoastaan letkupuristimet. Tasan kaksikymmentä vuotta myöhemmin 1983 Finn-Power Oy esitteli ensimmäisen levytyökeskuksensa Jorma Lillbackan avulla. 2008 syntyi markkinoiden laajin levytyötekniikan tuote- ja palveluohjelma Finn-Powerin siirtyessä Prima Industrien tytäryhtiöksi. Seuraava suuri muutos tapahtui tuotemerkin tunnuksen muuttuessa Prima Poweriksi vuonna 2011. Vuonna 2013 kesäkuussa yritys juhlisti 30-vuotista taivaltaan asiakaspäivillä Kauhavalla, joihin saapui yli 300 kutsuvierasta, 35 eri maasta. (Panula 2013, 3.)

Tänä päivänä Kauhavalla sijaitseva Finn-Power Oy työllistää noin 330 henkilöä sekä huomattavan määrän alihankkijoita. Asiakkaina ovat korkean teknologian osajat kuten esimerkiksi Harvia. Koko konserni työllistää tällä hetkellä 1 400 henkilöä ympäri maailmaa. (Panula 2013, 3.)

Finn-Power Oy:n emoyhtiö Prima Industrie on noteerattu arvostetussa Milanon pörssissä. Koko konsernilla on kaksi toimialaa, joista toinen on levytyötekniikka, jota toteuttaa Finn-Power Oy sekä laserlähdetekniikka ja elektroniikka, joka vuorostaan on Prima Electron osaamisalueena. Prima Industrien toiminta alkoi kunnolla vuonna 1979, kun se toi markkinoille ensimmäisen 3D -laserleikkauskoneensa. Tämä tapahtui vain neljä vuotta aikaisemmin kuin Finn-Power Oy tuli markkinoille. (Panula 2013, 3.)

3 IFRS-TILINPÄÄTÖKSEN EROT SUOMALAISEEN TILINPÄÄTÖSKÄYTÄNTÖÖN

Ensisijaisesti IFRS-tilinpäätös laaditaan kansainvälisiä osakesijoittajia varten. Informaatioarvoon vaikuttaa olennaisesti kuitenkin lainsäädäntö sekä erinäiset normistot. Sijoittajien näkökulmasta analyysityö on selkeää tehdä IFRS-tilinpäätöksestä, koska olennaiset tiedot ovat helposti havaittavissa, esimerkiksi käyttökate nähdään suoraan tuloslaskelmasta. IFRS helpottaa myös eri maissa toimivien yritysten vertailua, koska kansallisten normistojen erot eivät ole vaikeuttamassa analysointityötä. (Kallunki, Lantto & Sahlström 2008, 15.)

Yrityksen siirtyessä käyttämään IFRS:n mukaista tilinpäätöstä, tuo se muutoksia tilinpäätösanalyysin näkökulmasta ainakin seuraaviin kohtiin: Tilinpäätösten vertaileminen kansainvälisesti helpottuu IFRS:n myötä, tilinpäätösten ns. läpinäkyvyys paranee eli tiedot ovat helpommin havaittavissa. Edellä mainittujen piirteiden lisäksi IFRS:ssä kassavirtalaskelman sekä taseen merkitys korostuu suhteessa tuloslaskelmaan, liitetietovaatimusten määrä kasvaa tilinpäätöksessä ja käypien arvojen käyttöomaisuuden arvostaminen lisääntyy. (Kallunki, Lantto & Sahlström 2008, 15.)

Keskeisimmät muutokset sekä erot suomalaisen kirjanpitoikäytäntöön näkyvät IFRS-normiston kohdissa 2 ja 3. Näistä kohta kaksi käsittelee osakeperusteisia maksuja ja kohta kolme liiketoimintojen yhdistämistä. IAS-normistossa puolestaan kohdat 2, 11, 12, 16, 17, 18, 19, 32, 36, 38, 39 ja 40 vaikuttavat yritysten IFRS:n mukaiseen kirjanpitoikäytäntöön. IAS 2 käsittelee vaihto-omaisuutta, IAS 12 tuloveroja, IAS 16 aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ja IAS 17 vuokrasopimuksia. IAS:n kohdat 11 ja 18 ovat kytköksissä toisiinsa, koska kohta 11 käsittelee pitkäaikaishankintoja ja kohta 18 tuottoja. Kohdassa 19 keskitytään puolestaan työsuhde-etuuksiin. IAS 32 sisältää tietoa rahoitusinstrumenteista, kuten tilinpäätöksessä esitettävät tiedot ja niiden esittämistavat, IAS 36 keskittyy puolestaan omaisuuserien arvon alentumiseen ja kohdassa 38 huomio on aineettomissa hyödykkeissä. Rahoitusinstrumentteja käsitellään myös kohdassa 39, mutta tällä kertaa näkökulma on kirjaamisessa sekä arvostamisessa ja viimeisenä eli IAS 40 kohdassa ovat sijoituskiinteistöjä koskevat säännökset. (Kallunki, Lantto & Sahlström 2008, 43.)

3.1 IFRS:n näkyminen Finn-Power Oy:llä

Kaikilla kolmella tarkastelun kohteena olevalla yrityksellä on käytössään IFRS-standardien mukaisesti tehdyt tilinpäätökset. Finn-Power Oy:n kohdalla IFRS-standardien mukainen kirjanpito eroaa käytännössä eniten FAS:n mukaisesta kirjanpidosta valuuttakurssien ja goodwillin eli liikearvon kohdalla.

Vuonna 2002 Euroopan komissio säilytti päätöksensä, että IFRS (International Financial Reporting Standards) eli entinen IAS (International Accounting Standards) tulisi vuonna 2005 pakolliseksi kaikissa yrityksissä, jotka on listattu Euroopassa. Yleisesti IFRS on menossa jatkuvasti enemmän amerikkalaiseen kirjanpitotapaan, josta käytetään yleisemmin nimitystä USGAAP-laskentakäytäntö. Tämä tarkoittaa sitä, että pörssin sekä tärkeiden sijoittajien rooleja korostetaan entisestään. IFRS saa myös vahvan tuen IAS:sta, ja monissa IFRS:n säännöksissä onkin IAS antamassa lisäohjeita. (Troberg 2007, 26 & 33.)

3.1.1 Valuuttakurssit

Keskeiset erot suomalaisen käytäntöön valuuttakurssien kohdalla ovat kirjauksessa, koska ohjeistus tästä sisältyy kirjanpitolakiin ja kirjanpitolautakunnan yleisohjeistukseen. Yleisohjeistuksessa annetaan ohjeet sekä ulkomaanrahan määräisten velkojen että saamisten ja muiden sitoumusten muuttamisesta euromääräiseksi. Ohjeistus koskee ulkomaisten tytäryritysten tilinpäätöserien muuntamista konsernitilinpäätökseen yhdistelemistä varten. Toisin sanoen Suomen kirjanpitolainsäädäntö sallii IAS 21 mukaisen muutosten kirjaamisen sekä esittämisen, mutta siinä ei ole yhtä yksityiskohtaista ja kattavaa ohjeistusta kuin IFRS-standardeissa valuuttakurssien kohdalla. (Anttila, Halonen, Jalkanen-Steiner & jne. 2009, 405.)

IAS 21 on nimeltään valuuttakurssien muutosten vaikutukset -standardi. Kyseistä standardia sovelletaan pääsääntöisesti silloin, kun kysymyksessä on ulkomaanrahan määräisten saldojen ja liiketoimien kirjanpidollinen käsittely. Myös silloin kun näkökulma on konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien ulkomaisten yksikköjen tuloksessa, taloudellisessa asemassa, sekä niitä koskevien lukujen muuntamisessa. Tällöin tulosta ja asemaa koskevia lukuja muunnetaan

esittämisvaluutan määräisiksi, jolloin tilinpäätöksessä kaikki luvut ovat nähtävissä esimerkiksi euroina. Kirjanpitolaissa kuitenkin sanotaan, että ulkomaanrahan määräiset saamiset tai sitoumukset ovat sopimuksilla tai muulla tavoin sidottu tiettyyn kurssiin, ja ne saadaan muuttaa ”Suomen rahaksi” vain sitä noudattaen. Huomioitavaa IAS 21 -standardissa on kuitenkin se, että se ei käsitä ulkomaanrahan määräisiin eriin kuuluvaa suojauslaskentaa vaan siinä sovelletaan IAS 39 -standardia (Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen). (Anttila, Halonen, Jalkanen-Steiner & jne. 2009, 397 & 405.)

3.1.2 Goodwill eli liikearvo

IFRS-normiston kohta kolme käsittelee liiketoimintojen yhdistämistä ja tämän alle sijoittuu myös goodwill. Kyseisen kohdan mukaan yhdistämisellä tarkoitetaan erillisinä olevien liiketoimintojen saattamista yhteen vain yhdeksi raportoitavaksi yhteisöksi. Sen tehtävänä on siis määrätä yhteisön taloudellista raportointia silloin, kun yhteisö toteuttaa liiketoimintojen yhdistämistä esimerkiksi konserneissa. Keskeisin piirre tässä standardissa on sen vaatimus kirjata kaikki liiketoimintojen yhdistämistä käsittävät tapahtumat hankintamenomenetelmällä. Tämän takia hankkijaosapuoli on aina tunnistettava, eikä yhdistelmämenetelmän käyttö ole sallittu. Hankintamenomenetelmän soveltamisessa hankkija kirjaa hankinnan kohteen yksilöitävissä olevat velat, ehdolliset velat sekä varat niiden hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Edellä mainittujen lisäksi hankkijaosapuolen tulee kirjata liikearvo, jota tulee testata IAS 36 mukaisesti eli arvoalentumisen varalta omaisuuserien arvon alentumisissa. (Kallunki, Lantto & Sahlström 2008, 46.)

Hankintamenomenetelmä sisältää kolme eri vaihetta. Ensimmäisessä vaiheessa on nimettävä hankkija, joka yhdistettävistä yhteisöistä on se, joka saa määräysvallan toisissa yhteisöissä tai liiketoiminnoissa. Esimerkiksi konserneissa emoyhtiöillä on usein tällainen määräysvalta. Seuraavaksi hankkijan on määritettävä liiketoimintojen yhdistämisestä aiheutuvat kulut. Kolmannessa ja viimeisessä kohdassa hankkijaosapuolen tulee kohdistaa liiketoimintojen yhdistämisestä aiheutunut hankintameno hankinnan kohteen yksilöitävissä oleville veloille sekä varoille kirjaamalla ne hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Kolmannesta vaiheesta voidaan käyttää myös nimitystä hankintamenon allokaatio. Allokaatiossa painopiste on yrittäjäkaupan seurauksena hankituissa aineettomissa hyödykkeissä kuten tavaramerkeissä, paten-

teissa tai asiakassopimusten aktivoinnissa sekä arvostamisessa. (Kallunki, Lantto & Sahlström 2008, 46.)

Allokaatioissa on siis kyse yrityskaupan yhteydessä hankituista aineettomista hyödykkeistä. Esimerkiksi Prima Industrie on saanut mm. Finn-Power Oy:n patenteja haltuunsa, kun Finn-Power Oy:n omistajuus on siirtynyt EQT:lta Prima Industrielle yritystoston seurauksena.

IFRS-normiston standardin kohtaa 3 uudistettiin IASB:n (International Accounting Standards Board) toimesta tammikuussa vuonna 2008, uudistuksen tehtävänä oli korvata vuonna 2004 julkaistu alkuperäinen IFRS 3 -standardi. Uudistetussa standardissa painopiste on erityisesti hankintamenomenetelmän soveltamisen ohjeistuksessa. Tavoitteena uudistuksessa oli, että se lisäisi muun muassa yritysten läpinäkyvyyttä. Se muutti esimerkiksi hankinnan kohteen velkojen ja varojen kirjaamisvaatimuksia. Uudistetun standardin takia hankitut varat ja velat voidaan kirjata, mikäli ne sisältyvät viitekehyksen varan tai velan määritelmään ja ovat osa hankittua liiketoimintoa. Tämän huomioiminen on tärkeää erityisesti sellaisten hankintojen käsittelyssä, jolloin hankkijaosapuoli on saavuttanut määräysvallan hankitussa yhtiössä. Tällaisessa tilanteessa hankinnat yhdistellään konsernitilinpäätökseen arvostamalla sen varat ja velat käypiin arvoihin. Tämä perustuu puolestaan kauppahintaan ja sen allokointiin. Kyseinen piirre pätee myös silloin, kun tytäryhtiöstä omistetaan hankinnan seurauksena alle 100 prosenttia tai määräysvalta olisi syntynyt vaiheittain hankintojen seurauksena. Liikearvo määräytyy uudistetun standardin mukaan vertaamalla hankintamenon, vähemmistöosuuden sekä aikaisemman omistusosuuden yhteissummaa kyseessä olevan hankinnan kohteen nettovarallisuuden käypään arvoon. (Kallunki, Lantto & Sahlström 2008, 50–51.)

3.2 FAS:n sekä IFRS:n tilinpäätösten eroavaisuudet

Yleisesti tarkasteltuna FAS:n ja IFRS:n mukaisissa tilinpäätöksissä ei ole suuriakaan eroja, mutta syvällisemmin perehdyttyinä normistot poikkeavat huomattavasti toisistaan sekä rakenteellisesti että laajuudeltaan. IFRS-normisto rakentuu kolmesta osasta. Ensimmäinen osa on teoreettinen viitekehys, missä ovat tilinpäätöksen laatimista ja esittämistä koskevat periaatteet. Toinen osa sisältää tilinpäätösstandardit joihin katsotaan kuuluvaksi 29 IAS-standardia

ja 8 IFRS-standardia. Viimeiseen eli kolmanteen osaan kuuluvat tulkintaohjeet, joita määrittelevät ja antavat IFRIC (= International Financial Reporting Interpretation Committee) sekä SIC (= Standing Interpretations Committee).

(Kallunki, Lantto & Sahlström 2008, 18.)

Suomalainen normisto rakentuu puolestaan monista yksityiskohtaisista laskentasäännöksistä, mikä tekee tilinpäätöksestä monimutkaisempaa. Kirjanpidon ja tilinpäätöksen yleiset säännökset Suomessa tulevat kirjanpitolaista, kirjanpitoasetuksista sekä kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksistä. Kauppa- ja teollisuusministeriön yhteydessä toimii myös kirjanpitolautakunta, joka hakemusten kautta antaa tarvittaessa ohjeita sekä lausuntoja kirjanpitolain soveltamisesta. Kirjanpitolautakunta voi tarvittaessa tehdä poikkeuksia erikseen mainituista säännöksistä. Tämän lisäksi kirjanpitolautakunnassa on erillinen IFRS-jaosto, joka tarpeen vaatiessa antaa lausuntoja kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta. (Kallunki, Lantto & Sahlström 2008, 18.)

Molempien tapojen tarkoituksena on kuitenkin kuvata yrityksen taloudellista tilannetta siten, että siitä hyötyy mahdollisimman laaja käyttäjäkunta. Tästä syystä tilinpäätöksille on annettu ohjeistukset, että ne kattaisivat useimpien käyttäjiensä tiedontarpeet. Huomioitavaa on, että tilinpäätös ei kuitenkaan sisällä kaikkea taloudellisessa päätöksenteossa tarpeellista informaatiota, koska tilinpäätöksen painopiste on yrityksen kuluneessa vuodessa eikä sen hetkisisissä tapahtumissa. Tilinpäätös ei myöskään aina sisällä niin sanottua ei-taloudellista informaatiota. Siitä saadaan kuitenkin selville, kuinka tuloksellisesti ja vastuullisesti yrityksen johto on hoitanut sen haltuun uskottuja resursseja. Nämä tiedot selviävät esimerkiksi tunnuslukuja laskemalla. (KHT -yhdistys 2008, 48.)

IFRS-standardit koskevat vain tilinpäätöstä eivätkä ne vaikuta vuosikertomukseen. Tämän takia IFRS-normistossa näkyville vaaditut tiedot on sisällytettävä varsinaisiin tilinpäätöstietoihin. Ensisijaisesti yritykseltä vaaditaan tilinpäätöksen tase. Mutta laaja tuloslaskelma, liitetiedot, laskelma oman pääoman muutoksista sekä rahavirtalaskelma on hyvä esittää ilman erillisiä vaatimuksiakin. Seuraavissa tilanteissa yritykseltä voidaan näitä myös erikseen vaatia:

1. silloin kun yritys tai yhteisö soveltaa takautuvasti tilinpäätöksen laatimisperiaatetta, esimerkiksi jos käyttöön otetaan sellainen standardi, joka vaatii takautuvaa soveltamista yritykseltä.
2. kun yritys tai yhteisö tekee tilinpäätöksen eriin takautuvasti oikaisuja, esimerkiksi kun yritys korjaa aiempaan tilinpäätökseen sisältyvän virheen.
3. tai kun yritys tai yhteisö muuttaa tilinpäätöksen erien luokittelua, esimerkiksi lyhytaikainen velka siirretään pitkäaikaisten velkojen erään.

Riippumatta siitä mikä tilinpäätöskäytäntö yrityksellä on käytössään, tulee tilinpäätöstietojen olla esitettyinä järjestelmällisellä tavalla, ja tiedoissa tulee olla selkeästi esillä viittaukset liitetietoihin, ja päinvastoin. (Anttila, Halonen, Jalkanen-Steiner & jne. 2009, 2–3 & 16.)

Kaikki tilinpäätökseen sisältyvä tieto on siis merkittävä selkeästi, ja tarvittaessa esille on myös tuotava kertauksena yhteisön nimi ja nimessä tapahtuneet muutokset, mikäli niitä on. Tilinpäätöksessä on tuotava esille, onko siinä laadullisesti kyseessä konsernitilinpäätös vai erillistilinpäätös, tilikauden pituus, esittämismäärä, lukujen esittämistarkkuus sekä raportointikauden päättymispäivä. (Anttila, Halonen, Jalkanen-Steiner & jne. 2009, 2–3.)

Erona FAS:n mukaiseen tilinpäätökseen IFRS:ssä hallituksen toimintakertomus ei kuulu osaksi tilinpäätöstä. Kuitenkin yritykset, jotka käyttävät tilinpäätöksissään IFRS-normistoa laativat toimintakertomuksensa Suomen lainsäädännön mukaisesti sekä liittävät sen erillisenä asiakirjana osaksi tilinpäätöstä. Toimintakertomuksen toteuttamiseen Suomen lainsäädännön mukaisesti on olemassa kuitenkin tiettyjä ehtoja, jotka ovat seuraavat:

1. Toimintakertomuksessa tuodaan esille johdon näkökulma yhteisön kehitykseen, tulokseen ja asemaan.
2. Toimintakertomus laajentaa ja täydentää tilinpäätöksessä esitettyä informaatiota, esimerkiksi lisätieto auttaa tilinpäätöksen käyttäjää ymmärtämään esitettyjä tietoja paremmin.

3. Toimintakertomuksen katsaukseen on sisällytetty tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota, esimerkiksi johdon tavoitteista ja strategioista, miten tavoitteet pyritään saavuttamaan. (Anttila, Halonen, Jalkanen-Steiner & jne. 2009, 2–3 & 41.)

Tilinpäätöksen teon perusolettamuksina on suoriteperuste ja toiminnan jatkuvuus. Suoriteperuste tarkoittaa sitä, että liiketoimien sekä muiden yritykseen rahallisesti vaikuttavien tapahtumien vaikutus otetaan huomioon silloin, kun ne toteutuvat. Tapahtumat siis kirjataan ja esitetään sillä tilikaudella, mille ne kuuluvat. Tämän kaltainen tilinpäätös antaa lukijalleen informaatiota muun muassa maksusuorituksista aiheutuneista liiketoimista. Suoriteperusteinen tilinpäätös tarjoaa siis tietoa, mikä on sen käyttäjille tärkeä tuki taloudellisissa päätöksenteoissa, esimerkiksi yrityksen hallitus tukeutuu usein päätöksissään yrityksen tilinpäätökseen. Toiminnan jatkuvuuden kohdalla oletetaan, ettei yhteisöllä ole aikomusta lopettaa tai vaihtoehtoisesti olennaisesti supistaa toimintaansa. Jos yrityksellä on kuitenkin aikomus muuttaa toimintaansa, tilinpäätös on laadittava erilaisella perusteella ja siitä on erikseen ilmoitettava tilinpäätöksessä. (KHT -yhdistys 2008, 50.)

Tilinpäätökselle on annettu niin FAS:ssa kuin IFRS:kin laadullisia ominaisuuksia. Nämä piirteet ovat sellaisia, jotka tekevät tilinpäätösinformaatiosta hyödyllisiä käyttäjilleen. Pääpiirteet ovat merkityksellisyys, ymmärrettävyys, vertailukelpoisuus sekä luotettavuus. Ymmärrettävyyden osalta tärkeintä on, että tilinpäätös on selkeä ja informaatio on helposti nähtävissä. Tätä edesauttaa se, että käyttäjillä on riittävä koulutus ja halukkuus perehtyä tarkastelemaan tilinpäätöstietoja. (KHT -yhdistys 2008, 51.)

Tilinpäätös on silloin merkityksellinen, kun se auttaa käyttäjiään tekemään taloudellisia päätöksiä sekä arvioita kuluneista, tulevista tai tämänhetkisistä tapahtumista. Ensisijaisesti merkityksellisyyteen vaikuttavat informaation luonne sekä sen olennaisuus. Joissakin tilanteissa on mahdollista, että informaation luonne on riittävä määrittämään merkityksellisyyden. Painopiste merkityksellisyydessä kuitenkin on siinä, että annetussa tiedossa ei ole jätetty olennaisia seikkoja pois tai niitä ei esitetä virheellisesti. Puutteellisten tietojen seurauksena esimerkiksi sekä yrityksen hallitus että yhteistyökumppanit voivat tehdä yrityksen tilasta virheellisiä johtopäätöksiä. (KHT -yhdistys 2008, 51.)

Kolmantena pääpiirteenä on luotettavuus, joka on vahvasti kytköksissä merkityksellisyyteen. Tieto voi toki olla merkityksellistä, mutta ei välttämättä luotettavaa. Tällöin tieto voi johtaa lukijaa harhaan tarkoituksella tai tarkoituksettomasti, esimerkiksi oikeuskäsittelykulut on voitu merkitä tilinpäätöstietoihin ns. liian tarkasti. Joissakin tapauksissa tarkempi jaottelu voi olla tarpeellistakin. Luotettavuudessa on myös tärkeää, että tilinpäätös on tehty puolueettomasti, toisin sanoen tieto ei ole vinoutunut. Tilanteessa, jossa tieto voi olla vinoutunutta, esittämistavan valintaan on voinut vaikuttaa olennaisesti se, että sen avulla halutaan näyttää esimerkiksi ennalta määrätty tulos. Mikäli luotettavuuden rasitteena on epävarmuustekijöitä, on kirjanpitäjien sekä muiden alan osaajien käytettävä erityistä harkintakykyä. Epävarmuustekijöiden luonne on ilmoitettava, ja niiden kohdalla on noudatettava erityistä varovaisuutta tilinpäätöstä laadittaessa. Tiivistettynä tilinpäätös on silloin luotettava, kun se tukee merkityksellisyyttä sekä on täydellinen olennaisuus- ja kustannustekijöiden asettamissa rajoissa. Tällöin tilinpäätös ei johda harhaan, eikä informaatiosta voi tehdä vääriä johtopäätöksiä puutteellisuuden tai epäluotettavuuden seurauksena. (KHT -yhdistys 2008, 51–53.)

Vertailukelpoisuuden periaatteena on, että tilinpäätöstä tulisi pystyä vertailemaan eri yhteisöjen kesken niin, että yrityksen toiminnan tulos ja sen kehityssuunta voidaan havaita. Jotta arviointi tuloksesta, kehityssuunnasta ja taloudellisesta asemasta pystytään toteuttamaan, tulee taloudelliset vaikutukset esittää yhtiössä johdonmukaisella tavalla. Vertailukelpoisuuden laadullisena ominaisuutena pidetään tilinpäätöksessä ilmoitettua tilinpäätösmuotoa ja sen periaatteita. Tämän avulla tilinpäätöksen käyttäjät pystyvät tunnistamaan erot tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden välillä. IAS:n eli International Accounting Standardsien noudattamiseen kuuluu sovellettujen laatimisperiaatteiden ilmoittaminen ja tämän seurauksena tilinpäätöstiöjen vertailukelpoisuus helpottuu. Vertailukelpoisuuden helpottamiseksi on tärkeää, että tasekirjassa tuodaan esille tietoja myös aikaisemmilta tilikausilta muun muassa tunnuslukujen muodossa. (KHT -yhdistys 2008, 53.)

4 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on sekä verrata että tutkia yritysten taloudellista tilannetta tai taloudellisen tilanteen muutosta eri ajanjaksoa välillä. Yleisesti tilinpäätösanalyysillä saadaan tärkeää tietoa ja apua yrityksen tilan arvioimiseen sekä päätöksentekoihin. Tietenkin paras tilinpäätösanalyysi tehdään yrityksestä, yrityksen sisällä, jolloin saatavilla on kaikki haluttu ja tarpeellinen tieto. Tällöin tunnuslukuihin ei synny heikkouksia ja luvuista saadaan mahdollisimman suuri hyöty irti. (Kallunki, Lantto & Sahlström 2008, 11–12.) Kuten myöhemmin esille tulevista tiedoista pystyy havaitsemaan, tilinpäätösanalyysin avulla yrityksestä on mahdollista saada hyvinkin kattava kuva useasta eri ulottuvuudesta sekä näkökulmasta. Esimerkiksi kannattavuuden osiossa tunnuslukuja on laskettu useampi, mutta jokaisesta tunnusluvusta saatu tieto on hieman muista poikkeavaa. Tilinpäätösanalyysia pidetään osana laajempaa yritysanalyysiä, missä tarkastellaan tilinpäätöstietojen lisäksi muuta yritykseen liitettävää informaatiota sekä toimialan, kilpailijoiden ja kansantalouden kehityksen roolia. (Kallunki, Lantto & Sahlström 2008, 11–12.)

Tilinpäätösanalyysistä hyötyvät kaikki yrityksen sidosryhmät, joille on tärkeää tietää kyseisen yrityksen taloudellinen tilanne ja asema. Joillekin sidosryhmille tilinpäätösanalyysistä saatava tieto voi olla niin tärkeää, että he toteuttavat sen itse kiinnostuksensa kohteena olevasta yrityksestä. Tällaisessa tilanteessa on kuitenkin mahdollista, että joissakin tunnusluvuissa voi olla vääristymiä, koska analysoijalla ei ole ollut saatavilla riittävästi tilinpäätösinformaatiota. Esimerkiksi sijoittajille on tärkeää saada tietoonsa osakekohtaisia tunnuslukuja sekä niihin liittyviä muutoksia. Näiden tietojen perusteella he osaavat ennustaa itselleen sen, onko yrityksen osakkeita järkevää tai tarpeellista myydä. (Kallunki, Lantto & Sahlström 2008, 12–14.)

Pörssiin listatuille yrityksille yksityishenkilön ei tarvitse tilinpäätösanalyysiä tehdä, koska sijoitusanalyytikot tekevät sen heidän puolestaan. Sijoitusanalyytikoiden tiedot ovat julkisia, ja saatavilla käyttöön ilmaiseksi tai pientä korvausta vastaan. Vieraan pääoman sijoittajat tarvitsevat tilinpäätöstietoja sekä tilinpäätösanalyysiä siksi, että he voivat sen avulla päätellä, kykeneekö yritys maksamaan annettujen luottojen korot ja pääomanpalautukset ajallaan. Luottokelpoisuuteen vaikuttavat erityisesti velkaantuneisuus, maksuvalmius sekä kannattavuus. Näiden lukujen perusteella tehdään myös valtakunnallisesti luottokelpoisuusluokitteluja esi-

merkiksi Suomen asiakastiedon toimesta. Sijoittajien lisäksi tilinpäätösanalyysin käyttäjiksi mainitaan myös kilpailijat, asiakkaat ja tavarantoimittajat. Verottaja puolestaan hyödyntää tilinpäätöstietoja verotuksessa, koska yritykselle maksettavaksi kuuluvat verot määräytyvät tuloksen perusteella. (Kallunki, Lantto & Sahlström 2008, 12–14.)

IFRS-standardeissa määritellään vain kaksi pakollista tunnuslukua. Näistä toinen on osakekohtainen tulos -tunnusluku, sen esittäminen on pakollista ainoastaan listausta suunnitteleville ja julkisen kaupankäynnin kohteena oleville yrityksille. Muun muassa rahoittajat tai omistajat voivat edellyttää osakekohtainen tulos -tunnusluvun esittämistä. Toinen vaadittu tunnusluku on osakekohtainen osinko. Tämä tunnusluku on esitettävä, jos yritys esittää lopetetun toiminnon. Tällöin osakekohtainen tulos on esitettävä erikseen jatkuvista ja lopetetuista toiminnoista. Lopetetun toiminnon osakekohtainen tulos -tunnusluku esitetään laajassa tuloslaskelmassa tai liitetiedoissa. Tunnusluvun esittämiskaava perustellaan sillä, että se lisää vertailukelpoisuutta sekä yritysten että raportointikausien välillä. Myös tästä tunnusluvusta hyötyvät erityisesti rahoittajat ja omistajat. (Anttila, Halonen, Jalkanen-Steiner & jne. 2009, 42 & 45.)

Molemmat tunnusluvut on esitettävä siitä riippumatta näyttävätkö ne positiivista vai negatiivista arvoa. Yritykset jotka käyttävät IFRS-tilinpäätösstandardeja noudattavat osakekohtaisen tuloksen laskennassa IAS 33 -standardia (Osakekohtainen tulos), mutta muut tunnusluvut esitetään suomalaisten säännösten mukaisesti. (Anttila, Halonen, Jalkanen-Steiner & jne. 2009, 42.)

4.1 Maksuvalmius

Maksuvalmiuden eli likviditeetin tunnusluvut kuvaavat sitä, kuinka hyvin yritys selviytyy juoksevista maksuvelvoitteistaan, esim. laskuista. Maksuvalmius voidaan määrittää joko laajasti tai suppeasti. Suppea määritelmä käsittää likviditeettiin vain rahat ja pankkisaamiset, lyhytaikaiset rahoitusarvopaperit sekä muut lyhytaikaiset saamiset. Laajassa määritelmässä maksuvalmiuteen katsotaan kuuluvaksi edellä mainittujen lisäksi myös vaihto-omaisuus. (Salmi 2004,150.)

Finn-Power Oy:llä on käytössään 12 kuukauden mittainen tilikausi, kuten myös Finn-Power Italia Srl:llä sekä Prima Industriellakin. Heillä on myös käytössään osavuositarkastukset, jotka tehdään kolmen kuukauden välein. Näin yrityksen johto pystyy seuraamaan aktiivisesti yrityksen taloudellista tilannetta sekä yleistä kehitystä, ja tekemään tarpeellisia ratkaisuja saatujen tietojen pohjalta.

Taseesta ja sen yksittäisistä tasetiedoista saadaan kuva yrityksen taloudellisesta asemasta tilinpäätöksen hetkellä. Tuloslaskelmasta saadaan vuorostaan kuva tilikauden tuloksen muodostumisesta. Näiden tietojen perusteella pelkästään tilinpäätöksen tarkastelu ei ole riittävä, kun halutaan selvittää yrityksen maksuvalmiutta ja tämän takia avuksi tarvitaankin tunnuslukuja. (Leppiniemi, Leppiniemi & Kaisanlahti. 2012.)

Maksuvalmiutta voi tarkastella kahdesta eri näkökulmasta, näistä toinen on toiminnallinen toisin sanoen dynaaminen maksuvalmius. Dynaamisella maksuvalmiudella tarkoitetaan yritykseen tulevan kassavirran riittävyttä maksuvelvoitteiden hoitamiseksi. Tällöin huomio kiinnitetään erityisesti tulos- ja rahavirtalaskelmaan. Toista näkökulmaa kutsutaan vuorostaan välittömäksi eli staattiseksi maksuvalmiudeksi. Staattisessa maksuvalmiudessa on tietty ajankohta, kuten tilinpäätöshetki, jolloin maksuvalmiutta tarkastellaan lähtökohtaisesti taseesta. Tämä onkin staattisen maksuvalmiuden heikkous, koska tase muuttuu jatkuvasti. (Salmi 2004, 150.) Esimerkiksi Finn-Power Oy ostaa ja myy jatkuvasti tuotteitaan, mikä aiheuttaa muutoksia taseeseen.

Koska tilinpäätökset on tehty yrityksissä IFRS-standardien mukaisesti, rahoitusomaisuuden esittäminen poikkeaa hieman FAS:n mukaisesta esitystavasta. Yleensä rahoitusomaisuus on taseessa määrällisenä hankintamenona. IFRS:ssä rahoitusomaisuuden rahoitusvälineet esitetään käyvän arvonsa mukaisena, verraten FAS:iin, jossa käypä arvo on mahdollista arvostaa. Riippumatta siitä, mitä standardeja tilinpäätöksessä on käytetty, tulee rahoitusvälineiden arvon alentuminen ottaa aina huomioon. (Leppiniemi, Leppiniemi, & Kaisanlahti, 2012.)

Maksuvalmiudesta tunnusluvuiksi valikoituivat quick ratio sekä current ratio, koska toimeksiantajayritys koki nämä tunnusluvut kaikista hyödyllisimmiksi itselleen. Kyseisten tunnuslu-

kujen avulla saadaan selville yrityksen staattinen maksuvalmius eli tunnusluvut mittaavat maksuvalmiutta tilinpäätöshetkellä.

Quick ratio (QR)

Quick ratiosta käytetään myös nimitystä happotesti, koska se on suppeampi mittari välittömästä maksuvalmiudesta. Sen tarkoituksena on mitata sitä, kuinka hyvin yritys selviytyy lyhytaikaisista veloistaan. Tämän takia maksuvalmiuteen katsotaan kuuluvan vain kaikkein nopeimmin ja edullisimmin rahaksi muutettavat erät, jotka toimivat yritykselle niin sanottuna rahoituspuskurina. Puskuria tulisi yrityksellä kuitenkin olla aina jonkin verran, yllättävien menojen varalta. Tällöin heillä olisi valmiuksia selvittää niistä ajautumatta hankaluuksiin. (Salmi 2004, 152; Balance Consulting 2014.)

Quick ration laskemiseen käytetään alla näkyvää laskentakaavaa, joka soveltuu hyvin vertailtavien yritysten tunnusluvun laskemiseen:

$$\frac{\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{rahoitusomaisuus} + \text{myyntisaamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

(ReadyRatios 2014.)

Quick ration heikkoutena on se, että se mittaa maksuvalmiutta vain tietyllä hetkellä, kuten alla olevissa tunnusluvuissa tilinpäätöshetkellä. Tunnusluvulle on tästä huolimatta olemassa viitteelliset ohjearvot, jotka näyttävät seuraavilta:

yli 1,5	= erinomainen
1 – 1,5	= hyvä
0,5 – 1	= tyydyttävä
0,3 – 0,5	= välttävä
alle 0,3	= heikko

(Balance Consulting 2014.)

Yleisenä suositusarvona voidaan pitää arvoa 1, tällöin rahoitusomaisuus kattaa kokonaan lyhytaikaisten velkojen määrän, ja velat ovat ns. hallinnassa. Arvo 0,5 tarkoittaa puolestaan kaksinkertaista lyhyen velan rasiitetta likviditeetille. Tämän arvioidaan olevan liikaa ja maksuvalmiusongelmat ovat erittäin todennäköisiä.

Finn-Power Oy:lle tilanne on suhteellisen hyvä, koska vuosien arvot eivät ole alle 0,5.

$$2010 = \frac{9\,478\,411 + 34\,580\,315}{43\,721\,922} = 1,01$$

$$2011 = \frac{15\,550\,018 + 43\,079\,241}{60\,284\,529} = 0,97$$

$$2012 = \frac{7\,727\,598 + 34\,025\,885}{48\,656\,720} = 0,86$$

Vuonna 2010 tunnusluku on ollut yli 1, mikä vastaa ohjearvoissa hyvää. Vuosina 2011 ja 2012 tunnusluvut eivät kuitenkaan yllä hyvän alarajaan, mikä on tasan 1 vaan sijoittuvat tyydyttävän ohjearvoihin. Vuonna 2010 lukema on ylittänyt hyvän alarajan 0,01:llä. Vuonna 2011 lukema laski vain 0,04:llä vuodesta 2010, joten suurta muutosta tunnusluvuissa ei vuosien välillä tapahtunut. Ohjearvoissa annetussa suuntaa antavassa luokittelussa tunnusluku laski vuonna 2011 tyydyttävän puolelle, ja eroa hyvän alarajaan oli 0,03.

Suurta muutosta ei maksuvalmiudessa tapahtunut myöskään vuosien 2011 ja 2012 tilinpäätöshetkien välillä, muutos oli kuitenkin hieman suurempi kuin vuosien 2010 ja 2011 välinen ero. Nyt laskua oli syntynyt 0,11 ja tunnusluku oli vuonna 2012 0,86.

Finn-Power Italia Srl:n tunnusluvut ovat heikompia verrattuna Finn-Power Oy:n tunnuslukuihin, mutta quick ratio oli joka vuosi yli 0,5 ja tyydyttävän ohjearvoissa. Tunnusluvut näyttävät seuraavilta:

$$2010 = \frac{48\,471 + 20\,187\,328}{23\,893\,875} = 0,85$$

$$2011 = \frac{9\,733 + 27\,309\,869}{38\,872\,978} = 0,70$$

$$2012 = \frac{2\,713\,004 + 16\,400\,619}{25\,479\,089} = 0,75$$

Finn-Power Italia Srl:llä tunnusluku on laskenut vuoden 2010 jälkeen, mutta arvot pysyvät kaikkina kolmena vuotena tyydyttävän ohjearvoissa. Vuonna 2010 tunnusluku on 0,85, mistä on tasan 0,15 hyvän alarajaan. Vuonna 2011 tilinpäätöshetkellä quick ratio oli laskenut 0,15, mikä tarkoittaa jo käytännössä havaittavia muutoksia yrityksen maksuvalmiudessa. Puolestaan vuosien 2011 ja 2012 välillä eroa on syntynyt vain 0,05, toisin sanoen muutosta ei ole juuri tapahtunut. Vuosien 2012 ja 2010 välillä laskua on kokonaisuudessaan tapahtunut 0,10.

Prima Industrien tunnusluvut ovat kolmikon heikoimmat ja sijoittuvat välttävän ja tyydyttävän ohjearvoihin. Lukemat näkyvät alla:

$$2010 = \frac{860\,428 + 36\,195\,966}{76\,502\,805} = 0,48$$

$$2011 = \frac{9\,293\,569 + 43\,348\,662}{94\,862\,749} = 0,55$$

$$2012 = \frac{8\,671\,265 + 41\,790\,424}{94\,581\,716} = 0,53$$

Vuonna 2010 tunnusluku on ollut kaikkein alhaisin, ja tällöin tyydyttävän alarajaan on ollut väliä vain 0,02 ja välttävän alarajaan 0,18. Vuonna 2011 tunnusluku on noussut 0,07:llä ja näin ollen tunnusluku on päässyt ohjearvoissa tyydyttävään maksuvalmiuteen.

Aiemmin kävi ilmi, että 0,5 tarkoittaa kaksinkertaista lyhyen velan rasiitetta likviditeetille. Vuodesta 2010 rasiitetta on pystytty kuitenkin vähentämään, mutta vieläkin maksuvalmiutta

rasitetaan liaksi edellä mainitun perusteella. Vuosien 2011 ja 2012 välillä suurta eroa ei ole havaittavissa, kuten ei ollut Finn-Power Italiallakaan, vaan quick ratio on laskenut 0,55:stä 0,53:een ja eroa on syntynyt vain 0,02 verran, tunnusluvun pysyessä ohjearvoissa tyydyttävän alarajalla.

Current ratio (CR)

Current ratio mittaa maksuvalmiutta hieman pidemmältä ajalta kuin quick ratio. Current ratiassa rahaksi katsotaan kuuluvan myös vaihto-omaisuus, joka muuntauu nopeasti rahaksi tarpeen vaatiessa. Koska tunnusluvussa on otettu huomioon myös vaihto-omaisuus, voi siihen vaikuttaa myös poikkeamat myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajoissa. Current ratio-ta voidaan pitää yleispätevänä tunnuslukuna, joka soveltuu käytettäväksi yksittäisille yrityksille sekä saman toimialan yritysten maksuvalmiuden tilan että kehityksen arvioimiseen. Current ratio sopii myös paremmin toimialojen keskinäiseen vertailuun kuin quick ratio. (Balance Consulting 2014.)

Kuten quick ration myös current ration heikkoutena on se, että se kuvaa maksuvalmiutta vain tietyllä hetkellä. Tästä syystä kaikki alla olevat tunnusluvut kuvaavat sitä, millainen tilanne current ration tunnusluvussa on yrityksillä ollut vuoden lopussa. Toinen ominainen heikkous tunnusluvulle on sen rahoitusomaisuuteen sisältyvät arvottomat erät, kuten erinäiset luottotappiot. Luottotappioiksi luokiteltavia tilanteita, jolloin myyntisaamisia ei saadakaan asiakkailta takaisin, tulee isommille yrityksille aika ajoin eteen. Tämänkaltaiset tilanteet voivat vaikuttaa tietyissä tilanteissa myös radikaalisti tunnuslukuihin, mikäli muuten vuosi olisi kulunut yrityksellä hyvin.

Tunnusluku on laskettu yritystutkimuksen antamalla kaavalla, joka näyttää seuraavalta:

$$\frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

(Yritystutkimus ry 2011, 72.)

Koska current ration avulla voidaan vertailla myös eri toimialoja kesken, on sille annettu ohjearvot, joita voidaan noudattaa toimialasta riippumatta. Viitteelliset ohjearvot ovat:

yli 2,5	=	erinomainen
2 – 2,5	=	hyvä
1,5 – 2	=	tydyttävä
1 – 1,5	=	välttävä
alle 1	=	heikko

(Balance Consulting 2014.)

Finn-Power Oy:llä current ratio on välttävän rajoissa jokaisena tarkastelun kohteena olevana vuotena. Vuosina 2010 ja 2011 tunnusluku on ollut lähempänä tyydyttävän kuin välttävän alarajaa. Vuonna 2012 luku on puolestaan laskenut siten, että se on hieman lähempänä välttävän ylärajaa kuin tyydyttävän alarajaa. Tunnusluvut ovat:

$$2010 = \frac{18\,166\,682 + 44\,058\,726}{43\,721\,922} = 1,42$$

$$2011 = \frac{20\,143\,251 + 58\,629\,259}{60\,284\,529} = 1,31$$

$$2012 = \frac{18\,416\,788 + 41\,753\,483}{48\,656\,720} = 1,24$$

Vuosi 2010 on ollut tunnusluvuissa kaikista lähimpänä tyydyttävän alarajaa, tällöin eroa on ollut vain 0,08. Vuonna 2011 tunnusluku on kuitenkin laskenut ja eroa tyydyttävän alarajaan on ollut 0,19. Vuonna 2012 tunnusluku on jatkanut laskuaan, mutta tällä kertaa eroa edeltävään vuoteen on syntynyt 0,07. Vuonna 2012 välttävän alarajaan matkaa on ollut 0,24, mikä on enemmän kuin vuosien 2010 ja 2012 välille syntynyt ero.

Koska yrityksellä ja heidän yhteistyökumppaneillaan on käytössä pitkät maksuajat (esim. 180 pv), voi vuoden 2011 tunnusluvun laskuun olla syynä se, että vuoteen 2011 on siirretty vuoden 2010 laskuja, joista on suoriuduttu vuoden 2011 laskujen lisäksi. Sama logiikka voi päteä myös vuosien 2011 ja 2012 välillä.

Koska current ration sekä muiden saatujen tunnuslukujen perusteella voidaan olettaa, että vuosi 2010 on ollut Finn-Power Oy:llä heikko, puoltaisi se myös heijastumisen mahdollisuutta seuraavaan vuoteen. Tätä kannattaa myös quick ration lasku vuoden 2010 jälkeen, toki osasyynä voi löytyä myös vaihto-omaisuuden muuttumisesta, koska sitä ei quick ratiassa ole huomioitu.

Finn-Power Italia Srl:n lukemat sijoittuvat Finn-Power Oy:n ja Prima Industrien väliin. Tunnusluvut ovat yrityksellä välttävän ohjearvoissa, ja tyydyttävän alarajaan matkaa on enimmillään 0,5 vuonna 2011 ja vähimmillään 0,4 vuonna 2012. Tunnusluvut näkyvät kokonaisuudessaan alla:

$$2010 = \frac{5\,213\,051 + 20\,235\,799}{23\,893\,875} = 1,07$$

$$2011 = \frac{11\,409\,933 + 27\,319\,602}{38\,872\,978} = 1,00$$

$$2012 = \frac{8\,962\,461 + 19\,113\,623}{25\,479\,089} = 1,10$$

Finn-Power Italia Srl:llä näkyy heikko vuosi 2010 heijastumisena vuoteen 2011. Myös vaihto-omaisuuden muutos sekä huomioon ottaminen voi vaikuttaa tunnusluvun muutokseen olennaisesti. Vaikka tunnusluvussa on tapahtunut muutoksia, suurista heilahduksista ei nytkään ole kyse, kuten ei ollut quick rationkaan kohdalla. Vuosien 2010 ja 2011 välillä laskua on 0,07 ja vuosien 2011 sekä 2012 välillä kasvua on tapahtunut 0,10.

Yrityksen olisi kuitenkin hyvä parantaa maksuvalmiuttaan, koska molemmat maksuvalmiuden tunnusluvut ovat pysyneet tasaisesti välttävän tai tyydyttävän ohjearvoissa. Toisaalta hyvä piirre, ettei yrityksen maksuvalmiudessa ole suuria heilahteluita.

Prima Industrien lukemat ovat jälleen kaikista heikoimmat vertailtavista yrityksistä. Lisäksi tunnusluvut ovat myös ohjearvojen mukaan heikkoja, koska luvut sijoittuvat alle yhden yksikön. Tästä syystä yrityksen olisi hyvä parantaa maksuvalmiuttaan. Tunnusluvut yrityksellä näyttävät seuraavilta:

$$2010 = \frac{17\,174\,151 + 37\,056\,394}{76\,502\,805} = 0,71$$

$$2011 = \frac{19\,233\,276 + 52\,642\,231}{94\,862\,749} = 0,76$$

$$2012 = \frac{18\,282\,509 + 50\,461\,689}{94\,581\,716} = 0,73$$

Vuonna 2011 tunnusluku on ollut lähimpänä välttävän alarajaa ja eroa on tällöin ollut 0,24. Kuten Finn-Power Italiallakin tunnusluvut ovat tasaiset, mistä voi päätellä sen, että maksuvalmius on pysynyt kyseisinä vuosina lähes samana. Taustalla voi olla erinäisiä syitä, minkä takia tunnusluku on säilynyt heikkona eikä muutoksia oikeastaan ole.

Vuosien 2010 ja 2011 välillä kehitystä on tapahtunut 0,05 ja vuosien 2011 ja 2012 välillä laskua on vuorostaan ollut 0,03. Näiden pienten heilahdusten perusteella sekä muista tunnusluvuista tulleella käsityksellä voidaan olettaa, että vuosi 2011 on ollut Prima Industriella kahteen muuhun yrityksen verrattuna hieman parempi, kuin vuodet 2010 ja 2012 maksuvalmiuden osalta.

4.2 Kannattavuus

Yrityksen tulosta voidaan pitää kannattavuuden absoluuttisena mittarina, koska kyseisiä tunnuslukuja hyödynnetään ensisijaisesti yrityksen kehityksen seurannassa sekä yritysten välisessä vertailussa. Kannattavuuden tunnusluvut lasketaan tilinpäätöstiedoista, jolloin pystytään muodostamaan kuva yrityksen kuluneesta vuodesta. (Leppiniemi, Leppiniemi, & Kaisanlahti, 2012.)

Kannattavuutta voidaan mitata kahdella tavalla, joko tarkastelemalla yritystä erinäisten voittoprosenttien avulla tai kiinnittämällä huomiota yrityksen pääoman tuottoprosentteihin. Mikäli yrityksiä halutaan vertailla luotettavasti kannattavuuden osalta saman toimialan toimijoiden kesken, on suositeltavaa käyttää edellä mainittuja voittoprosenttien tai pääoman tuottoprosenttien mittareita. Tuloksen suhteuttaminen liikevaihtoon voi aiheuttaa vääristymiä yritysten välisessä vertailussa. Tästä syystä olisi hyvä, että tämänkaltaisia tunnuslukuja (tulos per liikevaihto) käytettäisiin vain yhden yrityksen seuraamiseen tai saman konsernin sisällä olevien yritysten vertailuun. (Leppiniemi, Leppiniemi, & Kaisanlahti, 2012.)

Yleisesti suhteuttamisen avulla saadaan laskentatarkkuudeltaan melko totuudenmukaisia arvoja, minkä takia sitä kutsutaankin johtavaksi lähestymistavaksi. Vuorostaan haasteellisempi, mutta monipuolisemmin palvelevassa laskentatavassa suhteutetaan yrityksen tulos käytössä olleisiin resursseihin kuten pääomaan. Huomioitavaa tässä kuitenkin on, että tämä on laskennallisesti epätarkempi tapa. (Leppiniemi, Leppiniemi, & Kaisanlahti, 2012.)

Kannattavuuden näkökulmasta tunnuslukuja tarkastellaan kaikista monipuolisimmin verrattuna maksuvalmiuteen, tehokkuuteen, tuottavuuteen ja vakavaraisuuteen. Syynä tähän on se, että kannattavuutta halutaan vertailla mahdollisimman monipuolisesti yritysten välillä ja suhteuttamalla lukuja niin liiketulokseen kuin omaan pääomaankin. Näin saadaan mahdollisimman realistinen sekä monipuolinen kuva yritysten kannattavuudesta. Tunnusluvuiksi valikoituivat liiketulos -%, nettotulos -%, sijoitetun pääoman tuotto -% (ROI), myyntikate -% sekä käyttökate -%. Näistä ensimmäisenä tarkastellaan Finn-Power Oy:n, Finn-Power Italia Srl:n ja Prima Industrien liiketulosprosenttia, joka lukeutuu voittoprosentteihin.

Liiketulos -% (EBIT)

Liiketulosprosentti saadaan yleensä oikaistun tuloslaskelman välituloksena (Yritystutkimus ry 2011, 61.), mutta vertailtavien yritysten tilinpäätöksissä tämä näkyy automaattisesti omana kohtanaan poistojen ja arvonalentumisten jälkeen. Siksi tämän tunnusluvun laskemiseen ei ole käytetty oikaistua tuloslaskelmaa.

Oikaistua tulosta ei tarvinnut hyödyntää myöskään siksi, että esimerkiksi laskennallisia palkkakorjauksia ei ollut tarpeellista tehdä. Lisäksi laskentapäällikkö Susanna Kamppilan haastattelun perusteella satunnaiset erät käsitellään siten, ettei niitä oletettavasti ole millään yrityksellä. Koska tätä tietoa ei saada selville italialaisten yritysten tilinpäätöstiedoista, siksi tämä seikka nähtiin parhaaksi sivuuttaa kaikkien yritysten kohdalla yhdenmukaisuuden vuoksi.

Liiketuloksen tehtävänä on kertoa, kuinka paljon yrityksellä on tuottoa varsinaisten liiketoimien jälkeen, ennen veroja sekä rahoituseriä. Liiketulos-tunnusluku on siitä monipuolinen, että se sopii niin yksittäisen yrityksen kehityksen seuraamiseen, kuten myös toimialan sisäiseen vertailuun, ja jopa eri toimialojen vertailemiseen. (Yritystutkimus ry 2011, 61.)

Monilla yhtiöillä tulosta voi parantaa korvaamalla liikearvopoistojen tekeminen arvonalentumistestillä, tällöin liikearvon poistot voivat jäädä myös täysin pois. Käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentumistestien seurauksena voi syntyä yllättäviäkin käyttöomaisuuserien alaskirjauksia, mikä saattaa puolestaan aiheuttaa liiketulosta heikentäviä lisäkuluja. Kun yritys siirtyy IFRS:ään, on mahdollista, että tuloslaskelman erät siirtyvät paikasta toiseen, esim. liiketuloksen yläpuolelta sen alapuolelle. Tätä seikkaa ei kuitenkaan tarkastelun kohteena olevissa yrityksissä tarvitse huomioida, koska kaikilla heillä IFRS on ollut jo useamman vuoden käytössä, joten edellä mainitun kaltaisia yllättäviä lisäkuluja ei ole heille syntynyt. (Yritystutkimus ry 2011, 61.)

Liiketulosprosentin laskemiseen on käytetty kaavaa:

$$\frac{\text{Käyttökate} - \text{poistot} - \text{arvonalentumiset}}{\text{Liikevaihto} + \text{liiketoiminnan muut tuotot}} \times 100 \%$$

(Yritysneuvottelukunta ry. 2006, 41.)

Koska liiketulosprosenttia voidaan vertailla monipuolisesti, on sille annettu myös suuntaa antavat ohjearvot. Ohjearvoihin vertailemisessa on kuitenkin hyvä muistaa yrityksen toimiala sekä muut seikat, jotka voivat vaikuttaa tunnuslukuihin ratkaisevasti. Liiketulosprosentin ohjearvot näyttävät kuitenkin seuraavilta:

yli 10 % = hyvä

5 -10 % = tyydyttävä

alle 5 % = heikko

(Yritystutkimus ry 2011, 62.)

Finn-Power Oy:n lukemat ovat yleisesti tarkasteltuna jokaisena vuotena heikon ohjearvoissa. Kasvua on kuitenkin tapahtunut ja Finn-Power Oy:ltä on myös realistista odottaa vuodelta 2013 liiketulosprosentin tunnusluvussa tyydyttävän tunnuslukua. Tämän mahdollistaa vuoden 2013 hyvä liikevaihto (n. 105,3 milj. euroa) ja tulos (n. 3,3 milj. euroa). Liiketulos -% näyttää kuitenkin kolmelta aiemmalta vuodelta seuraavalta:

(Komitat 2014, 4.)

$$2010 = \frac{567\,044}{83\,071\,382 + 875\,899} \times 100 \% = 0,68 \%$$

$$2011 = \frac{4\,128\,762}{103\,933\,732 + 991\,410} \times 100 \% = 3,94 \%$$

$$2012 = \frac{5\,492\,509}{111\,471\,981 + 943\,081} \times 100 \% = 4,89 \%$$

Liiketulosprosentissa heikko vuosi 2010 näkyy heti, eikä heijastuksia seuraaviin vuosiin ole. Vuonna 2010 lukema on ollut lähellä nollaa ja eroa on ollut heikon rajaan 4,32 prosenttiyksikköä. Seuraavana vuotena yritys on menestynyt paremmin, ja tunnusluku on noussut 3,94 prosenttiin. Tällöin eroa vuoteen 2010 vuodelle 2011 on ollut 3,26 prosenttiyksikköä ja matkaa heikon ylärajaan 1,06 prosenttiyksikköä.

Vuonna 2012 liiketulosprosentti on noussut edelleen ja tällöin tunnusluku on ollut 4,89 prosenttia. Kasvua on tapahtunut jälleen, ja tällä kertaa eroa edeltävään vuoteen on syntynyt 0,95 prosenttiyksikköä. Heikon ja tyydyttävän rajaan puolestaan matkaa on ollut enää 0,11 prosenttiyksikköä vuonna 2012. Mikäli tunnusluku on jatkanut kasvuaan, vuonna 2013 yrityksen liiketulosprosentti on voinut ylittää jo tyydyttävän puolelle. Kasvaneen liikevaihdon ja tuloksen perusteella tämä on myös realistinen odotus.

Finn-Power Italia Srl:n tunnusluvut ovat jälleen kaikista heikoimmat vertailtavista yrityksistä, lisäksi Finn-Power Italian tunnusluvut ovat ainoat, jotka ovat olleet liiketulosprosentissa myös negatiivisia. Tunnusluvut näyttävät seuraavilta:

$$2010 = \frac{-1\,295\,913}{31\,141\,070 + 1\,501\,747} \times 100\% = -3,97\%$$

$$2011 = \frac{417\,267}{36\,863\,364 + 1\,979\,268} \times 100\% = 1,07\%$$

$$2012 = \frac{-191\,298}{46\,347\,998 + 916\,804} \times 100\% = -0,41\%$$

Vuonna 2010 liiketulos -% on ollut -3,97 prosenttia, kuitenkin vuonna 2011 tunnusluku on noussut 1,07 prosenttiin. Kasvua vuosien välillä on siis tapahtunut jopa 5,04 prosenttiyksikköä. Matkaa heikon ja tyydyttävän väliseen rajaan on vuonna 2011 kuitenkin ollut vielä noin 4 prosenttiyksikköä hyvästä kehityksestä huolimatta.

Vuonna 2012 tunnusluku on jälleen laskenut. Kyseisenä vuotena lukema näyttää jälleen negatiiviselta, ja eroa vuoteen 2011 on 1,48 prosenttiyksikköä. Yleisesti tarkasteltuna Finn-Power Italian tunnusluvut poikkeavat kahden muun yrityksen tunnuslukujen kehityksestä. Finn-Power Oy:n ja Prima Industrien tunnusluvut kehittyvät tasaisesti, eikä suuria muutoksia juurikaan ole, mutta Finn-Power Italian tunnusluvut ovat alituisen muutoksen tilassa.

Prima Industrien liiketulosprosentit ovat hyvin samankaltaiset Finn-Power Oy:n kanssa. Vuonna 2010 Finn-Power Oy:llä liiketulos -% on ollut hieman yli 2 prosenttiyksikköä heikompi kuin Prima Industriella. Kuitenkin jo vuosina 2011 ja 2012 Finn-Power Oy:n tunnusluku on ollut parempi kuin Prima Industriella. Molemmilla yrityksillä on tapahtunut kaikkina tarkastelun kohteena olevina vuosina pelkästään kehitystä tunnusluvussa. Prima Industrien tunnusluvut näyttävät liiketulos -%:n kohdalla seuraavilta:

$$2010 = \frac{2\,336\,959}{75\,453\,691 + 2\,915\,025} \times 100 \% = 2,98 \%$$

$$2011 = \frac{2\,785\,205}{90\,393\,869 + 2\,118\,460} \times 100 \% = 3,01 \%$$

$$2012 = \frac{4\,816\,722}{100\,661\,947 + 4\,724\,613} \times 100 \% = 4,57 \%$$

Vuonna 2010 tunnusluku on ollut 2,98 prosenttia ja tällöin matkaa heikon ja tyydyttävän väliseen rajaan on ollut 2,02 prosenttiyksikköä. Vuoteen 2011 mennessä tunnusluvussa on tapahtunut pientä kasvua, ja luku on noussut 0,03 prosenttiyksiköllä. Vuodet 2010 ja 2011 ovat olleet liiketulosprosentin kohdalla hyvin toistensa kaltaiset, koska suurta muutosta ei ole tapahtunut vuosien välillä.

Vuonna 2012 tunnusluku on ottanut suuren edistysaskeleen ja kasvua vuosien 2011 ja 2012 välillä on 1,56 prosenttiyksikköä. Tunnusluku pysyy kuitenkin edelleen heikon rajoissa, mutta matkaa heikon ja tyydyttävän alarajaan on enää 0,43 prosenttiyksikköä.

Nettotulos -%

Nettotulos on yrityksen varsinaisen liiketoiminnan tulos. Käytännössä nettotulos on omistajille jäävä osuus tilikauden tuloksesta, mikä toimii muun muassa osakkeiden voitonjakopäätösten pohjana. Huomioitavaa on, että nettotulokseen ei katsota kuuluvaksi satunnaisia eriä eikä tilinpäätössiirtoja. Käytännössä tämä tarkoittaa vuorostaan sitä, että nettotulos ei välttämättä ole sama kuin tuloslaskelman lopulliseksi voitoksi tai tappioksi merkitty tulos. (Balance Consulting 2014.)

Nettotulosprosentti kuuluu liiketulosprosentin tavoin voittoprosentteihin. Tunnusluvun vaadittava vähimmäistaso sekä riittävyys ovat sidoksissa yrityksen sisäisiin voitonjako ja pääomarakenteen vahvistamistavoitteisiin. Yleisenä periaatteena toimialasta ja toimijasta riippuen tunnusluvun olisi kuitenkin oltava positiivinen, jotta yrityksen toimintaa voidaan pitää kannattavana. Tällöin yritys on selvinnyt varsinaisella liiketoiminnallaan käyttöpääoman ja investointien omarahoituksesta sekä mahdollisten lainojen koroista. Nettotuloksen vahvuutena on se, että se sopii kaikista kannattavuuden tunnusluvuista parhaiten eri toimialojen keskinäiseen vertailuun, mutta sille ei ole olemassa ohjearvoja. (Yritystutkimus ry 2011, 62; Balance Consulting 2014.)

Nettotulos -%:n laskemiseen on käytetty alla näkyvää kaavaa:

$$\frac{\text{Liiketulos} + \text{rahoitustuotot} - \text{rahoituskulut} - \text{verot}}{\text{Liikevaihto} + \text{liiketoiminnan muut tuotot}} \times 100 \%$$

(Yritystutkimusneuvottelukunta ry. 2006, 41.)

Finn-Power Oy:n tunnusluvut sijoittuvat vertailussa Finn-Power Italian sekä Prima Industri- en väliin. Tunnusluvut ovat olleet vuosina 2010 ja 2012 negatiivisia, mutta vuonna 2011 luku on ollut positiivinen. Tunnusluvut näyttävät seuraavilta:

$$2010 = \frac{567\,044 - 2\,157\,420 - 665\,849}{83\,071\,382 + 875\,899} \times 100\% = -2,69\%$$

$$2011 = \frac{4\,128\,762 - 1\,738\,986 - 44\,194}{103\,933\,732 + 991\,410} \times 100\% = 2,24\%$$

$$2012 = \frac{5\,492\,509 - 8\,120\,269 - 115\,272}{111\,471\,981 + 943\,081} \times 100\% = -2,44\%$$

Vuonna 2010 tunnusluku on ollut -2,69 prosenttia, mutta seuraavana vuonna arvo on ollut lähes yhtä paljon positiivisena. Kehitystä vuosien välillä on tapahtunut 4,93 prosenttiyksikköä, mutta jälleen vuonna 2012 tunnusluku on laskenut negatiiviseksi. Tunnusluvun laskuun on vaikuttanut olennaisesti kyseisenä vuotena tehdyt osakkeiden arvonalentumiset, arvonalentumisten arvo oli noin 5,2 miljoonaa euroa. Osakkeet muodostavat yrityksellä myös suurimman osan rahoituskuluista, ja tämän seurauksena yritys ei ole välttämättä selvinnyt omalla liiketoiminnantuotolla esimerkiksi lainojen koroista. Lasku 2011 vuodesta 2012 vuoteen oli 4,68 prosenttiyksikköä. Yleisesti nettotulosprosentti ei ole yrityksen kannalta kaikista positiivisin ja parannettavaa olisi.

Finn-Power Italia Srl:n kohdalla nettotulosprosentin tunnusluvut ovat kolmesta yrityksestä heikoimmat. Sillä lukemat ovat koko ajan pysyneet negatiivisina ja tämän perusteella kyseiset vuodet ovat olleet haasteellisia. Tietenkin nettotulosprosentti kertoo vain yhden näkökulman, eikä sen perusteella kannata tehdä lopullisia johtopäätöksiä yrityksen kannattavuudesta. Finn-Power Italian nettotulos -%:n tunnusluvut ovat:

$$2010 = \frac{-1\,295\,913 - 248\,443 + 162\,668}{31\,141\,070 + 1\,501\,747} \times 100\% = -4,23\%$$

$$2011 = \frac{417\,267 - 476\,489 - 207\,961}{36\,863\,364 + 1\,979\,268} \times 100\% = -0,69\%$$

$$2012 = \frac{-191\,298 - 524\,952 - 241\,717}{46\,347\,998 + 916\,804} \times 100\% = -2,03\%$$

Kuten Finn-Power Oy:llä myös Finn-Power Italiallakin vuosi 2011 on ollut kannattavin nettotulosprosentin kohdalla. Heikoin tunnusluku yrityksellä on vuonna 2010, jolloin lukema oli yli 4 prosenttia miinuksella. Vuonna 2011 kehitystä tapahtui 3,54 prosenttiyksikköä vuodesta 2010, mutta jälleen vuonna 2012 lukema painui enemmän miinukselle ja matkaa nollan rajaan oli 2,03 prosenttiyksikköä. Vuosien 2011 ja 2012 välillä laskua on 1,34 prosenttiyksikköä.

Prima Industrien lukemat ovat kolmesta yrityksestä parhaimmat ja vain vuonna 2011 tunnusluku on ollut negatiivinen. Vuonna 2010 lukema on ollut lähes 5 %:a, jota pidetään kohtalaisena tunnuslukuna. Tunnusluvut näkyvät alla:

$$2010 = \frac{2\,336\,959 + 1\,554\,200 - 454\,629}{75\,453\,691 + 2\,915\,025} \times 100 \% = 4,39 \%$$

$$2011 = \frac{2\,785\,205 - 3\,631\,727 - 636\,146}{90\,393\,869 + 2\,118\,460} \times 100 \% = -1,60 \%$$

$$2012 = \frac{4\,816\,722 - 1\,546\,622 - 1\,377\,679}{100\,661\,947 + 4\,724\,613} \times 100 \% = 1,80 \%$$

Prima Industrien tunnusluvut poikkeavat Finn-Power Oy:n sekä Finn-Power Italian tunnusluvuista siten, että vuosi 2011 on ollut yritykselle heikompi kuin vuodet 2010 ja 2012. Vuosien 2010 ja 2011 välillä laskua on tapahtunut 5,99 prosenttiyksikköä ja vuosien 2011 ja 2012 välillä kasvua 3,4 prosenttiyksikköä.

Tunnusluvuista on nähtävissä, että vuoden 2010 tunnusluku on vaikuttanut siihen, ettei vuoden 2011 arvo ole laskenut enempää negatiiviseksi. Tämä mahdollisti yritykselle sen, että tunnusluvun kehitys pystyttiin muuttamaan jo seuraavana vuotena jälleen positiiviseksi.

Kaiken kaikkiaan nettotulosprosentti on suhteellisen heikko kaikilla kolmella yrityksellä. Tietenkin yritysten sisäiset tavoitteet vaikuttavat paljon tunnuslukuihin ja se pitävätkö yritykset saatuja arvoja hyvinä. Konepajanteollisuuden toimialalla kuluneet vuodet ovat olleet maail-

manlaajuisesti haasteellisia, ja tätä puoltaa kaikkien kolmen yrityksen tunnusluvut. Kuitenkin tärkeää on tarkastella kokonaisuutta ja yleisesti toimialan ostovoimaa ja muutoksia, eikä keskittyä vain yhteen kapea-alaiseen näkökulmaan.

Sijoitetun pääoman tuotto -% (ROI)

Sijoitetun pääoman tuotto-% tarkoitus on kuvata säännöllisen liiketoiminnan tuottoa suhteessa tuottoa vaativaan pääomaan. Tunnusluvun tarkoituksena on siis mitata yrityksen suhteellista kannattavuutta eli tuottoa, mikä on saatu yritykseen sijoitetulle tai korkoa vaativalle pääomalle. Tuottoa vaativaksi pääomaksi katsotaan kuuluvan korollinen vieras pääoma sekä oma pääoma. Nämä tiedot otetaan oikaistusta tuloksesta, koska silloin oma pääoma sisältää esimerkiksi poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset, joilla voi olla merkittävä rooli yrityksen taseessa. (Kallunki & Kyllönen 2004, 74–76; Yritystutkimus ry 2011, 65.)

Sijoitetun pääoman tuotto-% heikkoutena on se, että laskemiseen tarvitaan paljon yksityiskohtaisia tietoja yrityksen tilinpäätöksestä. Tästä syystä vertaileminen on haasteellista oman ja kilpailijan välillä, koska kaikkia haluttuja tietoja ei välttämättä saada selville julkisista tiedoista. Julkisista tiedoista ei nähdä esimerkiksi vieraan pääoman jakautumista korottomaan ja korolliseen pääomaan tai yrityksen tekemiä suuria investointeja. Kyseisen tunnusluvun olisi hyvä olla vähintään yhtä suuri kuin riskittömän tuoton. Tyydyttävänä lukemaa pidetään silloin kun se ylittää 10 %. Toisen lähteen mukaan viitteellisinä ohjearvoina voidaan pitää myös alla näkyviä lukemia. (Kallunki & Kyllönen 2004, 74–76.)

yli 15 %	= erinomainen
10 – 15 %	= hyvä
6 – 10 %	= tyydyttävä
3 – 6 %	= välttävä
alle 3 %	= heikko

(Balance Consulting 2014.)

On hyvä muistaa, että vaikka tunnuslukuarvot ovat pieniä ja pienemmällä yrityksellä tuottoa ei juuri olisi nähtävissä, suuremmassa yrityksessä pienikin prosenttikerroin voi kuitenkin jo tuottaa useita tuhansia euroja korkoa sijoitetulle pääomalle. Tämän takia ohjearvoihin onkin hyvä suhtautua osittain myös kriittisesti ja huomioida niiden pelkkä suuntaa-antavuus.

Sijoitetun pääoman tuottoprosentin laskemiseen analysoijan tulee selvittää sijoitettu korollinen vieras pääoma, joihin katsotaan kuuluvan myös ns. 0-korkoiset pitkäaikaislainat. Sijoitettu korollinen vieras pääoma saadaan selvitettyä kaavalla:

$$\begin{aligned}
 &+ \text{Pääomalainat} \\
 &+ \text{Lainat rahoituslaitoksilta} \\
 &+ \text{Eläkelainat} \\
 &+ \text{Sisäiset velat (pitkäaikainen)} \\
 &+ \text{Muut pitkäaikaiset velat} \\
 &+ \text{Korolliset lyhytaikaiset velat} \\
 &+ \text{Muut sisäiset korolliset lyhytaikaiset velat} \\
 \hline
 &= \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma}
 \end{aligned}$$

(Yritystutkimus ry 2011, 64.)

Sijoitettu korollinen vieras pääoma lasketaan aina tarkastelun kohteena olevalta tilikaudelta sekä sitä edeltävältä vuodelta. Tämän jälkeen näiden vuosien yhteenlaskettu tulos jaetaan kahdella, mistä saadaan vastaukseksi sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella. Sijoitetun pääoman tuottoprosentin laskemiseen olen käyttänyt kaavaa:

$$\frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100 \%$$

(Yritystutkimus ry 2011, 64.)

Finn-Power Oy:llä sijoitettu pääoma keskimäärin -lukemat näyttävät vuosina 2010–2012 seuraavilta:

$$2010 = \frac{43\,998\,140 + 9\,316\,065 + 87\,125\,843 + 41\,820\,034 + 92\,398\,710 + 2\,597\,628}{2} = 138\,628\,210,00 \text{ €}$$

$$2011 = \frac{41\,820\,034 + 92\,398\,710 + 2\,597\,628 + 52\,085\,009 + 83\,105\,502 + 5\,268\,376}{2} = 138\,637\,629,50 \text{ €}$$

$$2012 = \frac{52\,085\,009 + 83\,105\,502 + 5\,268\,376 + 75\,341\,977 + 56\,642\,262 + 3\,954\,560}{2} = 138\,198\,842,00 \text{ €}$$

Finn-Power Oy:llä tunnusluku on noussut vuoden 2010 jälkeen, kehitys on kuitenkin hidastunut vuosien 2011 ja 2012 välillä. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti näyttää yrityksellä kokonaisuudessaan seuraavalta:

$$2010 = \frac{-2\,256\,225 + 2\,510\,177 + 665\,849}{138\,628\,210} \times 100 \% = 0,66 \%$$

$$2011 = \frac{2\,345\,582 + 3\,056\,227 + 665\,849}{138\,628\,210} \times 100 \% = 3,93 \%$$

$$2012 = \frac{-2\,743\,032 + 8\,231\,270 + 115\,272}{138\,198\,842} \times 100 \% = 4,05 \%$$

Vuoden 2010 tunnusluku on heikko ja ohjearvoihin verrattuna välttävän alarajaan matkaa on 2,34 prosenttiyksikköä. Vuosien 2011 ja 2010 välinen ero on 3,27 prosenttiyksikköä, mikä tarkoittaa huomattavaa kasvua tunnusluvussa, ja yritys on pystynyt esimerkiksi tuottamaan parempaa korkoa yritykseen sijoitetuille varoille vuonna 2011 kuin vuonna 2010.

Vuonna 2011 tunnusluku on välttävän ohjearvoissa ja eroa välttävän alarajaan on 0,93 prosenttiyksikköä. Verrattuna vuotta 2011 vuoteen 2012 tunnusluku on kasvanut vähemmän kuin vuosien 2010 ja 2011 välillä, ero vuosilla 2012 ja 2011 on 0,12 prosenttiyksikköä. Tyy-

dyttävän alarajaan eroa on vuonna 2012 1,95 prosenttiyksikköä. Yleisesti yrityksellä on tarvetta kehitykselle, että arvot sijoittuisivat yli 10 %:iin, jota pidetään hyvänä arvona kaikilla yrityksillä.

Finn-Power Italia Srl:llä sijoitettu pääoma keskimäärin on huomattavasti heikompi kuin Finn-Power Oy:llä. Tähän vaikuttaa olennaisesti se, että Finn-Power Italian toiminta on pienempää niin yleisesti kuin liikevaihdoltaankin verrattuna Finn-Power Oy:hyn. Sijoitettu pääoma keskimäärin näyttää yrityksellä seuraavalta:

$$2010 = \frac{7\,766\,897 + 4\,854\,443 + 8\,400\,268 + 7\,018\,581 + 4\,099\,101 + 7\,281\,281}{2} = 19\,710\,285,50 \text{ €}$$

$$2011 = \frac{7\,018\,581 + 4\,099\,101 + 7\,281\,281 + 6\,751\,397 + 3\,938\,228 + 4\,841\,213}{2} = 16\,964\,900,50 \text{ €}$$

$$2012 = \frac{6\,751\,397 + 3\,938\,228 + 4\,841\,213 + 10\,793\,430 + 3\,527\,271 + 3\,236\,704}{2} = 16\,544\,121,50 \text{ €}$$

Tunnuslukujen osalta lukemat ovat heikoimmat vertailtavista yrityksistä ja Finn-Power Italia onkin ainut, joka on käynyt myös negatiivissa lukemissa tarkastelun kohteena olevina vuosina. Vuoden 2010 jälkeen tunnusluku on noussut, mutta luvut ovat silti heikkoja ja laskua on tapahtunut jälleen vuoden 2011 jälkeen. Luvut näyttävät seuraavalta:

$$2010 = \frac{-1\,381\,689 + 479\,481 + 162\,668}{19\,710\,285,50} \times 100 \% = -3,75 \%$$

$$2011 = \frac{-267\,183 + 552\,933 + 207\,961}{16\,946\,900,50} \times 100 \% = 2,91 \%$$

$$2012 = \frac{-957\,967 + 414\,160 + 241\,717}{16\,544\,121,50} \times 100 \% = 1,83 \%$$

Finn-Power Italialla tunnusluvuissa on tapahtunut huomattava kasvu vuosien 2010 ja 2011 välillä, eroa vuoteen 2010 on syntynyt 6,66 prosenttiyksikköä. Vuoden 2011 tunnusluku ei kuitenkaan yllä vielä tyydyttävän alarajaan, vaan pysyy heikon ohjearvoissa. Eroa välttävän alarajaan vuonna 2011 on ollut 0,09 prosenttiyksikköä.

Vuonna 2012 lukema on laskenut vuodesta 2011, mutta lasku ei ole verrattavissa vuosien 2010 ja 2011 väliseen muutokseen. Eroa vuosien 2011 ja 2012 välillä on 1,08 prosenttiyksikköä. Vuoden 2012 tunnusluvulla väliä välttävän rajan on 1,17 prosenttiyksikköä. Mikäli vuosi 2013 on yrityksellä ollut hyvä suhteellisen kannattavuuden osalta, on tunnusluku voinut nousta välttävän ohjearvoihin.

Prima Industrien sijoitettu pääoma keskimäärin luvut ovat korkeimmat, mikä ei ole yllättävää emoyhtiön roolissa toimivalle yritykselle. Tämä ei kuitenkaan tarkoita automaattisesti, että myös tunnusluvut olisivat huomattavasti parempia. Eroa Finn-Power Oy:n keskimääräisiin lukemiin on jopa noin 100 miljoonaa euroa ja lukemat näyttävät kokonaisuudessaan seuraavilta:

$$2010 = \frac{113\,495\,746 + 139\,486\,280 + 64\,977\,653 + 78\,423\,660 + 114\,259\,305 + 35\,306\,946}{2} = 272\,974\,795,00 \text{ €}$$

$$2011 = \frac{78\,423\,660 + 114\,259\,305 + 35\,306\,946 + 77\,192\,479 + 113\,434\,941 + 41\,068\,490}{2} = 229\,842\,910,50 \text{ €}$$

$$2012 = \frac{77\,192\,479 + 113\,434\,941 + 41\,068\,490 + 79\,462\,130 + 105\,164\,300 + 46\,607\,306}{2} = 231\,464\,823,00 \text{ €}$$

Tunnusluvut ovat vuosina 2010 ja 2012 paremmat kuin Finn-Power Oy:llä. Vuonna 2011 Prima Industrien tunnusluku on laskenut, mutta pysynyt silti yli 3 prosentissa. Toisin kuin Finn-Power Oy:llä Prima Industriella sijoitetun pääoman tuotto prosentti on pysynyt kaikkina vuosina yli 3 prosentissa. Luvut ovat:

$$2010 = \frac{3\,436\,530 + 6\,862\,211 + 454\,629}{272\,974\,795} \times 100\% = 3,94\%$$

$$2011 = \frac{-1\,482\,668 + 7\,993\,785 + 636\,146}{229\,842\,910,50} \times 100\% = 3,11\%$$

$$2012 = \frac{1\,892\,421 + 6\,862\,686 + 1\,377\,679}{231\,464\,823} \times 100\% = 4,38\%$$

Prima Industriella tunnusluvut ovat pysyneet jokaisena vuotena välttävän ohjearvoissa. Vuonna 2010 tunnusluku on 3,94 prosenttia ja välttävän alarajaan on eroa 0,94 prosenttiyksikköä, mikä on 0,83 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2011.

Vuoden 2011 sijoitetun pääoman tuotto prosentti oli 3,11, joten edeltävästä vuodesta on tapahtunut laskua. Vuosien 2011 ja 2012 välillä kasvua on tapahtunut 1,27 prosenttiyksikköä, ja väliä tyydyttävän alarajaan on 1,62 prosenttiyksikköä. Mikäli yrityksellä on sujunut vuosi 2013 paremmin kuin edeltäjänsä, on yritys voinut päästä ohjearvoissa tyydyttävän lukemiin.

Kaikkien kolmen yrityksen tunnusluvut tässä kategoriassa ovat hyviä, otettaessa huomioon yritysten koot ja heikot vuodet 2009 ja 2010. Finn-Power Oy:n tunnusluvut ovat kuitenkin ainoat, jotka ovat kehittyneet jatkuvasti. Finn-Power Italian tunnusluvuissa on tapahtunut todella nopea kasvu vuosien 2010 ja 2011 välillä. Vuonna 2012 lukema kuitenkin laski yli 1 prosenttiyksikön verran ja pysyi näin kaikkina vuosina heikon rajoissa. Prima Industrien kohdalla laskua tapahtui vuonna 2011, mutta tunnusluku nousi seuraavana vuotena yli neljään prosenttiin. Kasvua tapahtui tämän seurauksena vuosien 2011 ja 2012 välillä yli yhden prosenttiyksikön verran. Tämän seurauksena Prima Industriella sijoitetun pääoman tuotto prosentti on korkein vuonna 2012.

Myyntikate ja myyntikate -%

Myyntikate on tuloslaskelman erä, joka kertoo paljonko yritykselle jää varoja käytettäväksi poistojen, kiinteiden kulujen ja voitonjakoerien kattamiseen. Heikkoutena on kulujen erittelytarkkuus, koska nykyisin tuloslaskelmassa ei erotella muuttuvia ja kiinteitä kuluja. Tämän takia muun muassa tuotannollisilla yrityksillä myyntikatetta ei kyetä laskemaan tilinpäätöstiedoista. Myyntikatetta käytetäänkin tunnuslukuna yleisesti enää vain vähittäis- ja tukkukaupassa, eikä se siksi sovellu toimialojen väliseen vertailuun. (Balance Consulting 2014. & Talous-sanomat 2014.)

Kuten nettotulosprosentilla, myöskään myyntikateprosentilla ei ole olemassa ohjearvoja vaan niihin vaikuttavat rahoituskulut, kiinteät kulut, investoinnit sekä käyttöpääoman rahoitustarpeet. Mikäli muilla saman alan toimijoilla on alhaisempi myyntikate, voi tarkastelun kohteena olevasta yrityksestä paljastua esimerkiksi heikko hinnoitteluvoima tai matala katetaso, tosin kysymyksessä voi olla myös kilpailukeino. Kilpailukeinosta on kyse myös silloin, kun kasvu on kilpailijoihin verrattuna huomattavasti nopeampaa, mutta katetaso on säilynyt alhaisena. (Balance Consulting 2014.)

Koska Suomessa ei toimi toista yhtä suurta kansainvälistä yritystä metalliteollisuuden parissa, on sitä haasteellista verrata vastaaviin pienempiin yrityksiin totuudenmukaisesti. Näin siksi, koska käytännöt ovat usein erilaiset isossa yrityksessä kuin pienemmällä mittakaavalla toimivissa yrityksissä. Esimerkiksi sisäänostossa voi olla erilaiset käytännöt kuin pienemmällä yrityksellä, kuten myös palveluiden ja tuotteiden ulosmyynnissä. (Balance Consulting 2014.) Koska nyt vertailukohteina ovat kuitenkin kolme saman suuruusluokan yritystä, voidaan vertailua ja saatua kuvaa yrityksistä pitää luotettavana.

Myyntikate on laskettu tilinpäätöksistä kaavalla:

$$\mathbf{Myyntikate} = \mathbf{liikevaihto} - \mathbf{ainekulut} - \mathbf{ulkopuoliset palvelut}$$

Varsinainen myyntikateprosentti on puolestaan laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{Myyntikate}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100 \%$$

(Balance Consulting 2014.)

Finn-Power Oy:n myyntikatteen tunnusluvut ovat jokaisena vuotena paremmat kuin Prima Industriella. Vähiten eroa on vuonna 2012, jolloin myyntikate oli noin 1,49 miljoonaa euroa enemmän kuin Prima Industriella vuonna 2012. Myyntikatteen osalta Finn-Power Oy:n luvut ovat:

$$2010 = 83\,071\,382 - 47\,408\,295 - 4\,502\,573 = 31\,160\,514 \text{ €}$$

$$2011 = 103\,933\,732 - 64\,843\,177 - 4\,030\,982 = 35\,059\,573 \text{ €}$$

$$2012 = 111\,471\,981 - 70\,186\,357 - 3\,385\,349 = 37\,900\,275 \text{ €}$$

Luvuista nähdään, että vuosien välillä ei ole heilahduksia ja kasvu on ollut tasaista. Vuosien 2010 ja 2011 välillä parannusta on 3 899 059 euroa, mikä on 1 058 357 euroa enemmän kuin vuosien 2011 ja 2012 välillä. Tällöin kasvua myyntikatteessa tapahtui 2 840 702 euroa.

Varsinaisen myyntikateprosentin luvut näyttävät seuraavilta:

$$2010 = \frac{31\,160\,514}{83\,071\,382} \times 100 \% = 37,51 \%$$

$$2011 = \frac{35\,059\,573}{103\,933\,732} \times 100 \% = 33,73 \%$$

$$2012 = \frac{37\,900\,275}{111\,471\,981} \times 100 \% = 34,00 \%$$

Vuonna 2010 myyntikateprosentti on ollut 37,51 prosenttia, mikä on hyvä verrattuna siihen, että muut kannattavuuden tunnusluvut näyttävät tämän vuoden olleen yrityksellä heikompi kuin vuodet 2011 ja 2012. Vuonna 2011 tunnusluku on laskenut 33,73 prosenttiin, mikä voi kertoa liian korkeista hinnoista tai muuten väärenlaisesta hinnoittelutaktiikasta. Vuosien 2011 ja 2010 välillä laskua on tapahtunut 3,78 prosenttiyksikköä.

Vuosien 2011 ja 2012 välillä laskua on 0,27 prosenttiyksikköä. Vuosien 2012 ja 2010 välillä eroa on 3,51 prosenttiyksikköä. Suuresta laskusta ei kuitenkaan ole kyse, kun otetaan huomioon, että vuosi 2010 on ollut yrityksellä heikko saadun kokonaiskuvan perusteella.

Finn-Power Italia Srl:n myyntikatteen lukemat ovat heikommät kuin Finn-Power Oy:llä. Myyntikatteen lukemat näyttävät kuitenkin seuraavilta:

$$2010 = 31\,141\,070 - 18\,390\,044 - 1\,559\,882 = 11\,191\,144 \text{ €}$$

$$2011 = 36\,863\,364 - 26\,860\,765 - 1\,809\,257 = 8\,193\,342 \text{ €}$$

$$2012 = 46\,347\,998 - 24\,718\,788 - 3\,289\,504 = 18\,339\,706 \text{ €}$$

Finn-Power Italian kohdalla luvut menevät jälleen poikkeavasti verrattuna kahteen muuhun yritykseen. Vuonna 2010 myyntikate oli 11 881 910 euroa, kun vuonna 2011 myyntikate oli laskenut alle 10 miljoonaan. Eroa näiden vuosien välillä on 2 611 827 euroa. Vuonna 2012 Finn-Power Italian myyntikate on kuitenkin noussut huomattavasti ja vuosien välille kasvua on syntynyt 10 759 997 euroa eli lähes 11 miljoonaa euroa.

Tunnuslukujen perusteella Finn-Power Italian hinnoittelutaktiikka on onnistunut tai he ovat onnistuneet säilyttämään asemansa samana, mikä heillä oli ennen taantumaa ja taantumien jälkeen. Muutoksen näkee selvästi myyntikateprosentteissa, jotka ovat yrityksellä seuraavanlaiset:

$$2010 = \frac{11\,191\,144}{31\,141\,070} \times 100 \% = 35,94 \%$$

$$2011 = \frac{8\,193\,342}{36\,863\,364} \times 100 \% = 22,23 \%$$

$$2012 = \frac{18\,339\,706}{46\,347\,998} \times 100 \% = 39,57 \%$$

Vuonna 2010 tunnusluku on heikompi kuin Finn-Power Oy:n sekä Prima Industrien myyntikateprosentti. Kuitenkin vuonna 2011 tunnusluku on laskenut paljon enemmän kuin kahdella muulla yrityksellä ja vuosien 2010 ja 2011 välillä eroa on 13,71 prosenttiyksikköä.

Vuonna 2012 tunnusluku nousi muihin yrityksiin verrattuna huomattavasti, koska Finn-Power Oy:llä ja Prima Industriella kasvua syntyi vuosien 2011 ja 2012 välillä noin yhden prosenttiyksikön verran. Finn-Power Italialla eroa vuodella 2011 vuoteen 2012 syntyi 17,34 prosenttiyksikköä ja myyntikateprosentti oli vuonna 2012 39,57 prosenttia.

Prima Industriella myyntikatteen lukemat ovat heikommät kuin Finn-Power Oy:llä, mutta paremmät kuin Finn-Power Italialla. Luvut näyttävät myyntikatteen osalta Prima Industriella seuraavilta:

$$2010 = 75\,453\,691 - 39\,459\,647 - 7\,616\,419 = 28\,377\,625 \text{ €}$$

$$2011 = 90\,393\,869 - 49\,562\,287 - 11\,349\,048 = 29\,482\,534 \text{ €}$$

$$2012 = 100\,661\,947 - 54\,225\,128 - 12\,447\,128 = 33\,989\,691 \text{ €}$$

Luvut ovat nousseet jokaisena vuotena kuten Finn-Power Oy:lläkin. Vuosien 2010 ja 2011 välillä kasvua on 1 104 909 euroa, mikä on 2,79 miljoonaa euroa vähemmän kuin Finn-Power Oy:n muutos kyseisten vuosien välillä. Kehitys ei siis ole ollut yhtä suurta kuin Finn-Power Oy:llä, vaikka molemmilla kehitystä on kuitenkin tapahtunut.

Vuosien 2011 ja 2012 välillä myyntikatteen lukema on kasvanut 4 507 157 eurolla, joka on enemmän kuin Finn-Power Oy:n kasvu vuodesta 2011 vuoteen 2012. Kasvu ei kuitenkaan yllä Finn-Power Italian kanssa samalle tasolle, vaan on noin puolet vähemmän siitä mitä Finn-Power Italian myyntikate kasvoi vuosien 2011 ja 2012 välillä.

Prima Industriella myyntikateprosentit näyttävät seuraavilta, ja ne ovat heikommat kuin Finn-Power Oy:llä sekä vuosien 2010 ja 2011 kohdalla paremmat kuin Finn-Power Italialla:

$$2010 = \frac{28\,377\,625}{75\,453\,691} \times 100\% = 37,61\%$$

$$2011 = \frac{29\,482\,534}{90\,393\,869} \times 100\% = 32,62\%$$

$$2012 = \frac{33\,989\,691}{100\,661\,947} \times 100\% = 33,77\%$$

Vuosien 2010 ja 2011 välillä laskua on tapahtunut 4,99 prosenttiyksikköä, mikä on enemmän kuin Finn-Power Oy:llä, jolla laskua oli vuosien 2010 ja 2011 välillä 3,78 prosenttiyksikköä. Vuonna 2012 Prima Industrien myyntikateprosentti on kasvanut ja ollut 33,77 prosenttia.

Vuodella 2012 on vuoteen 2011 eroa 1,15 prosenttiyksikköä. Yleisesti tunnuslukuja tarkasteltuna vaihtelut pysyvät alle 5 prosentin sisällä, joten suurista muutoksista ei lopulta ole kyse. Jälleen tulee kuitenkin muistaa, että taloudellista tilannetta ja tässä kohtaa kannattavuutta, on tarkasteltava kokonaisuutena kaikkien yritysten kohdalla, eikä kiinnitä huomiota vain pienen osa-alueeseen, josta saadaan selville vain kapea näkökulma oikeasta tilanteesta.

Käyttökate -%

Käyttökateprosentti kertoo liiketoiminnan tuloksen ennen rahoituseriä ja poistoja. Tästä syystä tälle tunnusluvulle ei ole olemassa yleispäteviä ohjearvoja. Siksi onkin otettava huomioon aineettomien sekä aineellisten hyödykkeiden poistovaatimukset ja vieraan pääoman rahoituskulujen määrä. Käyttökateen kannattavuuden tasoa arvioitaessa tulee puolestaan ottaa huomioon yrityksen toimiala sekä pääomarakenne. Usein onkin suositeltavaa, että käyttökateen tunnuslukua vertaillaan useammalta vuodelta, jolloin saadaan selkeämpi käsitys tunnusluvun kehityksestä. (Balance Consulting 2014.)

Käyttökateprosentin lukemaan vaikuttaa olennaisesti toimialan kilpailutilanne ja toiminnan luonne. Esimerkiksi 5 prosentin käyttökate voidaan pitää hyvänä tukkukauppaa harjoittavalla yrityksellä, kun taas konepajateollisuudessa hyvän lukeman tulisi olla lähempänä 20 %:a. (Balance Consulting 2014.)

Tunnusluvun heikkoudeksi katsotaan se, että yritykset usein vuokraavat, esim. leasing, tai omistavat tuotantovälineensä. Jos yritys vuokraa tuotantovälineensä, kulu näkyy käyttökateen yläpuolella vuokrakuluissa. Omistustilanteessa tuotantovälineiden kulukirjaukset näkyvät tuloslaskelman poistossa ja rahoituskuluissa, tämän seurauksena yrityksellä joka omistaa tuotantovälineensä voi olla korkeammat kateluvut. Tämä piirre voidaan kuitenkin eliminoida sillä, että käyttökateeseen summataan vuokrat, jolloin ei ole merkitystä omistaako vai vuokraako yritys välineensä. (Balance Consulting 2014.)

Käyttökate -% on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100 \%$$

(Yritystutkimus ry 2011, 60.)

Opinnäytetyössä vertaillaan konsernin kolmea yhtiötä IFRS-tilinpäätöstietojen pohjalta. Tästä syystä tilinpäätöksissä on valmiiksi kerrottu käyttökate, joten sitä ei ollut tarpeellista erikseen laskea. Tätä valmista tietoa pystytään hyödyntämään suoraan yllämainitussa laskukaa-
vassa ja näin myös saatuja tunnuslukuja voidaan pitää vertailukelpoisina keskenään. Koska tilinpäätökset on otettu konsernin sisäisestä tietokannasta, tilinpäätöksen tiedoissa on samanlainen asettelu, mikä lisää tunnuslukujen vertailun luotettavuutta.

Teollisuudenalalla käyttökateprosentin tulisi sijoittua 5–20 prosentin vaihteluväliin. Kaupallisilla toimialoilla vaihteluväli on 2–10 prosenttia ja palvelujen toimialoilla 5–15 prosenttia. Finn-Power Oy:n, Finn-Power Italia Srl:n sekä Prima Industrien käyttökateprosentin tulisi sijoittua teollisuuden 5–20 prosenttiin. (Yritystutkimus ry 2011, 60.) On hyvä muistaa, että kuluneet vuodet ovat olleet metalliteollisuuden alalla huonoja, mikä näkyy myös käyttökateprosentin tunnusluvuissa.

Finn-Power Oy:n käyttökateprosentit ovat kuluneilta kolmelta vuodelta seuraavanlaiset:

$$2010 = \frac{3\,645\,160}{83\,071\,382 + 875\,899} \times 100\% = 4,34\%$$

$$2011 = \frac{6\,945\,969}{103\,933\,732 + 991\,410} \times 100\% = 6,62\%$$

$$2012 = \frac{8\,594\,086}{111\,471\,981 + 943\,081} \times 100\% = 7,65\%$$

Finn-Power Oy:llä tunnusluvut sijoittuvat suurimmaksi osaksi suositellun vaihteluvälin alarajaan. Kuitenkin vuonna 2012 käyttökateprosentti on noussut huomattavasti verrattuna vuoteen 2010. Näiden vuosien välillä eroa on 3,31 prosenttiyksikköä. Vuosi 2010 oli kolmen kuluneen vuoden osalta alhaisin ja jopa alle suositellun vaihteluvälin alle, jonka se alitti 0,66 prosenttiyksiköllä.

Finn-Power Italia Srl:n kohdalla käyttökateprosentti näyttää puolestaan seuraavalta:

$$2010 = \frac{-339\,560}{31\,141\,070 + 1\,501\,747} \times 100\% = -1,04\%$$

$$2011 = \frac{1\,332\,147}{36\,863\,364 + 1\,979\,268} \times 100\% = 3,43\%$$

$$2012 = \frac{1\,036\,273}{46\,347\,998 + 916\,804} \times 100\% = 2,19\%$$

Tunnusluvut ovat Finn-Power Italia Srl:llä heikommät kuin Finn-Power Oy:llä. Tunnusluvut eivät sijoitu aiemmin mainittuun 5–20 prosentin vaihteluväliin, vaan korkeinkin tunnusluku jää 5 prosentin alle 1,57 prosenttiyksiköllä. Tunnusluvut ovat kuitenkin pysyneet plussan puolella vuoden 2010 jälkeen ja eroa vuosien 2012 ja 2010 välillä on 3,23 prosenttiyksikköä, joten kasvua on kuitenkin tapahtunut vaikka tunnusluku on laskenut vuoden 2011 jälkeen. Vuosien 2011 ja 2012 välillä laskua on 1,24 prosenttiyksikköä. Kokonaisuudessaan käyttökate-tason riittävyys on ollut Finn-Power Italiassa heikko vuosina 2010–2012.

Prima Industriella käyttökateprosentti sijoittuu jokaisena vuotena lähelle suositellun vaihteluvälin alarajaa. Yrityksellä tunnusluvut ovat seuraavat:

$$2010 = \frac{3\,919\,861}{75\,453\,691 + 2\,915\,025} \times 100\% = 5,00\%$$

$$2011 = \frac{4\,381\,861}{90\,393\,869 + 2\,118\,460} \times 100\% = 4,74\%$$

$$2012 = \frac{6\,547\,444}{100\,661\,947 + 4\,724\,613} \times 100\% = 6,21\%$$

Vuosi 2012 on ollut yhtiölle menestyksekkäin tämän tunnusluvun osalta, ja silloin alarajaan oli eroa noin 1,2 prosenttiyksikköä. Vuonna 2011 käyttökate-taso on laskenut suositellun vaihteluvälin alle. Lasku on poikkeuksellista verrattuna Finn-Power Oy:hin ja Finn-Power

Italia Srl:ään, joilla tunnusluku on noussut vuodesta 2010 vuoteen 2011. Prima Industriella vuosien 2011 ja 2012 välillä on tapahtunut kehitystä ja käyttökatetaso on noussut 1,47 prosenttiyksikköä.

Yleisesti Finn-Power Oy:llä on ollut paras käyttökateprosentti vuosina 2011 ja 2012. Kuten esille jo tulikin, vuonna 2011 tunnusluku nousi muilla paitsi Prima Industriella. Prima Industrie on kuitenkin pysynyt jokaisena vuotena lähellä 5 %:n tunnuslukua ja lähellä teollisuuden suositellun vaihteluvälin alarajaa. Vuoden 2011 lasku alitti alarajan vain noin 0,3 prosenttiyksiköllä, ja tämän perusteella käyttökatetaso on tasaisin Prima Industriella. Vuorostaan jos tunnuslukuja halutaan tarkastella kehityksen kannalta, silloin on parhaiten menestynyt Finn-Power Oy. Finn-Power Oy:n kasvu on ollut tasaista ja se on pysynyt vuoden 2010 jälkeen yli viidessä prosentissa ja näin ollen alarajan yläpuolella.

Finn-Power Italia Srl:llä käyttökateprosentti on kaikista heikoin vuosina 2010–2012. Se on myös ainut, jonka tunnusluku on käynyt negatiivisena. Finn-Power Italian tunnusluvut eivät kuitenkaan yllä samalle tasolle Finn-Power Oy:n ja Prima Industrien kanssa. Vaikka vuoden 2010 tunnusluku onkin heikko, on yritys pysynyt plussan puolella vuosina 2011 ja 2012 vuoden 2010 jälkeen. Erona Finn-Power Italian ja Prima Industrien kehityksessä on se, että vuosi 2011 on ollut Finn-Power Italialle kaikista menestyksekkäin sen omista tunnusluvuista. Kun taas Prima Industriella tunnusluku on ollut kaikista heikoin, vuonna 2011 sen omista tunnusluvuista. Vuonna 2012 tilanne oli peilikuva vuodesta 2011, tällöin Finn-Power Italian käyttökateprosentti laski noin 1,24 prosenttiyksiköllä, kun taas Prima Industrien käyttökateprosentti nousi noin 1,48 prosenttiyksiköllä.

4.3 Tehokkuus

Tehokkuusluvut mittaavat sanansa mukaisesti yrityksen toiminnan tehokkuutta. Tehokkuuden tunnusluvuiksi valikoituivat myyntisaamisten, ostovelkojen ja vaihto-omaisuuden kiertoajat. Heikkoutena näille tunnusluvuille on se, että tilinpäätöksen ajankohdasta riippuen kiertoajat voivat olla vääristyneitä. Näin siksi, koska ennen tilinpäätöstä yritys on voinut maksaa kaikki edeltävälle tilikaudelle kuuluneet laskut ennen seuraavaa tilikautta. Tämä näkyy puolestaan ostovelkojen kiertoaika -tunnusluvussa lyhentyneenä kiertoaikana. (Yritystutkimus ry, 2011, 69.)

Finn-Power Oy:n kiertoajat eivät ole muiden Suomessa saman alan toimijoiden kanssa vertailukelpoisia. Näin siksi, että yritys saa myyntisaamisensa vasta sitten, kun kone on luovutettu asiakkaalle ja on käyttövalmiina. Ostoveloissa on vuorostaan pitkiä maksuaikoja yhteistyökumppaneiden kanssa. Tarkoituksena on kuitenkin vertailla saman konsernin sisällä olevia yrityksiä, joilla on samanlaiset käytännöt. Tästä syystä ostovelkojen ja myyntisaamisten kiertoaikoja voidaan pitää luotettavina ja vertailukelpoisina keskenään.

Myyntisaamisten kiertoaika, pv

Myyntisaamiset käsitellään IFRS-standardien mukaan tehdyssä tilinpäätöksessä IAS 39:n mukaisesti, jonka mukaan rahoitusvarat jaotellaan neljään pääryhmään. Nämä ryhmät ovat myytävissä olevat rahoitusvarat, eräpäivään saakka pidettävät sijoitukset, käypään arvoon tuulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sekä yrityksen myöntämät lainat sekä muut saamiset. Myyntisaamiset kuuluvat puolestaan näistä neljästä pääryhmästä ryhmään ”yrityksen myöntämät lainat ja muut saamiset”. Lyhytaikaisten myyntisaamisten kohdalla ne arvostetaan alkuperäisen laskun määrään. Pitkäaikaiset korottomat myyntisaamiset arvostetaan ja jaksotetaan puolestaan hankintamenoön käyttämällä laskennallista korkoa. (Yritystutkimusneuvottelukunta ry 2006, 20.)

Laskennallisen koron arvioimiseksi on annettu kaksi vaihtoehtoa IAS 18:ssa, nämä vaihtoehdot ovat vastaavanlaisen instrumentin korko, jonka liikkeelle laskijalla on sama luottokelpoi-

suusluokitus ja toisena vaihtoehtona on korko, jolla instrumentin nimellisarvo tulee diskontatuksi tavaroiden ja palvelujen sen hetken käteismyynnin arvoiseksi. Korkotuotto kirjataan tällaisissa tilanteissa ajan kulumisen perusteella laskennallisen koron mukaisesti. Vuorostaan myyntisaamisiin kuuluva paljous sekä myyntisaamisiin liittyvät muut alennukset ovat luotettavasti arvioitavissa ja ne otetaan huomioon heti siinä vaiheessa, kun tuottoa ensimmäisen kerran kirjataan kirjanpitoon. Myyntisaamisten arvonalentumiset kirjataan tulosvaikutteisesti samoin kuin luottotappiotkin. Tuloslaskelmassa nämä näkyvät yritykselle kuluina. (Yritystutkimusneuvottelukunta ry 2006, 20.)

Myyntisaamisten kiertoaika -tunnusluku kertoo, kuinka kauan yritys odottaa, että myyntisaamiset ovat tulona kassassa. Tämän perusteella kyseisen tunnusluvun olisi hyvä olla mahdollisimman pieni. Luvun ollessa pieni, tarkoittaa se sitä, että yritys saa saatavansa hyvin takaisin, mutta vastaavasti jos lukema on suuri, saamisissa voi olla ongelmia. (Yritystutkimus ry 2011, 69.) Koska Finn-Power Oy sekä kaksi muuta yritystä ovat teollisuuden alan yrityksiä, on heillä normaalia 30 päivää pidemmät maksuajat esim. koneissaan. Tämä tulee ottaa huomioon myös alla olevissa tunnusluvuissa, koneet voidaan maksaa esimerkiksi erissä tai sitten vasta kun koneet ovat käyttövalmiina asiakkailta. Tunnusluvut on laskettu seuraavan kaavan avulla:

$$\frac{365 \times (\text{Myyntisaamiset} + \text{sisäiset myyntisaamiset})}{\text{Liikevaihto (12 kk)}}$$

(Yritystutkimus ry 2011, 69.)

Huomioitavaa on, että myyntisaamisten kiertoaika -tunnusluvulla ei ole erillisiä ohjearvoja. Mutta sitä voidaan kuitenkin käyttää luotettavasti samalla alalla toimivien yritysten keskinäiseen vertailuun.

Finn-Power Oy:n myyntisaamisten kiertoaajat ovat seuraavat:

$$2010 = \frac{365 \times 28\,293\,645}{83\,071\,382} = 124,32 \text{ pv}$$

$$2011 = \frac{365 \times 34\,576\,027}{103\,933\,732} = 121,43 \text{ pv}$$

$$2012 = \frac{365 \times 28\,873\,928}{111\,471\,981} = 94,54 \text{ pv}$$

Muiden tunnuslukujen tapaan myös tässä tunnusluvussa näkyy Finn-Power Oy:n heikko vuosi 2010. Yritys on kuitenkin kyseisen vuoden jälkeen saanut kiertoaikaa lyhennettyä. Vuosien 2011 ja 2012 huomattava ero johtuu talousjohtaja Kalle Kujanpään ja laskentapäällikkö Susanna Kamppilan haastattelujen perusteella siitä, että vuonna 2012 tytäryhtiöiden välisiä laskuja ns. urakoitiin pois. Tämän seurauksena tunnusluku laski huomattavasti. Laskuun on vaikuttanut myös huomion kiinnittäminen myyntisaamisiin ja asiakkaiden muistuttaminen maksuaikataulusta. Kaiken kaikkiaan tunnusluvut ovat yrityksellä hyviä, koska aiemmin mainitut seikat vaikuttavat lukuihin olennaisesti ja yritys on parantanut maksumuistutuksista huolehtimistaan.

Vuosien 2010 ja 2011 välillä laskua on 2,89 päivää. Vuosien 2011 sekä 2012 välillä parannusta on tapahtunut huomattavasti enemmän eli 26,89 päivää, mikä tarkoittaa melkein kuukauden parannusta myyntitulojen saamisessa kassaan. Yleisesti Finn-Power Oy:llä on parhaimmat tunnusluvut myyntisaamisten kiertoajassa.

Finn-Power Italia Srl:n kohdalla vuosi 2011 on jälleen ollut kaikista heikoin kolmelta kyseiseltä vuodelta ja tunnusluvut ovat:

$$2010 = \frac{365 \times 14\,360\,900}{31\,141\,070} = 168,32 \text{ pv}$$

$$2011 = \frac{365 \times 25\,666\,206}{36\,863\,364} = 254,13 \text{ pv}$$

$$2012 = \frac{365 \times 14\,306\,595}{46\,347\,998} = 112,67 \text{ pv}$$

Vuonna 2010 tunnusluku on ollut huomattavasti parempi kuin vuonna 2011. Vuosien 2010 ja 2011 välillä eroa on jopa 85,81 päivää, mikä vastaa lähes kolmea täyttä kuukautta. Taustalla olevina syinä voivat olla suuret luottotappiot, jotka kasvattavat tunnuslukua tai suuret henkilökunnan muutokset tai muut radikaalit toimenpiteet, koska vuonna 2012 tunnusluku on kuitenkin laskenut 141,46 päivällä. Parannusta on tapahtunut siis lähes puolella vuodella (n. 4,72 kuukautta). Lasku ja suuri parannus voivat olla myös vain monien pienten tapahtumien yhteenlaskettu summa. Finn-Power Oy:llä sekä Finn-Power Italian välillä on eroa vuonna 2012 noin 18 päivää eli alle kuukausi.

Prima Industrien tunnusluvut ovat pysyneet tasaisina kaikkina kolmena vuotena ja ne näyttävät seuraavilta:

$$2010 = \frac{365 \times 32\,615\,424}{75\,453\,691} = 157,77 \text{ pv}$$

$$2011 = \frac{365 \times 39\,459\,312}{90\,393\,869} = 159,33 \text{ pv}$$

$$2012 = \frac{365 \times 38\,373\,348}{100\,661\,947} = 139,14 \text{ pv}$$

Myyntisaamisten kiertoaika on pidentynyt vuoden 2010 jälkeen ja kasvua on tapahtunut vuosien 2010 ja 2011 välillä noin 1,5 päivää, mikä on todella vähän kyseisen kokoluokan yrityksellä. Vuoden 2011 jälkeen tunnusluku laski, kuten myös Finn-Power Italian kohdalla, mutta lasku ei ollut läheskään yhtä huomattava. Vuosien 2011 ja 2012 välillä eroa on noin 20 päivää eli hieman alle kuukausi.

Myyntisaamisten kiertoaika -tunnusluvussa on hyvä muistaa kaikkien yritysten kohdalla se, että heillä on käytössään tavallista pidemmät maksuajat. Myös tilinpäätöshetkellä on suuri vaikutus siihen, miltä tunnusluvut näyttävät. Tämä pätee erityisesti tehokkuuden tunnusluvuissa ja tilinpäätöshetki voikin aiheuttaa huomattavia vaihteluita, kuten esimerkiksi Finn-Power Italian vuoden 2011 tunnusluvussa.

Ostovelkojen kiertoaika, pv

Ostovelkojen kiertoaajan tunnusluvussa käy ilmi, kuinka paljon yritys on kuluttanut keskimäärin maksuaikaa laskujen maksamiseen. Kiertoaajan heikkoutena on se, että sitä voi pidentää taseeseen sisältyvät liiketoiminnan muut menot sekä investointimenoista aiheutuneet kustannukset. Ostovelkojen kiertoaika on laskettu kaavalla:

$$\frac{365 \times (\text{Ostovelat} + \text{sisäiset ostovelat})}{\text{Aine- ja tarvikeostot} + \text{ulkopuoliset palvelut (12 kk)}}$$

(Yritystutkimus 2011, 70.)

Kuten myyntisaamisten kiertoaajan tunnusluvussa myös ostovelkojen kiertoaajan tunnusluvussa tilinpäätöshetkellä on suuri vaikutus siihen, millaiselta tunnusluku näyttää. Näiden kahden kiertoaajan mittarin tulisi kuitenkin olla vuosittain suunnilleen samansuuruiset, koska ne pitävät yrityksen maksuvalmiustason tasapainoisena. Ja yritys saa rahaa myyntisaamisistaan liiketoimintansa ostoja varten. (Balance Consulting 2014.)

Finn-Power Oy:n kohdalla tilanne on hyvä, myyntisaamiset saadaan nopeasti pois ja ostovelatkin pysyvät hyvän rajoissa. Näin siksi, että he saavat myyntisaamisensa nopeammin kassaan kuin ostovelat maksetaan. Heillä on lisäksi myös ostolaskuissa pitkiä maksuaikoja, tosin myös lyhyempiä 14 päivän ja 30 päivän maksuaikoja löytyy. Joidenkin asiakkaiden kanssa voi olla myös erinäisiä sopimuksia, kuinka maksut hoidetaan ilman, että yritykselle tulee esimerkiksi maksumuistutuksia tai korkokustannuksia. Finn-Power Oy:llä käydään maksumuistutukset myös viikoittain lävitse ja tarkistetaan onko alkuperäisiä laskuja saapunut ja löytyvätkö ne järjestelmästä, että laskut voidaan heti hoitaa. Yrityksen tunnusluvut näyttävät seuraavilta:

$$2010 = \frac{365 \times 26\,204\,484}{47\,408\,295 + 31\,160\,514} = 121,74 \text{ pv}$$

$$2011 = \frac{365 \times 36\,850\,694}{64\,843\,177 + 35\,059\,573} = 134,64 \text{ pv}$$

$$2012 = \frac{365 \times 32\,630\,032}{70\,186\,357 + 37\,900\,275} = 110,19 \text{ pv}$$

Tunnusluvut voisivat olla lyhyempiäkin, mutta koska kyse on suuresta yrityksestä, myös toiminta on erilaista kuin pienellä yrityksellä, ja tämä näkyy muun muassa pitkissä kiertoaajoissa. Vuonna 2010 tunnusluku on ollut 121,74 päivää ja vuotta myöhemmin tunnusluku on noussut noin 13 päivällä. Ostolaskujen hoito on siis saatu pidettyä suhteellisen hyvin hallinnassa vaikka pientä heijastusta onkin havaittavissa heikosta 2010 vuodesta.

Vuosi 2012 on sujunut edeltäjänsä paremmin, ja jo vuonna 2012 ostolaskujen kiertoaika on saatu takaisin paremmin hallintaan ja lukema onkin kaikista kolmesta vuodesta matalin. Eroa vuodelta 2012 vuoteen 2011 on 24,45 päivää, mikä käytännössä tarkoittaa noin kuukauden parannusta.

Finn-Power Italian tunnusluvut sijoittuvat tällä kertaa Finn-Power Oy:n sekä Prima Industri-
en väliin. Lukemat ovat samansuuntaiset Finn-Power Oy:n kanssa ja näyttävät seuraavilta:

$$2010 = \frac{365 \times 12\,993\,480}{18\,390\,044 + 11\,191\,144} = 160,33 \text{ pv}$$

$$2011 = \frac{365 \times 25\,443\,791}{26\,860\,765 + 8\,193\,342} = 264,93 \text{ pv}$$

$$2012 = \frac{365 \times 16\,242\,427}{24\,718\,788 + 18\,339\,706} = 137,68 \text{ pv}$$

Finn-Power Italia saa myös myyntisaamisensa suhteellisen nopeasti kassaan, mutta ostovelkojen maksaminen kestää huomattavasti pidempään. Erityisesti vuosien 2010 ja 2011 välinen ero kuvaa maksuvalmiuden heikentymistä, koska kasvua tunnusluvussa on tapahtunut 90,32 päivää.

Vuosien 2012 ja 2011 välillä laskua on tapahtunut 111,31 päivää eli noin 4 kuukautta. Tämä puoltaa jälleen sitä, että yrityksen sisällä on tapahtunut muutoksia sekä maksuliikenteen hoitamisessa että yleisessä käytännössä. Olennaista kuitenkin on, että ostovelkojen kiertoaika on saatu laskuun vuodesta 2011, jolloin aikaa laskujen maksuun kului keskimäärin noin 336,57 päivää, mikä vastaa lähes vuotta.

Prima Industrien kohdalla ostovelkojen kiertoaajat ovat kaikista pisimmät ja näkyvät alla:

$$2010 = \frac{365 \times 31\,709\,021}{39\,459\,647 + 7\,616\,419} = 245,85 \text{ pv}$$

$$2011 = \frac{365 \times 36\,669\,420}{49\,562\,287 + 11\,349\,048} = 219,73 \text{ pv}$$

$$2012 = \frac{365 \times 32\,516\,957}{54\,225\,128 + 12\,447\,128} = 178,02 \text{ pv}$$

Prima Industriella molemmat kiertoaajan tunnusluvut ovat hyviä, jälleen syynä on, että myyntisaamisten kiertoaika on lyhyempi kuin ostovelkojen kiertoaika. Tällöin myynneistä saadut rahat ovat kassassa siinä vaiheessa, kun ostot maksetaan. Myös se puoltaa kiertoaikojen hyviä lukemia ja suhteellisen hyvää maksuvalmiutta yrityksellä, koska maksuvalmiuden ja ostovelkojen kiertoaajat ovat lähellä toisiaan. Tietenkin näkökulma on nyt tehokkuudessa eikä esimerkiksi maksuvalmiuden omissa tunnusluvuissa.

Vuosien 2010 ja 2011 välillä tunnusluvussa on tapahtunut kehitystä noin 26 päivää, tämä voi olla jälleen heijastusta heikosta 2010 vuodesta. Vuosien 2011 ja 2012 välillä parannusta tunnusluvussa on puolestaan tapahtunut 41,71 päivää eli noin 1,5 kuukautta ja vuonna 2012 luku on noin 178 päivää.

Kahdella yrityksellä kolmesta on siis tapahtunut negatiivista muuttumista tunnusluvuissa vuonna 2011, syynä tähän on aiempien tunnuslukujen perusteella se, että yritykset ovat pyrkineet saamaan tulorahoituksensa riittämään vuonna 2011. Toisaalta myös vuoden 2010 las-

kuja on voitu siirtää vuoteen 2011, ja tästä on yrityksille aiheutunut positiivinen muutos vuoden 2012 tunnusluvuihin. Finn-Power Italian kohdalla, kuten aikaisemmin on tullut esille, kiertoaikaan voi vaikuttaa myös Finn-Power Oy:lle maksetut sisäiset velat.

Tehokkuuden puolesta kaikki yritykset voisivat parantaa kiertoaikojaan, vaikka laskuissa onkin pidempiä maksuaikoja. Finn-Power Oy on tähän seikkaan jo panostanutkin ja laskut pyritään hoitamaan ajallaan, ja välttämään erinäisiä maksukehotuksia ja muita ylimääräisiä kustannuksia. Yritysten olisi hyvä siinäkin mielessä nopeuttaa ostolaskujen maksamista keskimäärin, koska nyt läheskään kaikissa laskuissa ei pystytä hyödyntämään kassa-alennuksia, jotka voivat olla suuremmissa yli 100 000 euron ostoissa jo tuntuvia suurellekin yritykselle. Tietenkin tässä kohtaa vastuu on myös yrityksessä työskentelevien koneiden valmistusmateriaalien ostajilla, joiden tulee saada aikaan yritykselle kaikista kannattavimmat ostosopimukset.

Vaihto-omaisuuden kiertoaika, pv

Tämän tunnusluvun tarkoituksena on mitata, kuinka tehokasta yrityksen varastointi on. Kiertoajalla on erityisesti merkitystä kauppalikkeissa, koska se määrittelee yrityksen kannattavuutta sekä tulorahoituksen riittävyyttä. Tämän perusteella voidaan siis tehdä oletus, että mitä pienempi kiertoajan tunnusluku on, sitä tehokkaammin toimii yrityksen materiaalihallinto ja markkinointi. Vastaavasti jos tunnusluku on suuri materiaalihallintoa tulisia tehostaa, koska tällöin se sitoo pääomia turhaan. Mikäli kyseinen tunnusluku yhdistetään heikkoon kannattavuuteen sekä yleistaloudelliseen tilanteeseen, kertoo se useimmissa tapauksissa varastoon liittyvästä epäkuranttiudesta. Kuten aiemmin esiin tuoduilla kiertoajoilla, ei myöskään vaihto-omaisuuden kiertoajalla ole ohjearvoja, mutta sitä voidaan käyttää samalla alalla toimivien yritysten vertailuun. (Balance Consulting 2014.)

Vaihto-omaisuuden kiertoaikaan päivissä on käytetty kaavaa:

$$\frac{365 \times \text{vaihto-omaisuus}}{\text{Aine- ja tarvikekäyttö (12 kk)}}$$

(Balance Consulting 2014.)

Finn-Power Oy:n kohdalla vaihto-omaisuuden kiertoaajat näyttävät seuraavilta:

$$2010 = \frac{365 \times 18\,166\,682}{47\,408\,295} = 139,87 \text{ pv}$$

$$2011 = \frac{365 \times 20\,143\,251}{64\,843\,177} = 113,39 \text{ pv}$$

$$2012 = \frac{365 \times 18\,416\,788}{70\,186\,357} = 95,78 \text{ pv}$$

Vaihto-omaisuuden tunnusluvut voisivat olla kaikilla yrityksillä paremmat, mutta yritysten toiminnan luonne vaikuttaa myös tässä kohtaa kiertoaikojen pituuteen. Yritys on myös parantanut vaihto-omaisuutensa kiertoaikaa vuodesta 2010 vuoteen 2012 mennessä ja parannusta on tapahtunut kyseisten vuosien välillä 44,09 päivää eli hieman yli kuukauden verran.

Kehitys on ollut vuosien välillä tasaista ja vuosien 2010 ja 2011 välillä laskua tunnusluvussa on syntynyt 26,48 päivää ja vuosien 2011 ja 2012 välillä 17,61 päivää. Joten suurin kehitys on tapahtunut vuosien 2010 ja 2011 välillä. On myös mahdollista, että tunnusluku on jatkanut laskuaan myös vuonna 2013, jolloin laskua voidaan odottaa myös maksuvalmiuden tunnuslukujen kohdalla kasvaneen liikevaihdon ja tuloksen perusteella. Tämän mukaan vuonna 2010 varastossa on kuitenkin ollut epäkuranttiutta.

Aiemmin esille tulleiden kiertoluvun tunnuslukujen tavoin myös vaihto-omaisuuden kohdalla Finn-Power Italialla on vuonna 2011 kiertoaika noussut kahdesta muusta yrityksestä poiketen. Tunnusluvut näkyvät jälleen alla:

$$2010 = \frac{365 \times 5\,213\,051}{18\,390\,044} = 103,47 \text{ pv}$$

$$2011 = \frac{365 \times 11\,409\,933}{26\,860\,765} = 155,04 \text{ pv}$$

$$2012 = \frac{365 \times 8\,965\,461}{24\,718\,788} = 132,38 \text{ pv}$$

Finn-Power Italian tunnusluvut sijoittuvat Finn-Power Oy:n sekä Prima Industrien väliin. Vuoden 2011 lukema on kaikista kolmesta yrityksestä kuitenkin heikoin, mutta vuoden 2010 tunnusluku on yrityksistä kaikista paras. Vuosien 2010 ja 2011 välillä heikentymistä on vaihto-omaisuuden tunnusluvussa tapahtunut 51,57 päivää mikä vastaa noin 1,7 kuukautta.

Tunnusluku on parantunut jälleen vuonna 2012, ja eroa vuoteen 2011 on hieman alle kuukausi eli 22,66 päivää. Vuoden 2012 kehityksestä huolimatta ei tunnusluku pärjää vertailussa kahdelle muulle yritykselle, vaan tunnusluku on noin 10 päivää Prima Industrienkin tunnuslukua heikompi. Finn-Power Italian tulisi siis kiinnittää huomiotaan vaihto-omaisuuden kiertoaikaan ja sitä tulisi myös kehittää, esimerkiksi markkinointiin panostamalla.

Prima Industrien kohdalla tunnusluvuista kaikki ovat myös yli 100 päivässä, mutta kehitystä on tapahtunut vuoden 2010 jälkeen. Yleisesti tunnuslukuja voidaan pitää kohtalaisina muihin tietoihin vertaamalla, tunnusluvut näyttävät seuraavilta:

$$2010 = \frac{365 \times 17\,174\,151}{39\,459\,647} = 158,86 \text{ pv}$$

$$2011 = \frac{365 \times 19\,233\,276}{49\,562\,287} = 141,64 \text{ pv}$$

$$2012 = \frac{365 \times 18\,282\,509}{54\,225\,128} = 123,06 \text{ pv}$$

Vuonna 2010 tunnusluku on ollut heikko ja varastossa on voinut olla epäkuranttiutta. Kehitystä vuoteen 2011 vuodesta 2010 on tapahtunut alle kuukauden verran eli 17,22 päivää. Vuoden 2010 lukema on kaikista kolmesta yrityksestä heikoin tässä tunnusluvussa. Vuonna 2011 kehitystä on tapahtunut kuitenkin niin paljon, että tunnusluku on parantunut esim. varaston epäkuranttiutta vähentämällä ja vertailtavasta kolmesta yrityksestä tunnusluku ei ole enää heikoin.

Vuoden 2011 ja 2012 välillä kehitystä on puolestaan tapahtunut noin päivän verran enemmän kuin vuosien 2010 ja 2011 välillä, nyt kiertoaika oli siis lyhentynyt 18,58 päivällä. Tunnuslukua vertaamalla Finn-Power Oy:n tunnuslukuun, eroa yrityksillä on vuonna 2012 ollut 27,28 päivää, mikä vastaa lähes kuukautta.

Kaikkia kiertoaikoja tarkastelemalla on Finn-Power Oy saanut parhaimman kehityksen aikaiseksi haasteellisen 2010 vuoden jälkeen. Pitkiin kiertoaikoihin vaikuttaa kaikilla yrityksillä pitkät maksuajat sekä käytännöt asiakkaiden kanssa. Esimerkiksi Finn-Power Oy voi toimia tytäryhtiönsä kanssa eri tavalla kuin ulkopuolisten yhteistyökumppaneidensa kanssa. Tämä voi näkyä erityisesti paljon pidempinä maksuaikoina kuin muiden yritysten kanssa, ja siksi kiertajat voivat tehdä yllättäviä harppauksia. Huomioitavaa on myös, että kiertoaikojen tunnusluvut antavat näkökulman kiertoihin vain tietyllä hetkellä. Tämä piirre konkretisoituu pitkissä maksuajoissa, jotka voivat vääristää kiertoaikojen tietoja radikaalistikin.

4.4 Tuottavuus

Tuottavuudessa tarkastellaan kahta erilaista henkilöstön tehokkuutta mittaavaa tunnuslukua. Nämä tunnusluvut ovat liikevaihto/henkilöstö keskimäärin sekä jalostusarvo/henkilöstö keskimäärin. Yleisesti henkilöstön tehokkuutta voidaan mitata jakamalla liikevaihto, liikevoitto, jalostusarvo tai muu sellainen luku, joka kuvaa yrityksen saavuttamaa tulosta tai tuotosta, henkilöstön lukumäärällä tai henkilöstökulujen määrällä. Näissä tunnusluvuissa henkilöstömäärän avulla mitataan sitä, kuinka paljon yritys saavuttaa tulosta yhtä henkilöä kohden. Saatutulos kuvaa sitä, kuinka suuri yrityksen tuotos on ollut yhtä palkkaeuroa kohden. (Leppiniemi, Leppiniemi, & Kaisanlahti, 2012.)

Käytetyt tunnusluvut valikoituivat siksi, että vertailtavien yritysten henkilöstörakenteet ovat homogeenisiä, tällöin jalostusarvoa sekä liikevaihtoa pystytään vertaamaan henkilöstöön keskimäärin. Mikäli henkilöstörakenteet eivät olisi homogeenisiä eli henkilöstörakenteet ja palkkatasot eroaisivat toisistaan merkittävästi, tulisi jalostusarvoa sekä liikevaihtoa verrata henkilöstökuluihin. Näin pystyttäisiin eliminoimaan henkilöstörakenteessa olevat erot pois saaduista tunnusluvuista. (Leppiniemi, Leppiniemi, & Kaisanlahti, 2012.)

Liikevaihto (12 kk)/Henkilöstö keskimäärin

Tunnusluku lasketaan seuraavasti:

$$\frac{\text{Liikevaihto (12 kk)}}{\text{Henkilöstö keskimäärin}}$$

(Yritystutkimus ry 2011, 75.)

Ensimmäinen tuottavuuden tunnusluvusta on liikevaihto/henkilöstö keskimäärin. Yhteensä Finn-Powerilla, Finn-Power Italia Srl:llä sekä Prima Industriella on työskennellyt 841 henkilöä vuonna 2012, kun vuonna 2011 työntekijöitä oli yhteensä 798 eli eroa vuosien välillä on 43 henkilöä. Vuosien 2012 ja 2010 välillä eroa on puolestaan 22 henkilöä, koska vuonna 2010 henkilöstöä oli yhteensä 819.

Myös liikevaihdot ovat nousseet kaikilla kyseisillä yrityksillä viimeisen kolmen vuoden aikana, yhteensä liikevaihto on vuonna 2012 ollut 258 481 926 euroa. Vuonna 2010 vastaava luku oli 189 666 143, eroa vuosilla 2012 ja 2010 oli siis 68 815 783 euroa. Vuonna 2011 liikevaihto oli yhteensä 231 190 965 euroa.

Ensimmäiseksi vertaillaan jälleen Finn-Power Oy:n tunnuslukuja liikevaihto/henkilöstö keskimäärin ja lukemat näyttävät seuraavilta:

$$2010 = \frac{83\,071\,382}{358} = 232\,042,97 \text{ €/hlö}$$

$$2011 = \frac{103\,933\,732}{334} = 311\,178,84 \text{ €/hlö}$$

$$2012 = \frac{111\,471\,981}{324} = 344\,049,32 \text{ €/hlö}$$

Vuonna 2010 liikevaihto henkilöä kohden oli noin 232 043 euroa, ja seuraavana vuonna liikevaihto henkilöä kohden oli noussut lähes 100 000 eurolla. 2011 lukema oli noin 311 179 euroa ja eroa vuoteen 2010 oli 79 135,87 euroa/henkilö. Huomattavaan tuottavuuden nousuun voi vaikuttaa yrityksen sisällä tapahtuneet henkilökunnan vähennykset sekä asiakkaiden ostovoiman kasvu. Vuonna 2012 liikevaihto on ollut korkeimmillaan ja vastaavasti henkilöstöä on ollut vähiten. Tämän seurauksena myös liikevaihto per henkilöstö keskimäärin on ollut suurin 344 049,32 eurolla. Eroa vuosien 2012 ja 2010 välissä on 112 006,35 euroa/henkilö, ja vuosien 2011 ja 2012 välissä 32 870,48 euroa/henkilö.

Tuottavuuden näkökulmasta henkilöstön vähentäminen on Finn-Power Oy:llä ollut oikea ratkaisu, mutta suuri rooli on myös liikevaihdon kasvulla. Liikevaihdon kasvuun liittyy olennaisesti uusien asiakkaiden saaminen muun muassa erilaisten messujen kautta, joihin Finn-Power Oy osallistuu aktiivisesti sekä vanhojen asiakkaiden mielenkiinnon ylläpitäminen uusilla ratkaisulla ja tuotteilla että laadukkaalla palvelulla, jota asiakkaat arvostavat kansallisuudesta riippumatta.

Finn-Power Italia Srl:n kohdalla samainen tunnusluku näyttää puolestaan seuraavalta:

$$2010 = \frac{31\,141\,070}{171} = 182\,111,52 \text{ €/hlö}$$

$$2011 = \frac{36\,863\,364}{166} = 222\,068,46 \text{ €/hlö}$$

$$2012 = \frac{46\,347\,998}{189} = 245\,227,50 \text{ €/hlö}$$

Finn-Power Italia Srl:llä henkilöstö keskimäärin on laskenut poikkeuksellisesti vuonna 2011, kun vuonna 2010 henkilöstöä oli vielä 171, niin vuonna 2011 henkilöstön määrä oli laskenut 166:een. Vuonna 2012 henkilöstön määrä on kuitenkin noussut 189:ään, eroa vuoteen 2011 on 23 henkeä. Vaikka henkilöstön määrä on suurin vuotena 2012, on henkilöstön tuottavuus myös samaisena vuonna korkein. Suuri tekijä on liikevaihdon kasvu, mihin vaikuttavat var-

masti samat syyt kuin Finn-Power Oy:lläkin. Kasvua on tapahtunut tuottavuuden kohdalla tasaisesti, vaikka henkilöstön määrä on heilahdellutkin.

Vuoden 2012 ja 2011 välillä eroa on liikevaihdossa noin 10 000 000 euroa ja tuottavuudessa 23 159,04 euroa/henkilö. Puolestaan vuosien 2012 ja 2010 välillä kasvua on tapahtunut 63 115,98 euroa/henkilö. 2010 ja 2011 välillä eroa on 39 956,94 euroa/henkilö, tämän perusteella henkilöstön vähentäminen on jälleen ollut oikea ratkaisu tuottavuuden kannalta, vaikka liikevaihto on kasvanut vuoden 2010 jälkeen. Kasvua on tapahtunut vuoden 2011 liikevaihdossa vuoteen 2010 verrattuna noin 5,7 miljoonaa euroa.

Prima Industrien lukemat ovat myös kasvaneet vuoden 2010 jälkeen, kasvu on kuitenkin ollut maltillisempaa kuin Finn-Power Oy:llä ja Finn-Power Italia Srl:llä.

$$2010 = \frac{75\,453\,691}{290} = 260\,185,14 \text{ €/hlö}$$

$$2011 = \frac{90\,393\,869}{298} = 303\,335,13 \text{ €/hlö}$$

$$2012 = \frac{100\,661\,947}{328} = 306\,896,18 \text{ €/hlö}$$

Prima Industriella henkilöstö keskimäärin sekä liikevaihto on noussut tasaisesti 2010–2012. Tämä näkyy myös henkilöstön tuottavuuden tasaisena nousuna. Vuosien 2012 ja 2010 välillä eroa on 46 711,04 euroa/henkilö. Puolestaan 2012 ja 2011 vuosien välillä eroa on 3 561,05 euroa/henkilö, joten kasvu on hidastunut, verrattuna kasvuun vuosien 2011 ja 2010 välillä. Tällöin tuottavuus kasvoi 43 149,99 euroa/henkilö, mikä tarkoittaa sitä, että kehitystä oli 39 588,94 euroa enemmän kuin vuosina 2011–2012. Vaikka henkilöstön määrä on noussut jokaisena vuotena, se ei kuitenkaan ole lisääntynyt huomattavasti. Vuonna 2011 kasvua tapahtui 8 henkilön verran ja vuonna 2012 keskimäärin 30 henkilön verran.

Yleisesti Prima Industrien liikevaihto/henkilöstö keskimäärin -tunnusluku on noussut tasaisesti verrattuna aiempiin yrityksiin, joista molemmat ovat joutuneet vähentämään henkilöstönsä keskimäärin kyseisten vuosien aikana. Yhteistä Prima Industriella on Finn-Power Oy:n kanssa se, että se on onnistunut kasvattamaan liikevaihtoaan. Liikevaihdossa on Prima Industriella tapahtunut kasvua 2010–2012 välillä 25 208 256 euroa. Luku on kuitenkin yli 3 miljoonaa vähemmän kuin Finn-Power Oy:llä, joka kyseisinä vuosina kasvatti liikevaihtoaan 28 400 599 eurolla.

Yhteenvetona liikevaihto/henkilöstö keskimäärin -tunnusluku on noussut kaikilla yrityksillä kyseisellä aikajaksolla. Suurin kasvu on tapahtunut Finn-Power Oy:llä, jolla kasvua oli vuosien 2012 ja 2010 välillä jopa 112 006,35 euroa/hlö. Vähiten kasvua puolestaan oli Prima Industriella, jolla lukema oli 46 711,06 euroa/hlö. Tämän perusteella vaikka henkilöstön määrää ja liikevaihtoa on pystytty kasvattamaan, ei tunnusluku ole kuitenkaan kasvanut suuresti henkilöstön tuottavuudessa.

Henkilöstön vähennyksien avulla Finn-Power Oy sekä Finn-Power Italia Srl ovat saaneet henkilöstön tuottavuudessa tässä tunnusluvussa suurimman kehityksen aikaiseksi. Finn-Power Italia on jopa pystynyt palkkaamaan lisää henkilöstöä vuonna 2012, vaikka saadut tunnusluvut ovatkin kaikista heikoimpia näistä kolmesta yrityksestä. Tilinpäätöstietojen perusteella toiminta ei ole kuitenkaan yhtä mittavaa kuin kahdella muulla yrityksellä, koska esimerkiksi henkilöstöä on yli 100 henkeä vähemmän kuin Finn-Power Oy:llä ja Prima Industriella. Tällä perusteella Finn-Power Italia Srl antaa tunnusluvuissa vastuksen kahdelle suuremmalle yritykselle tuottavuudessaan.

Parhaimmat tunnusluvut ovat Finn-Power Oy:llä, joka on myös joutunut jokaisena vuotena vähentämään keskimääräistä henkilöstöään. Ainoastaan vuonna 2010 Prima Industriella on ollut vahvempi tunnusluku 260 185,14 eurolla/henkilö kuin Finn-Power Oy:llä. Finn-Power Oy:llä tunnusluku oli tällöin 232 042,97 euroa/henkilö ja eroa Prima Industriin oli 28 142,17 euroa/henkilö.

Jalostusarvo/Henkilöstö keskimäärin

Jalostusarvo on laskettu kaavalla: käyttökate + maksetut vuokrat + kokonaispalkat sosiaali-kuluineen. Jalostusarvon laskemiseen käytetään apuna tuloksesta nähtäviä lukuja, kuitenkin laskutavasta riippuen jalostusarvon voi laskea käyttämällä niin tuloksesta kuin taseestakin saatavia tietoja hyödyksi. Kaavan valintaan vaikutti se, millä tavalla yrityksessä on aikaisemmin laskettu jalostusarvo. Jalostusarvo/henkilöstö keskimäärin lasketaan kaavalla:

$$\frac{\text{Jalostusarvo}}{\text{Henkilöstö keskimäärin}}$$

(Sake mittarilista 2013, 8.)

Käsitteenä jalostusarvo kuvaa sitä, mikä on yrityksen osuus kansantuotteen lisäyksessä eli minkälaisen hyödyn kansantalous saa yrityksen toiminnasta. Koska jalostusarvo on lähes täysin toimialakohtainen, vaikuttaa yrityksen toimiala sen suuruuteen ratkaisevasti, esimerkiksi asiantuntijayrityksillä jalostusarvoa syntyy paljon suhteessa liikevaihtoon, mutta tukkukaupassa jalostusarvo on pieni suhteessa liikevaihtoon. Näin siksi, että tukkukauppiat eivät valmista tuotteitaan loppuun saakka, vaan tuotteet välitetään eteenpäin jakelukanavassa tuotteiden myyjille/lopullisille valmistajille. (Salmi 2006, 220.)

Huomioitava on, että jalostusarvolle ei ole olemassa ohjearvoja, joihin saatuja vastauksia voisi verrata. Tunnuslukua ei myöskään voi verrata yleisesti vaan sen luotettava vertailu toteutuu vain, jos saman toimialan yrityksiä vertaillaan keskenään. Tulosta voi kuitenkin heikentää, kuten edellistekin tunnuslukua, että henkilöstöön keskimäärin lukeutuu myös niitä henkilöitä, jotka ovat esim. äitiyslomalla tai lomautettuna.

Finn-Power Oy:n tunnusluvut ovat seuraavat jalostusarvo/henkilöstö keskimäärin kohdalla:

$$2010 = \frac{21\,279\,631}{358} = 59\,440,31 \text{ €/hlö}$$

$$2011 = \frac{25\,817\,148}{334} = 77\,296,85 \text{ €/hlö}$$

$$2012 = \frac{27\,521\,807}{324} = 84\,943,85 \text{ €/hlö}$$

Lukemat ovat jälleen nousseet 2010 vuoden jälkeen ja suurin kasvu on tapahtunut vuonna 2011, jolloin eroa vuoteen 2010 syntyi 17 856,54 €/henkilö. Vuosien 2011 ja 2012 välillä eroa oli puolestaan tasan 7 647 €/henkilö. Jalostusarvo on myös noussut tasaisesti. Tähän voi vaikuttaa henkilöstön vähentyminen, mikä on vuorostaan pienentänyt jalostusarvoa, esimerkiksi palkkojen sosiaalikulutukset ovat vähentyneet vuodesta 2010.

Jalostusarvo on noussut yrityksellä vuodesta 2010 vuoteen 2012 6 242 176 eurolla. Vuosien 2010 ja 2011 välillä eroa on 4 537 517 euroa, mikä on huomattavasti enemmän kuin vuosien 2011 ja 2012 välille syntynyt ero, joka on 1 704 659 euroa. Finn-Power Oy:n tunnusluvun heikkoutena on se, että heillä on käytössään ulkopuolisia palveluita, jolloin todellinen työpanos ei näy henkilöstökuluissa. Tästä syystä jalostusarvo/henkilöstö keskimäärin -tunnusluku on voinut myös nousta, jos he ovat vuoden 2010 jälkeen ulkoistaneet toimintaansa esim. koneiden asennuksissa. Tämä piirre sekä aiemmin esille tulleet tunnusluvun heikkoudet voivat vaikuttaa olennaisesti myös Finn-Power Italian sekä Prima Industrien tunnuslukuihin.

Finn-Power Italia Srl:n jalostusarvo jaettuna henkilökunta keskimäärin -tunnusluku näyttää seuraavalta:

$$2010 = \frac{9\,481\,068}{171} = 55\,444,84 \text{ €/hlö}$$

$$2011 = \frac{11\,368\,830}{166} = 68\,486,93 \text{ €/hlö}$$

$$2012 = \frac{12\,441\,500}{189} = 65\,828,04 \text{ €/hlö}$$

Tunnusluku on ollut kyseisinä vuosina korkeimmillaan vuonna 2011, jolloin lukema oli 68 486,93 €/hlö. Tähän vaikuttaa suuresti henkilökunnan vähentyminen, sekä muiden kustannusten karsiminen. Osittain tästä syystä vuoden 2010 tunnusluku on heikompi, koska henkilöstöä on ollut enemmän ja muut kustannukset korkeampia. Eroa vuoteen 2010 vuodella 2011 syntyi 13 042,09 €/hlö, vaikka henkilökunta keskimäärin ei ole vähentynyt kuin viidellä henkilöllä. Näin ollen taustalla on oltava muitakin syitä tunnusluvun suurelle kasvulle kuin henkilöstön vähentäminen.

Vuoteen 2012 vuodella 2011 eroa on 2 658,89 €/hlö, joka on hieman yli 10 000 €/hlö vähemmän kuin vuoden 2011 ja 2010 välinen ero. Vaikka vuosien välillä on eroja tunnuslukujen kohdalla sekä henkilöstön lukema keskimäärin on laskenut ja noussut, jalostusarvo itsessään on kuitenkin kasvanut yrityksellä tasaisesti kaikkina kolmena vuotena. Vuoden 2011 jälkeen luku on laskenut yli 2 000 eurolla, mutta huomio on kiinnitettävä siihen, että myös henkilöstö keskimäärin on noussut vuodesta 2011 23 henkilöllä. Tämän perusteella voi tehdä johtopäätöksen, että jalostusarvon kohdalla kehitystä on tapahtunut vuoden 2011 jälkeen. Yleisesti lukuja tarkistelemalla, vuosi 2010 on ollut kyseiselle yritykselle tavallista heikompi, mistä syystä tunnusluvussa on nähtävissä vuoden 2010 ja 2011 välillä jopa yli 10 000 euron ero henkilöä kohden.

Prima Industrien luvut poikkeavat jälleen Finn-Power Oy:n ja Finn-Power Italia Srl:n tunnusluvuista. Prima Industrie on kasvattanut henkilöstöänsä keskimäärin kyseisillä kolmella

vuodella. Myös jalostusarvo on noussut, mutta tämän lisäksi tunnusluvut ovat nousseet tasaisesti vuosina 2010–2012. Lukemat näkyvät alla:

$$2010 = \frac{22\,894\,089}{290} = 78\,945,13 \text{ €/hlö}$$

$$2011 = \frac{24\,492\,719}{298} = 82\,190,33 \text{ €/hlö}$$

$$2012 = \frac{28\,246\,580}{328} = 86\,117,62 \text{ €/hlö}$$

Vuosien 2012 ja 2010 välillä on eroa 7 172,49 €/hlö. Vuosien välillä ei ole suuria heilahduksia ja vuosittainen kasvu on ollut noin 4 000 euroa henkilöltä. Pelkästään saatuja tunnuslukuja tarkastelemalla kehitys on jälleen ollut suurinta Finn-Power Oy:llä, mutta he ovat joutuneet tekemään henkilöstövähennyksiä, ja heillä on ollut kyseisinä vuosina lomautuksia, mikä vaikuttaa omalta osaltansa paljon heidän tunnuslukuihinsa. Koska Prima Industriella on kuitenkin henkilökunnan määrä noussut jokaisena kolmena vuotena, heillä ei ole esimerkiksi tarvinnut turvautua lomautuksiin saatujen lukujen perusteella.

Yleisesti vuodet 2011 sekä 2012 ovat olleet kaikille kolmelle yritykselle hyviä, koska lukemat ovat yli 60 000 eurossa henkilöltä. Tätä puoltaa myös toinen henkilöstön tehokkuutta mittaava tunnusluku, jota tarkasteltiin aikaisemmin. Tuottavuuden tunnuslukujen perusteella vuosi 2010 on ollut kyseisille yrityksille huono, mutta sen jälkeen henkilöstön tehokkuutta on pystytty parantamaan, ja se näkyy erityisesti sekä henkilöstön vähennyksissä että vuoden 2012 henkilöstön lisäämisellä. Poikkeuksena on tietenkin Prima Industrie, joka on pystynyt kasvattamaan henkilöstöään tasaisesti. Mikäli henkilöstön tuottoa ei katsota tarpeeksi tehokkaaksi, on yleensä yrityksen ryhdyttävä yt-neuvotteluihin tai muihin vastaaviin toimenpiteisiin, jolloin saadaan säästöjä aikaiseksi ja henkilöstön tehokkuutta kasvatettua. Tämän kaltaiset ratkaisut heikentävät kuitenkin aina luotettavuutta henkilöstön tehokkuutta mittaavissa tunnusluvuissa.

4.5 Vakavaraisuus

Vakavaraisuudessa tarkasteltavina tunnuslukuina ovat omavaraisuusaste, % ja velka -%. Vakavaraisuus kuvaa yrityksen kykyä selviytyä pitkän aikavälin velvoitteista. Keskeisenä piirteenä hyvässä vakavaraisuudessa on mahdollisuus saada uutta vierasta pääomaa yrityksen taloudellisen tai toiminnallisen tilanteen niin vaatiessa. Edellä mainitun perusteella vakavaraisuus tarkoittaa siis yrityksen rahoitusaseman terveyttä sekä rahoituksellista joustavuutta. On tutkittu, että konkurssin tehneet pienet yritykset omasivat muun muassa paljon vierasta pääomaa esim. pitkäaikaisia lainoja. Myös vakuuksien ja sijoitetun pääoman niukkuus sekä tulorahoituksen vähäisyys voivat olla merkkejä konkurssin vaarasta. (Leppiniemi, Leppiniemi & Kisanlahti, 2012.)

Vakavaraisuutta voidaan tarkastella kahdesta erilaisesta näkökulmasta. Toinen näistä on rakennetarkastelu, jossa huomio kiinnitetään vieraan tai oman pääoman hallitsevuuteen yrityksen rahoitusrakenteessa. Yleisesti, jos vieras pääoma on yrityksessä hallitsevassa asemassa, on sijoittajilla yrityksen kohdalla korkea rahoitusriski. Rahoitusriskin luonne puolestaan riippuu siitä, mihin osa-alueeseen velka on sijoittunut vieraassa pääomassa. Mikäli vieraan pääoman sisällä velka painottuu lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan, kuvaa se usein korkeampaa rahoitusriskiä sekä vähäisempää rahoituksellista joustavuutta verrattuna pitkäaikaiseen vieraan pääoman hallittavuuteen. (Leppiniemi, Leppiniemi & Kisanlahti, 2012.)

Toinen näkökulma vakavaraisuudessa voidaan ottaa toiminnalliseen vakavaraisuuteen. Siinä kysymys on yrityksen kyvystä saada aikaiseksi riittävä toiminnallinen rahavirta, jotta vieraan pääoman sitoumukset pystytään hoitamaan. Riippuen siitä, miten niukka toiminnallinen rahavirta on suhteessa vieraan pääoman hoitomaksujen vaatimuksiin, sitä joustamattomampaa toiminta on, ja sitä enemmän se on sidoksissa rahoituksen vaatimuksiin. Toisaalta esimerkiksi yrityksen toimialan vaihdos tai uuden tuotteen kehitys voi aiheuttaa rahavirtojen niukkuutta. (Leppiniemi, Leppiniemi & Kisanlahti, 2012.)

Tunnusluvut ovat yksi tärkeimmistä mittareista vakavaraisuuden havainnollistamisessa, vakavaraisuuden tunnusluvut ovat myös yksi sijoittajien tärkeimmistä tiedonlähteistä heidän harjoitessa sijoituskohteita. Myös rahaliikenteen parissa työskentelevät henkilöt käyttävät yhtenä

tärkeänä tietolähteenään vakavaraisuuden tunnuslukuja, jotka esimerkiksi kertovat onko asiakas luotettava, ja ovatko omavaraisuusaste sekä velkaprosentti kuinka vakaita ja kannattavia. Tämän perusteella yritys voi päätellä, kannattaako asiakkaalta pyytää ennakkomaksuna tuotteiden hinta, vai voiko asiakkaalle lähettää tavallisen laskun ilman pelkoa luottotappioista. Tärkeinä informaation antajina toimivat myös maksuvalmiuden tunnusluvut, joita maksuliikenteestä vastaavat voivat käyttää hyväkseen.

Sijoittajat ja rahaliikenteen hoitajat ovat kiinnostuneita yrityksiensä rahoitusriskeistä, joissa on kyse siitä, kuinka yritys pystyy hoitamaan juoksevat velvollisuutensa. Vakavaraisuuden tunnuslukujen yleisenä heikkoutena on se, että kun yritys tekee suuria investointeja tai lähtee mukaan suuriin projekteihin ja niistä saatavien ja niihin kuuluvien menojen tai vaihtoehtoisesti tulojen ennustaminen voi olla haasteellista. Yritys voi kuitenkin ns. taktikoida ja suorittaa investoinnit kuluvan tilikauden aikana. Tällöin tilinpäätöksestä laskettavat tunnusluvut eivät vääristy niin pahasti kuin silloin, kun investointi on vielä vaiheessa ja tilinpäätös tulee ajankohtaiseksi kesken suuren hankinnan. Sen jälkeen kun yritys on tehnyt suunnitelman kuinka investointi tai projekti hoidetaan, ei siihen yleensä suurempia muutoksia enää jälkikäteen tehdä, ja kassamenoihin harvemmin enää puututaan. Kassamenoilla on myös tapana enemmän kohota kuin mukautua alaspäin siitäkin huolimatta, että yrityksen tuottoosuus ei toteutuisikaan suunnitellulla tavalla. (Leppiniemi, Leppiniemi & Kaisanlahti, 2012.)

Omavaraisuusaste, %

Omavaraisuusasteen laskennassa vähennettävät ennakot taseen loppusummasta ovat lyhyt- sekä pitkäaikaisia saatuja ennakoita, jotka yleensä liittyvät keskeneräiseen projektiin tai työhön. Työhön ja projekteihin liittyvillä ennakoilla ei ole normaalitilanteessa takaisinmaksuvelvoitteita, vaan ne tulevat poistumaan taseesta työn valmistuttua. (Yritystutkimus ry 2011, 66.) Vertailtavilla yrityksillä on projekteja ympäri vuoden, esimerkiksi Finn-Power Oy:n yksi kansainvälistä huomiota saanut projekti oli kesällä 2013 kansainväliset asiakaspäivät, jossa vieraita oli ympäri maailman.

Omavaraisuusasteen tarkoituksena on kertoa, kuinka paljon yrityksen pääomasta on omaa pääomaa ja siksi sille on asetettu erilaisia ohjearvoja, kun yritys toimii niin sanotulla vakaalla ja suhdanteista riippumattomalla toimialalla. Tällöin yritys tulee toimeen hieman alemmalla omavaraisuusasteella verrattuna sellaiseen yritykseen, jonka toimiala on selvästi sidonnainen taloussuhdanteisiin ja niiden vaihteluihin. Mikäli suuri osa pääomasta on oman pääoman ehdoista, rahoitus on kalliimpaa verrattuna siihen, että käytettäisiin enemmän vierasta pääomaa. (Salmi 2004, 142.)

Koska Prima Industrie on noteerattu Milanon pörssissä, voidaan sen kohdalla käyttää myös korotettuja ohjearvoja, eli vaatimustaso nousee 10 prosenttiyksiköllä. Yleisesti kuitenkin omavaraisuusasteelle ei ole luonnehdittu ylärajaa, mutta joissakin lähteissä on esitetty, että 60 %:a pidetään näyttönä yrityksen johdon aloitekyvyttömyydestä. Toisesta näkökulmasta katsottuna tilanne voi yrityksellä olla myös se, että yritys valmistautuu suuriin investointeihin tai muuhun suureen kuluerään kasvattamalla omaa pääomaansa, ja tällä tavoin varmistaa tulevaisuuden kasvumahdollisuutensa. (Salmi 2004, 142.)

Omavaraisuusasteen ohjearvot ovat:

yli 40 %	= hyvä
20 – 40 %	= tyydyttävä
alle 20 %	= heikko

Omavaraisuusaste on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma – saadut ennakot}} \times 100 \%$$

(Yritystutkimus ry 2011, 66.)

Finn-Power Oy:n tunnusluvut omavaraisuusasteen kohdalla ovat tyydyttävän ja hyvän lukemissa ja näyttävät seuraavilta:

$$2010 = \frac{41\,820\,034}{178\,190\,368 - 7\,344\,459} \times 100\% = 24,48\%$$

$$2011 = \frac{52\,085\,009}{195\,777\,672 - 11\,198\,867} \times 100\% = 28,22\%$$

$$2012 = \frac{75\,341\,977}{180\,961\,033 - 6\,523\,766} \times 100\% = 43,19\%$$

Finn-Power Oy:llä vuodet 2010 ja 2011 ovat tyydyttävän ohjearvoissa, mutta vuonna 2012 omavaraisuusasteprosentti on noussut hyväksi. Vuonna 2010 hyvään omavaraisuusasteeseen eroa oli 15,52 prosenttiyksikköä, kun vuonna 2011 eroa oli enää 11,78 prosenttiyksikköä. Suurin kehitys tunnusluvussa on tapahtunut vuosien 2011 ja 2012 välillä, jolloin kasvua syntyi 14,97 prosenttiyksikköä.

Vuosi 2012 on ollut kahteen edelliseen vuoteen verrattuna todella hyvä Finn-Power Oy:lle, omavaraisuusasteen näkökulmasta tarkasteltuna. Positiivista on, että omavaraisuusaste ei ole minään vuotena ohjearvojen mukaan laskenut kuitenkaan heikon puolelle vaikka vuodet 2010–2012 ovat olleet yritykselle haasteellisia. Matkaa vuonna 2010 heikon ja tyydyttävän rajaan on ollut 4,48 prosenttiyksikköä ja vuonna 2011 8,22 prosenttiyksikköä.

Finn-Power Italia Srl:n omavaraisuusasteen tunnusluvut ovat heikommät kuin Finn-Power Oy:llä, mutta myös Finn-Power Italian tunnusluvut ovat sijoittuneet tyydyttävän lukemiin kyseisinä vuosina. Tunnusluvut näyttävät seuraavilta:

$$2010 = \frac{7\,018\,581}{35\,011\,557 - 230\,944} \times 100\% = 20,18\%$$

$$2011 = \frac{52\,085\,009}{195\,777\,672 - 4\,763\,154} \times 100\% = 27,27\%$$

$$2012 = \frac{10\,793\,430}{39\,799\,790 - 2\,341\,235} \times 100 \% = 28,81 \%$$

Vuonna 2010 heikon ja tyydyttävän rajaan on ollut eroa noin 0,18 prosenttiyksikköä. Vuosi 2011 on ollut Finn-Power Italia Srl:lle menestyksekkäämpi kuin vuosi 2010 ja kehitystä on tapahtunut 7,09 prosenttiyksikön verran. Heikon ja tyydyttävän rajaan eroa on ollut vuonna 2011 7,27 prosenttiyksikköä.

Vuonna 2012 kehitys on jatkunut Finn-Power Italialla ja eroa vuoteen 2011 on 1,54 prosenttiyksikköä. Eroa hyvän ja tyydyttävän rajaan on ollut vielä vuonna 2012 11,19 prosenttiyksikköä, mikäli vuosi 2013 on ollut yrityksellä menestyksekkäämpi kuin vuosi 2012, on yritys voinut päästä hyvään omavaraisuusasteeseen.

Prima Industrien tunnusluvut sijoittuvat jälleen Finn-Power Oy:n ja Finn-Power Italia Srl:n väliin, jos aiemmin mainittua korotusta ei tehdä annetuissa ohjearvoissa. Mutta koska pörsssiin listatuilta yrityksiltä odotetaan hieman parempaa omavaraisuusastetta, niin tämän perusteella Prima Industrien tunnusluvut ovat vertailtavista yrityksistä heikoimmat omavaraisuusasteessa ja ne näyttävät seuraavilta:

$$2010 = \frac{78\,423\,660}{269\,185\,770 - 7\,544\,572} \times 100 \% = 29,97 \%$$

$$2011 = \frac{77\,192\,479}{285\,490\,169 - 8\,794\,299} \times 100 \% = 27,90 \%$$

$$2012 = \frac{79\,462\,130}{279\,291\,146 - 7\,816\,696} \times 100 \% = 29,27 \%$$

Prima Industriella vuosi 2010 on ollut kaikista paras, toisaalta vuosilla 2010 ja 2012 on eroa vain 0,70 prosenttiyksikköä. Heikoiten yrityksellä on mennyt omavaraisuusasteen kannalta vuonna 2011 jolla eroa on vuoteen 2012 1,37 prosenttiyksikköä. Yleisesti kaikkina kolmena

vuotena Prima Industrien omavaraisuusaste on ollut tasaista ja suuria heilahduksia ei ole tapahtunut tunnusluvussa. Kaikki kolmen vuoden tunnusluvut ovat tyydyttävän ohjearvoissa.

Koska Prima Industrie on listattu Milanon pörssissä, ohjearvoina voidaan käyttää myös seuraavia lukemia: alle 30 prosenttia on heikko, tyydyttävä on 30 – 50 % ja hyvä on yli 50 %. Näiden ohjearvojen perusteella omavaraisuusasteen -tunnusluvut ovat yrityksellä heikkoja. Tyydyttävän raja on matkaa on vuonna 2010 ollut 0,03 prosenttiyksikköä, vuonna 2011 2,10 prosenttiyksikköä ja vuonna 2012 0,73 prosenttiyksikköä.

Suhteellinen velkaantuneisuus eli velka -%

Suhteellisen velkaantuneisuuden tulisi olla mahdollisimman pieni, jolloin liikutuloksen ei tarvitse olla suuri, että yritys selviää vieraasta pääomastaan. Vastaavasti jos suhteellinen velkaantuneisuus on suuri, vaatii se yritykseltä myös hyvää liikutulosta, jotta se selviää vieraan pääoman velvoitteista. Myös velkaprosentin heikkoutena on se, ettei sitä voi verrata luotettavasti muuten kuin saman toimialan yritysten kesken. Luotettavuusongelma on nyt kuitenkin pois suljettu, koska kaikki kolme yritystä toimivat samalla toimialalla. (Yritystutkimus 2011, 67.)

Velkaprosentin alla olevat tunnusluvut on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{Oikaistun taseen velat – saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100 \%$$

(Yritystutkimus ry 2011, 66.)

Velkaantuneisuus -tunnusluvun laskemista helpottaa se, että sen voi laskea suhteellisen luotettavasti myös oikaisemattomista tilinpäätöstiedoista. Alla olevat tunnusluvut on kuitenkin laskettu oikaistuista tilinpäätöstiedoista ja niille annetut ohjeelliset arvot tuotannollisissa yrityksissä ovat:

alle 40 % = hyvä
 40 – 80 % = tyydyttävä
 yli 80 % = heikko

(Yritystutkimus 2011, 67.)

Finn-Power Oy on saanut vertailtavista yrityksistä parhaiten velkaprosentin laskuun vuoden 2010 jälkeen, ja yrityksen tunnusluvut näyttävät seuraavilta:

$$2010 = \frac{92\,398\,710 + 249\,702 + 43\,721\,922 - 7\,344\,459}{83\,071\,382} \times 100 \% = 155,32 \%$$

$$2011 = \frac{83\,105\,502 + 302\,632 + 60\,284\,529 - 11\,198\,867}{103\,933\,732} \times 100 \% = 127,48 \%$$

$$2012 = \frac{56\,642\,262 + 320\,074 + 48\,656\,720 - 6\,523\,766}{111\,471\,981} \times 100 \% = 88,90 \%$$

Vuosina 2010 ja 2011 yrityksellä on ollut enemmän velkaa kuin liikevaihtoa, yrityksen vaka-
varaisuuden näkökulmasta tämä on negatiivinen piirre. Ongelmia on voinut olla esimerkiksi
lainojen lyhennyksissä tai laskujen maksamisessa. Näiden vuosien tunnusluvuista on selvästi
nähtävissä se, kuinka paljon velkaantuneisuuden olisi pitänyt supistua, että se olisi ollut ta-
soissa liikevaihdon kanssa. Vuonna 2010 vähentymistä olisi pitänyt olla 55,32 prosenttiyksik-
köä ja vuonna 2011 27,48 prosenttiyksikköä. Vuoden 2011 aikana vieraan pääoman maksu-
velvoitteista on suoriuduttu jonkin verran paremmin kuin vuonna 2010. Vuosi 2011 on ylei-
sesti ottaen ollut yritykselle myös käänteen tekevä vuosi, koska jo vuonna 2012 yritys on ol-
lut velkaprosentissa alle 100 %:n.

Vuosien 2010 ja 2011 välillä parannusta on tapahtunut 27,84 prosenttiyksikköä, kun taas
vuosien 2011 ja 2012 välillä eroa on syntynyt 38,58 prosenttiyksikköä. Vuonna 2012 yritys on
selviytynyt parhaiten veloistaan, ja lisäksi lainojen tai muun vieraan pääoman hoitamiseen on
riittänyt varoja. Kuitenkin edelleen vuonna 2012 ohjearvojen mukaan yrityksen velkaprosent-

ti on heikko. Heikon ja tyydyttävän rajaan on vuonna 2012 ollut eroa enää noin 8,9 prosenttiyksikköä.

Finn-Power Italia Srl:llä on vuorostaan ollut matalimmat velkaprosentit vuosina 2010–2012 ja tunnusluvut ovatkin täysin kilpailukykyiset Finn-Power Oy:n kanssa. Vuoden 2012 matalaan lukemaan vaikuttaa myös se, että Finn-Power Italia on maksanut velkojaan pois Finn-Power Oy:lle:

$$2010 = \frac{4\,099\,101 + 23\,893\,975 - 230\,944}{31\,141\,070} \times 100\% = 89,15\%$$

$$2011 = \frac{3\,938\,228 + 38\,872\,978 - 4\,704\,049}{36\,863\,364} \times 100\% = 103,37\%$$

$$2012 = \frac{3\,527\,271 + 25\,479\,089 - 2\,275\,478}{46\,347\,998} \times 100\% = 57,67\%$$

Finn-Power Italia Srl:n tunnusluvut ovat jälleen muista yrityksistä poikkeavat, ja vuotena 2011 velkaprosentti on muiden tunnuslukujen tapaan jälleen noussut, kun muilla velkaprosentin tunnusluku on laskenut vuoden 2010 jälkeen. Tämä kertoo myös siitä, että vuosi 2011 on ollut yritykselle vuosia 2010 ja 2012 heikompi.

Vuonna 2010 velka -% on ollut 89,15 % ja heikon ja tyydyttävän rajaan tällöin on väliä ollut 9,15 prosenttiyksikköä. Vuonna 2011, kuten esille jo tulikin, tunnusluku heikentyi ja lukema oli tällöin 103,37 % ja eroa vuoteen 2010 syntyi 14,22 prosenttiyksikköä. Vuonna 2011 Finn-Power Italiassa on voinut olla ongelmia selviytyä joistakin vieraan pääoman maksuvelvoitteista. Näin ei kuitenkaan välttämättä ole, jos esimerkiksi pitkän maksuajan omaavat laskut on maksettu vasta vuoden 2012 alussa.

Vuonna 2012 velkaprosentti on jälleen laskenut ja laskua on tapahtunut 45,7 prosenttiyksikköä. Tämän perusteella yrityksellä on voinut olla vuonna 2011 suurempi investointi, minkä takia velkaprosentti on laskenut lyhyessä ajassa niin paljon. Toisaalta vuosi 2012 on voinut

olla edeltäjiensä huomattavasti parempi. Vuosien 2012 ja 2010 välillä eroa on 31,48 prosenttiyksikköä, mikä on vähemmän kuin vuosien 2012 ja 2011 välin ero. Vuonna 2012 tunnusluku on päässyt ainoana kaikista yrityksistä ohjearvoissa tyydyttäväksi ajanjaksolla 2010–2012. Tyydyttävän alarajaan väliä on Finn-Power Italialla tällöin ollut 22,33 prosenttiyksikköä ja hyvän alarajaan 17,67 prosenttiyksikköä.

Prima Industrien velkaprosentin lukemat ovat heikkoja, ja vieraan pääoman maksuvelvoitteista suoriutuminen on ollut varmasti yritykselle haastavaa kyseisinä vuosina. Positiivista kuitenkin on, että lukema on kääntynyt laskuun vuoden 2010 jälkeen.

Prima Industrien kohdalla tunnusluvut ovat korkeita ja yrityksen tulisi kohdistaa resursseja velkaprosentin laskemiseksi, koska emoyhtiön suuret tunnusluvut voivat rasittaa myös tytäryhtiöitä taloudellisesti esimerkiksi konsernin sisäisten lainojen muodossa. Tämä puolestaan voi heikentää tytäryhtiöiden tilinpäätöstietoja:

$$2010 = \frac{114\,259\,305 + 76\,502\,805 - 2\,869\,487}{75\,453\,691} \times 100 \% = 249,02 \%$$

$$2011 = \frac{113\,434\,941 + 94\,862\,749 - 4\,121\,401}{90\,393\,869} \times 100 \% = 225,87 \%$$

$$2012 = \frac{105\,164\,300 + 83\,000 + 94\,581\,716 - 1\,339\,128}{100\,661\,947} \times 100 \% = 197,18 \%$$

Vuosi 2010 on ollut huono, eroa siihen, että yrityksen liiketulos riittäisi selviytymään vieraan pääoman velvoitteista, on jopa 149,02 prosenttiyksikköä ja tyydyttävän alarajaan väliä on 169,02 prosenttiyksikköä. Seuraavana vuonna tunnusluku on laskenut, ja vuosien 2010 ja 2011 välille eroa on syntynyt 23,15 prosenttiyksikköä. Tyydyttävänä alarajaan on kuitenkin edelleen paljon eroa.

Vuonna 2012 Prima Industrie on päässyt alle 200 prosentin ja tunnusluku näyttää 197,18 prosenttia. Vuoteen 2011 parannusta on tapahtunut 28,69 prosenttiyksikköä ja tyydyttävän

alarajaan on ollut väliä enää 117,18 prosenttiyksikköä. Parannusta on tapahtunut vuodesta 2010 51,84 prosenttiyksikköä.

Koska kysymyksessä on konsernin emoyhtiö, voi taustalla olla esimerkiksi suuria hankintoja konsernin sisällä, mitkä laskevat velkaprosenttia huomattavasti. Yleensä kun yritykselle tulee ajankohtaiseksi näin korkeat velkaprosentin tunnusluvut, on konkurssi ollut lähellä tai yritys on tehnyt konkurssin. Prima Industrie on sen kuitenkin välttänyt, mikä kertoo muun muassa edellä mainitusta syistä tai hyvistä ratkaisuista konsernin hallituksen kokouksissa.

5 YHTEENVETO

Vuodet 2010–2012 ovat olleet haasteellisia kyseiselle metalliteollisuuden toimialalle, ja tämä näkyy selvästi kolmen samalla alalla toimivan yrityksen tunnusluvuista. Tunnusluvut ovat kuitenkin parantuneet lähes kaikissa osioissa vuoden 2010 jälkeen. Kehitettävää yrityksillä toki vielä on, ja tätä päätelmää puoltaa muun muassa yritysten heikko menestyminen, kun verrataan saatuja tunnuslukuja yleisesti annettuihin ohjearvoihin.

Maksuvalmiuden tunnusluvut olivat:

	2010	2011	2012
Finn-Power Oy			
Quick ratio	1,01 hyvä	0,97 tydyttävä	0,86 tydyttävä
Current ratio	1,42 välttävä	1,31 välttävä	1,24 välttävä
Finn-Power Italia Srl.			
Quick ratio	0,85 tydyttävä	0,70 tydyttävä	0,75 tydyttävä
Current ratio	1,07 välttävä	1,00 välttävä	1,10 välttävä
Prima Industrie SpA			
Quick ratio	0,48 välttävä	0,55 tydyttävä	0,53 tydyttävä
Current ratio	0,71 heikko	0,76 heikko	0,73 heikko

Finn-Power Oy on menestynyt parhaiten molemmissa tunnusluvuissa jokaisena kolmena vuotena. Yllättäen myös Finn-Power Italian tunnusluvut ovat Prima Industrien lukuja kannattavammat ja näin ollen Prima Industrien tunnusluvut ovatkin kaikista kolmesta heikoimmat. Finn-Power Oy:n ja Prima Industrien ero on kuitenkin kaventunut vuodesta 2010 jol-

loin current ratiossa sekä quick ratiossa Finn-Power Oy:llä oli noin kaksi kertaa paremmat luvut kuin emoyhtiöllensä. Maksuvalmiuteen vaikuttavat olennaisesti muun muassa sopimukset yhteistyökumppaneiden kanssa, esimerkiksi maksusuunnitelmat. Näiden avulla yritykset pystyvät hallitsemaan rahoitusomaisuuttaan järkevästi, ja varautumaan myös heikompia kausia varten.

Finn-Power Oy on myös ainoana pysynyt tyydyttävän ja välttävän lukemissa molemmissa maksuvalmiuden tunnusluvuissa kaikkina kolmena vuotena. Vaihtelua maksuvalmiuden tunnusluvuissa on kuitenkin tapahtunut paljon enemmän kuin kahdella muulla yrityksellä. Myös heijastumiset ovat mahdollisia heikosta vuodesta seuraavaan ja tämä näkyy puolestaan laskujen maksussa ja niistä selviytymisessä, mikä puolestaan heijastuu maksuvalmiuden tunnuslukuun.

Finn-Power Italialla ei ole suuria vaihteluita current ratiossa vaan se on pysynyt jokaisena vuotena välttävän ohjearvoissa. On myös mahdollista, että heillä esimerkiksi ei ole jouduttu kirjaamaan myyntisaamisia luottotappioiksi, vaan asiakkaat ovat maksaneet laskunsa ongelmitta. Epävarminta maksuvalmius on ollut Prima Industriella, jolla tunnusluku on ollut muita enemmän heikon lukemissa. Yrityksellä onkin suhteellisen varmasti ollut myös vaikeuksia selviytyä juoksevista kustannuksistaan pelkällä rahoitusomaisuudellansa.

Kannattavuuden tunnusluvut näyttivät aiemmin puolestaan seuraavilta:

	2010	2011	2012
Finn-Power Oy			
Liiketulos -%	0,68 % heikko	3,94 % heikko	4,89 % heikko
Nettotulos -%	-2,69 %	2,24 %	-2,44 %
Sijoitetun pääoman tuotto -% (ROI)	0,66 % heikko	3,93 % välttävä	4,05 % välttävä
Myyntikate	31 160 514 €	35 059 573 €	37 900 275 €
Myyntikate -%	37,51 %	33,73 %	34,00 %
Käyttökate -%	4,34 %	6,62 %	7,65 %
Finn-Power Italia Srl.			
Liiketulos -%	-3,97 % heikko	1,07 % heikko	-0,41 % heikko
Nettotulos -%	-4,23 %	-0,69 %	-2,03 %
Sijoitetun pääoman tuotto -% (ROI)	-3,75 % heikko	2,91 % heikko	1,83 % heikko
Myyntikate	11 191 144 €	8 193 342 €	18 339 706 €
Myyntikate -%	35,94 %	22,23 %	39,57 %
Käyttökate -%	-1,04 %	3,43 %	2,19 %
Prima Industrie SpA			
Liiketulos -%	2,98 % heikko	3,01 % heikko	4,57 % heikko
Nettotulos -%	4,39 %	-1,60 %	1,80 %
Sijoitetun pääoman tuotto -% (ROI)	3,94 % välttävä	3,11 % välttävä	4,38 % välttävä
Myyntikate	28 377 625 €	29 482 534 €	33 989 691 €
Myyntikate -%	37,61 %	32,62 %	33,77 %
Käyttökate -%	5,00 %	4,74 %	6,21 %

Finn-Power Oy on menestynyt kolmesta yrityksestä parhaiten vuonna 2011 kannattavuuden tunnusluvuissa. Syynä kehitykseen vuosien 2010 ja 2011 välillä voi olla esimerkiksi se, että levyntyöstökoneita on saatu myydyksi paremmin vuonna 2011 kuin vuonna 2010. Vaikka kannattavuuden osiossa Prima Industrie on menestynyt parhaiten, ovat tunnusluvut hyvin tasaväkisiä Prima Industrien ja Finn-Power Oy:n välillä.

Vuonna 2012 erityisesti Finn-Power Oy:n ja Finn-Power Italian välillä on tapahtunut eroa, ja myyntikateprosentin sekä nettotulosprosentin lukemat ovat Finn-Power Italiassa kannattavammat kuin emoyhtiöllänsä. Muuten Finn-Power Italian tunnusluvut eivät ole kilpailukykyisiä kahden muun yrityksen kanssa. Finn-Power Oy:n kohdalla on kuitenkin positiivista huomata, että tunnusluvut ovat kehittyneet vuoden 2010 jälkeen ja uskon talousjohtajan ja laskeutapäällikön haastattelujen perusteella kehityksen jatkuneen myös vuonna 2013, kuten jo aikaisemmin olen esille tuonut.

Liiketulospersentissa Finn-Power Oy:n ja Prima Industrien tunnusluvut ovat kaikilta kolmelta vuodelta ohjearvojen mukaan heikkoja. Itse näkisin tunnusluvut kuitenkin enemmän positiivisina, koska kehitys on ollut jatkuvaa eikä samankaltaista vaihtelua ole kuin Finn-Power Italiassa, jonka tunnusluvut ovat vuosina 2010 ja 2012 negatiivisen puolella. Koska eroa Finn-Power Oy:llä sekä Prima Industriella on vain vähän siihen, että tunnusluvut olisivat tyydyttävän ohjearvoissa. Pidänkin täysin realistisena vaihtoehtona sitä, että heidän liiketulos -%:nsa tunnusluvut ovat jo vuonna 2013 tyydyttävän ohjearvoissa.

Nettotulosprosentin kohdalla kaikkien yritysten toiminta on ollut haasteellista ja maksuvelvoitteista suoriutumisessa on saattanut olla ongelmia. Esimerkiksi Finn-Power Italia on voinut joutua ottamaan yrityksen sisäisiä lainoja selvittääkseen vaikeimmista ajoista. Tietenkään tätä johtopäätöstä ei voida pitää faktana, koska yritykselle ei ole suoritettu haastattelua heikkojen nettotulosprosenttien seurauksista tai mahdollisista taustalla olevista syistä.

Sijoitetun pääoman tuottopersentissa on mahdollista, että Prima Industrie sekä Finn-Power Oy ovat pysyneet myös vuonna 2013 välttävän rajoissa. Molemmat yritykset ovat myös voineet kasvattaa sijoitetun pääoman tuottoa niin paljon, että tunnusluvut ovat yltäneet jopa

tydyttävän ohjearvoihin. Finn-Power Italia ei tule mahdollisesti yltämään tyydyttävän ohjearvoihin vielä vuonna 2013, vaikka vuosi olisi ollut kannattavampi kuin edeltäjänsä.

Vuonna 2010 vain myyntikatteen tunnusluvussa Finn-Power Oy:llä on korkeampi tulos kuin Prima Industriella. Alentunut myyntikateprosentti on voinut olla Finn-Power Oy:llä myös kilpailukeino tuloksen parantamiseksi. Mahdollista on myös, että hinnoittelutaktiikka on epäonnistunut heikon 2010 vuoden jälkeen ja asiakkaat kokevat tuotteet ylihintaisiksi tai asiakkailla ei ole tarvetta uusille koneille. Prima Industriella voi toki olla myös kyse vain markkinointitaktiikan erilaisuudesta, minkä takia tunnusluku on heikompi. On kuitenkin hyvä muistaa, että kaikkien kolmen yrityksen myyntikateprosentin tunnusluvut menevät hyvin samalla tavalla ja ovat toistensa kaltaisia pienistä eroista huolimatta.

Käyttökateprosentissa Finn-Power Oy:llä on korkeimmat lukemat vuosina 2011 ja 2012. Vuonna 2010 Prima Industrien tunnusluku on ollut noin 0,66 prosenttiyksikköä parempi kuin Finn-Power Oy:llä. Vuoden 2010 jälkeen Finn-Power Oy:llä on tapahtunut yli 2 prosenttiyksikön kehitys tunnusluvussa. Prima Industriella tunnusluku on puolestaan laskenut vuoden 2010 jälkeen 0,26 prosenttiyksiköllä. Finn-Power Italia Srl:llä tunnusluku on ollut negatiivinen vuonna 2010, mutta vuosina 2011 ja 2012 tunnusluku on pysynyt positiivisena. Finn-Power Italian lukemat eivät kuitenkaan ole kilpailukykyisiä Finn-Power Oy:n ja Prima Industrien kanssa.

Tehokkuudessa on tärkeää, että tunnuslukujen kiertoajat olisivat mahdollisimman pienet, koska se kertoo yrityksen kyvystä huolehtia saatavansa ja velkansa eräpäivien rajoissa pois kierrosta. Yritysten tehokkuusluvut olivat:

	2010	2011	2012
Finn-Power Oy			
Myyntisaamisten kiertoaika, pv	124,32 pv	121,43 pv	94,54 pv
Ostovelkojen kiertoaika, pv	121,74 pv	134,64 pv	110,19 pv
Vaihto-omaisuuden kiertoaika, pv	139,87 pv	113,39 pv	95,78 pv
Finn-Power Italia Srl.			
Myyntisaamisten kiertoaika, pv	168,32 pv	254,13 pv	112,67 pv
Ostovelkojen kiertoaika, pv	160,33 pv	264,93 pv	137,68 pv
Vaihto-omaisuuden kiertoaika, pv	103,47 pv	155,04 pv	132,38 pv
Prima Industrie SpA			
Myyntisaamisten kiertoaika, pv	157,77 pv	159,33 pv	139,14 pv
Ostovelkojen kiertoaika, pv	245,85 pv	219,73 pv	178,02 pv
Vaihto-omaisuuden kiertoaika, pv	158,86 pv	141,64 pv	123,06 pv

Tehokkuuden tunnusluvuissa Finn-Power Oy on saanut kolmen vuoden aikana itselleen parhaimman kehityksen aikaiseksi, ja oletettavasti kehitys on jatkunut kansainvälisten asiakaspäivien ansiosta vielä vuonna 2013. Parhaaseen kiertoaikaan vaikuttaa varmasti markkinointiin sekä materiaalihalintaan panostaminen. Varastoa on myös voitu ryhtyä seuraamaan tarkemmin haasteellisten vuosien jälkeen, jotta sinne ei kasaantuisi ylimääräisiä tarvikkeita seisomaan.

Yleisesti tässä tunnusluvussa jokainen yritys on parantanut tunnuslukuansa vuoden 2010 jälkeen. Kuten esille jo tulikin, erityisesti Finn-Power Oy:n kiertoaajat ovat kehittyneet positiivisesti, ja jo vuonna 2012 myyntisaamisten sekä vaihto-omaisuuden kiertoaajat ovat olleet alle 100 päivässä. Tätä voidaan pitää hienona saavutuksena suurella yrityksellä ja erityisesti laskuliikenteen hoitajat ovat aktivoituneet laskujen eräpäivien seurannassa. Yritys on saanut tästä myös huomionosoituksen vuonna 2013. Tämän perusteella tunnusluku on voinut jatkaa laskuaan tai se on pysynyt 2012 vuoden tasolla vuonna 2013.

Finn-Power Italialla sekä Prima Industriella luvut ovat jonkin verran heikompia, mutta myös heillä on tapahtunut tunnusluvuissa kehitystä, ja he ovat päässeet myyntisaamisten ja vaihto-omaisuuden kiertajoissa alle 150 päivään vuonna 2012. Erityisesti Finn-Power Italian kohdalla olisi vertailun vuoksi hyvä nähdä vuoden 2013 tunnusluku myyntisaamisten kiertoaajasta. Kiertoaajan perusteella voitaisiin tehdä tulkinta siitä, ovatko tunnusluvut parantuneet esimerkiksi tehokkuuslukujen sekä maksuvalmiuden osalta, vai oliko vuosi 2012 hyvä poikkeus, ja tunnusluvut ovat jälleen laskeneet vuonna 2013 vuoden 2011 tavoin.

Parannettavaa kaikilla yrityksillä on vielä ostovelkojen kiertajoissa, vaikka siinäkin kehitystä on toki jo tapahtunut. Yleisesti taustalla voi vaikuttaa monet erilaiset syyt, joita on aikaisemmin jo esille tullut. Yritysten olisi kuitenkin hyvä kiinnittää huomiota tähän tunnuslukuun ja kehittää suunnitelma siihen, miten ostovelkojen kiertoaika lyhentyisi entisestään. Tietenkin on muistettava, että yritysten yhteistyökumppaneilla on pitkät maksuajat ja kiertoaikojen tunnusluvut antavat kuvan vain tilinpäätöshetkellä olleesta tilanteesta.

Tuottavuudessa analysoitiin kaksi tunnuslukua ja nämä olivat liikevaihto/henkilö ja jalostusarvo/henkilö. Yrityksillä tuottavuuden arvot näyttivät seuraavilta:

	2010	2011	2012
Finn-Power Oy			
Liikevaihto (12 kk) /Henkilöstö keskimäärin	232 042,97 €/hlö	311 178,84 €/hlö	344 049,32 €/hlö
Jalostusarvo/Henkilöstö keskimäärin	59 440,31 €/hlö	77 296,85 €/hlö	84 943,85 €/hlö
Finn-Power Italia Srl.			
Liikevaihto (12 kk) /Henkilöstö keskimäärin	182 111,52 €/hlö	222 068,46 €/hlö	245 227,50 €/hlö
Jalostusarvo/Henkilöstö keskimäärin	55 444,84 €/hlö	68 486,93 €/hlö	65 828,04 €/hlö
Prima Industrie SpA			
Liikevaihto (12 kk) /Henkilöstö keskimäärin	260 185,14 €/hlö	303 335,13 €/hlö	306 896,18 €/hlö
Jalostusarvo/Henkilöstö keskimäärin	78 945,13 €/hlö	82 190,33 €/hlö	86 117,62 €/hlö

Liikevaihto/henkilöstö keskimäärin -tunnusluvun kohdalla Finn-Power Oy on selkeästi ollut viime vuosina menestynein, mutta jalostusarvo/henkilöstö keskimäärin -tunnusluku on ollut kaikkina kolmena vuotena Prima Industriella parempi. Yleisesti Finn-Power Oy on sijoittunut vertailussa hyvin ottaen huomioon, että heillä on kolmen kypseisen vuoden aikana ollut henkilöstöä lomautettuna eri mittakaavoissa. Mikäli näiden tunnuslukujen perusteella täytyisi tehdä tulkintoja siitä, onko yrityksellä esimerkiksi tarvetta vähentää henkilöstöään, niin uskoisin haasteellisempien aikojen olevan jo takana. Tietenkään tämä ei sulje pois tilanteita, joissa lomauttamisten avulla saadaan kannattavia säästöjä aikaiseksi ensiapuna siihen, ettei yritysten tarvitse irtisanoa henkilökuntaansa.

Finn-Power Italialla on ollut heikoimmat arvot molemmissa tuottavuuden tunnusluvuissa kyseisinä vuosina. Toisaalta tämä on ymmärrettävää, koska heidän liikevaihtonsa ja henkilökuntansa on pienempi kuin kahdella muulla yrityksellä. Finn-Power Italialla henkilöstö on vähentynyt vuodesta 2010 vuoteen 2011. Henkilöstön vähentyminen on mahdollisesti tapahtunut vuoden 2011 alussa, koska vuonna 2012 henkilöstöä on kuitenkin palkattu lisää. Tästä voidaan päätellä, että kysyntä on kasvanut kevään jälkeen huomattavasti, koska henkilökunnan lisäämiselle on ollut tarvetta. Yritysten tunnuslukuihin voi vaikuttaa ratkaisevasti myös se, jos yrityksillä on ollut esimerkiksi lomautuksia, tällöin henkilöstön lukema ja saatu arvo voi näyttää todellista suuremmalta ja väärentää tunnuslukua tällä tavoin.

Parempia tulkintoja tuottavuudesta olisi kuitenkin yleisesti helpompi tehdä, jos saatavilla olisi tiedot maailmanlaajuisesta tilanteesta samankaltaisissa yrityksissä ja heidän henkilöstönsä tehokkuudesta. Myös tässä kategoriassa on positiivista huomata, että jokaisen yrityksen tunnusluvussa on tapahtunut kehitystä ja muutoksia vuoden 2010 jälkeen. Tietenkin heilahtelutakin on, mutta pääsääntöisesti ei ole palattu täysin enää vuoden 2010 tunnuslukujen tasolle.

Vakavaraisuudessa tunnusluvut olivat:

	2010	2011	2012
Finn-Power Oy			
Omavaraisuusaste, %	24,48 % tydyttävä	28,22 % tydyttävä	43,19 % hyvä
Velka -%	155,32 % heikko	127,48 % heikko	88,90 % heikko
Finn-Power Italia Srl.			
Omavaraisuusaste, %	20,18 % tydyttävä	27,27 % tydyttävä	28,81 % tydyttävä
Velka -%	89,15 % heikko	103,37 % heikko	57,67 % tydyttävä
Prima Industrie SpA			
Omavaraisuusaste, %	29,97 % tydyttävä	27,90 % tydyttävä	29,27 % tydyttävä
Velka -%	249,02 % heikko	225,87 % heikko	197,18 % heikko

Finn-Power Oy on saanut kehitystä aikaisiksi haasteellisista vuosista huolimatta. Omavaraisuusaste on kasvanut tasaisesti ja velkaprosentti laskenut. Prima Industriella näkyy puolestaan selvästi heikko vuosi 2010 heijastumisena vuoteen 2011. Tällöin yrityksen tunnusluku on tehnyt negatiivisen muutoksen, mutta positiivisena seikkana on huomattava, että yritys on saanut vuonna 2012 omavaraisuusasteensa palautettua lähes vuoden 2010 tasolle.

Vaikka Finn-Power Oy ja Finn-Power Italia ovatkin saaneet pidettyä kehityksensä kyseisinä vuosina, on Finn-Power Italiassa kuitenkin vakavaraisuuden velkaprosentissa huomattavasti matalammat lukemat kuin kahdella suuremmalla yrityksellä. Omavaraisuusasteessa kyseisellä yrityksellä on vuorostaan kaikista heikoimmat lukemat, mikä tuo esille pienen ristiriidan. Eniten kehitettävää on erityisesti velkaprosentissa Prima Industriella, joka toimii Finn-Power Oy:n emoyhtiönäkin. Prima Industrie on kuitenkin saanut positiivisen kehityksen aikaisiksi ja tunnusluku on saatu laskuun. Omavaraisuusasteen kohdalla Finn-Power Oy on saanut

hienon parannuksen aikaiseksi vuonna 2012 ja päässyt hyvän ohjearvoihin. Myös Prima Industrien lukema on hyvä, vaikka se jääkin erityisesti vuonna 2012 Finn-Power Oy:n varjoon ja on yli 10 prosenttiyksikköä heikompi.

Alussa tavoitteekseni asetettu kysymys selvittää Finn-Power Oy:n rooli Prima Industrie-konsernissa on mielestäni saavutettu hyvin. Pystyn osoittamaan tunnuslukujen avulla, että Prima Industrie tarvitsee Finn-Power Oy:tä ja hyötyy Finn-Power Oy:n osallisuudesta konsernissa. Näin ollen voidaan todeta, että Finn-Power Oy on ansainnut paikkansa tytäryhtiönä kanssa kyseisessä konsernissa.

Tätä johtopäätöstä puoltaa myös se, että Finn-Power Oy on menestynyt paremmin tai lähes yhtä hyvin monissa tunnusluvuissa verrattuna Prima Industrieen. Huomioitavaa on, että tietyissä tunnusluvuissa myös Finn-Power Italia antaa pienempänä yrityksenä koko konsernin emoyhtiölle kilpailukykyiset tunnusluvut.

Finn-Power Oy selviäisi myös omana konserninaan tytäryhtiöidensä kanssa ilman osallisuutta isompaan yhtiöön. Tietenkin Finn-Power Oy saa suuremmassa konsernissa paremmat mahdollisuuksia kehittyä tietotaidollisesti kuin itsenäisenä konsernina.

6 POHDINTA

Opinnäytetyöprosessi rakentui siten, että alussa perehdyin yritysten tilinpäätöksiin, jonka jälkeen ryhdyin laskemaan tunnuslukuja. Samanaikaisesti hahmottelin itselleni kuinka rakentaisin teoriaosuuden. Teoriaosuuden kirjoitin poikkeuksellisesti vasta tunnuslukujen laskemisen sekä analysoinnin jälkeen. En kuitenkaan koe tämän haitanneen työn rakennetta, vaikka analysointiosio valmistui ennen teoriaosiota. Tunnuslukujen laskemisen aloitin syksyllä 2013, mutta varsinainen analysoiminen tapahtui vasta vuoden 2014 alussa. Koska laskemiseen ja varsinaiseen työhön kului aikaa odotettua enemmän, olisin pystynyt huomioimaan myös vuoden 2013 lukuja, mutta tämä olisi puolestaan voinut pidentää työn valmistumista noin 1-2 kuukaudella. Koska työssä oli monia erilaisia vaiheita ja osioita, mielenkiintoa oli mielestäni helppoa pitää yllä ja työskentely oli monipuolista.

Opinnäytetyön tilinpäätöstietoja ja tilinpäätösanalyysiä voidaan pitää luotettavana. Luotettavuus on voinut kärsiä siitä, että tunnusluvut on laskettu käsin eikä apuna ole käytetty ammattiohjelmistoja. Lisäksi myös ohjaajani on käynyt tunnusluvut lävitse, ja näin tämä heikkous on pyritty minimoimaan mahdollisimman pieneksi. Saadut tunnusluvut ovat yrityskohtaisesti myös johdonmukaiset, eikä silmiinpistäviä vaihteluita ole, mikä puoltaa tunnuslukujen luotettavuutta.

Heikkoutta on voinut aiheutua myös vaillinaisista tilinpäätöstiedoista Prima Industrien ja Finn-Power Italia Srl:n kohdalla. Tiedossa ei esimerkiksi ole, onko Italiassa sijaitsevilla Finn-Power Italia Srl:llä ja Prima Industriella ollut tarkastelun kohteena olevina vuosina arvonalentumisia. Koska arvonalentumistietoja ei ollut saatavilla kaikista yrityksistä, kyseiset tiedot on jätetty huomioimatta myös Finn-Power Oy:llä vuonna 2012. Arvonalentumisten kohdalla voidaan kuitenkin olettaa, että mikäli niitä on tapahtunut, eivät ne ole niin suuria, että ne voisivat muuttaa tunnuslukuja radikaalisti.

Tunnuslukujen osalta työ on tiivis ja kertaus on minimoitu niin, että työ on myös selkeä ja johdonmukainen yrityksen näkökulmasta. Tähän tavoitteeseen päästäkseni olen kuunnellut toimeksiantajan ajatuksia työn toteuttamisesta. Monipuolinen näkökulma tunnuslukuihin

toteutui puolestaan talousjohtajan avustuksella, jonka kanssa valitsimme yhdessä opinnäytetyössäni käytettävät tunnusluvut. Näiden seikkojen perusteella uskon opinnäytetyöni täyttävän tarkoituksensa myös toimeksiantajalle, ja heidän saavan toivomansa hyödyn tekemästani vertailusta.

Työni painopiste on siis tunnusluvuissa, kuten oli tarkoituskin. Alun teoriaosuudessa olisi kuitenkin voinut tuoda enemmän esille IFRS:n kirjanpitoa tai verrata sitä tarkemmin FAS:iin. Tarkoitus on kuitenkin ollut pitää opinnäytetyöni mahdollisimman selkeänä, ja suurempi vertailu IFRS:n ja FAS:n välillä olisi voinut tehdä opinnäytetyöstäni vaikeasti ymmärrettävän ja epäjohdonmukaisen.

Opinnäytetyö vahvisti tietämystäni ja osaamistani tilinpäätösanalyysin teosta. Haastetta opinnäytetyöhön toi IFRS:n muodossa olleet englanninkieliset tilinpäätöstiedot. Koska itselleni IFRS oli lähes tuntematon käsite ennen opinnäytetyön alkua, koinkin erittäin haastavaksi rakentaa johdonmukaista sekä selkeää teoriaosiot IFRS:stä kunnollisen pohjatiedon puuttuessa. Lopulta koin loogisimmaksi vaihtoehdoksi rakentaa IFRS:n osio siten, että toin esille eroavaisuuksia Suomen kirjanpitokäytäntöön ja miten IFRS näkyy Finn-Powerilla käytännössä, ja tässä koenkin onnistuneeni hyvin.

Kuten aiemmin jo toin esille, koen opinnäytetyöni täyttäneen sille asetetut vaatimukset ja opinnäytetyöksi sen olevan riittävän haasteellinen. Opinnäytetyöprosessissa olisin tehnyt toisin sen, että olisin tutustunut paremmin ennalta IFRS-standardeihin ja sen käytäntöihin. Toisaalta IFRS:n mukainen kirjanpitokäytäntö eroaa niin paljon Suomessa käytössä olevasta FAS:sta, että koen kuitenkin oppineeni eroavaisuuksien pääpiirteet opinnäytetyön aikana. Työskentelyn olisin aloittanut myös aikaisemmin, jolloin aikataulu ei olisi ollut yhtä intensiivinen kuin nyt.

Yleisesti opinnäytetyöprosessi sujui hyvin niin oman työskentelyn kannalta kuin myös toimeksiantajan kanssa. Haasteellisuutta yhteistyöhön toi välimatka ja varsinaisia tapaamisia opinnäytetyön puolesta järjestettiin lopulta vain kaksi kertaa, muuten yhteydenpito hoidettiin

pääsääntöisesti sähköpostitse. Välimatkasta huolimatta yhteydenpito sujui hyvin ja toimeksiantaja pysyi opinnäytetyön tapahtumista ajan tasalla.

LÄHTEET

Kirjallisuus:

Anttila, R., Halonen, J., Jalkanen-Steiner, J., ym. 2009.: IFRS - Käytännön käsikirja. Helsinki: Edita.

Kallunki, J-P., Lantto, A-M. & Sahlström. P. 2008.: Tilinpäätösanalyysi IFRS -maailmassa. Helsinki: Talentum.

Kallunki, J-P. & Kytönen, E. 2004.: Uusi tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Talentum.

KHT-media. 2008.: IFRS-standardit 2008 - sisältäen IAS-standardit ja tulkinnat 1.1.2008. Helsinki: KHT-media.

Leppiniemi, J. Leppiniemi, R. & Kaisanlahti, T. 2012.: Tilinpäätöksen tulkinta. Helsinki: WSOYpro

Pontus, T. 2007.: IFRS and US GAAP. A Finnish Perspective. Helsinki: Talentum.

Salmi, I. 2004.: Mitä tilinpäätös kertoo?. Helsinki: Edita.

Sanomalehtiartikkelilähteet:

Komiat. 2014.: Härmänmaan paikallislehti Komiat 12.3.2014, 11. Seinäjoki: I-Print Oy.

Panula, J. 2013.: Härmänmaan paikallislehti Komiat 19.6.2013, 25. Seinäjoki: I-Print Oy.

Internetlähteet:

Balance Consulting. 2014.: Tunnusluvut.

Viitattu tammikuussa 2014. <http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut>

ReadyRatios 2014.: Quick ratio. Viitattu 13.2.2014.

http://www.readyratios.com/reference/liquidity/quick_ratio.html

Sake mittarilista. 2013.: Verkkodokumentti. Lappeenrannan teknillinen yliopisto, LUT. Viitattu tammikuussa 2014. http://www3.lut.fi/tuta/lahti/sake/Sake_mittarilista.pdf

Taloussanomat. 2014.: Myyntikate. Viitattu 8.4.2014.

<http://www.taloussanomat.fi/porssi/sanakirja/termi/myyntikate/>

Yritystutkimusneuvottelukunta ry. 2006.: IFRS -tilinpäätöksen keskeiset periaatteet. Viitattu tammikuussa 2014. <http://www.yritystutkimusneuvottelukunta.fi/?file=27>

Haastattelut:

Kamppila, S. 2013 & 2014. Laskentapäällikkö. Finn-Power Oy, taloushallinto. Haastattelut 2013 & 2014.

Kujanpää, K. 2013 & 2014. Talousjohtaja. Finn-Power Oy, taloushallinto. Haastattelut 2013 & 2014.

LIITTEET

Liite 2. Oikaistut tuloslaskelmat vuosilta 2010–2012. Liite on salainen.

Liite 3. Oikaistut taseet vuosilta 2010–2012. Liite on salainen.

Oikaistut tuloslaskelmat vuosilta 2010–2012. Liite on salainen.

Oikaistut taseet vuosilta 2010–2012. Liite on salainen.